

NR 3 juni 2002

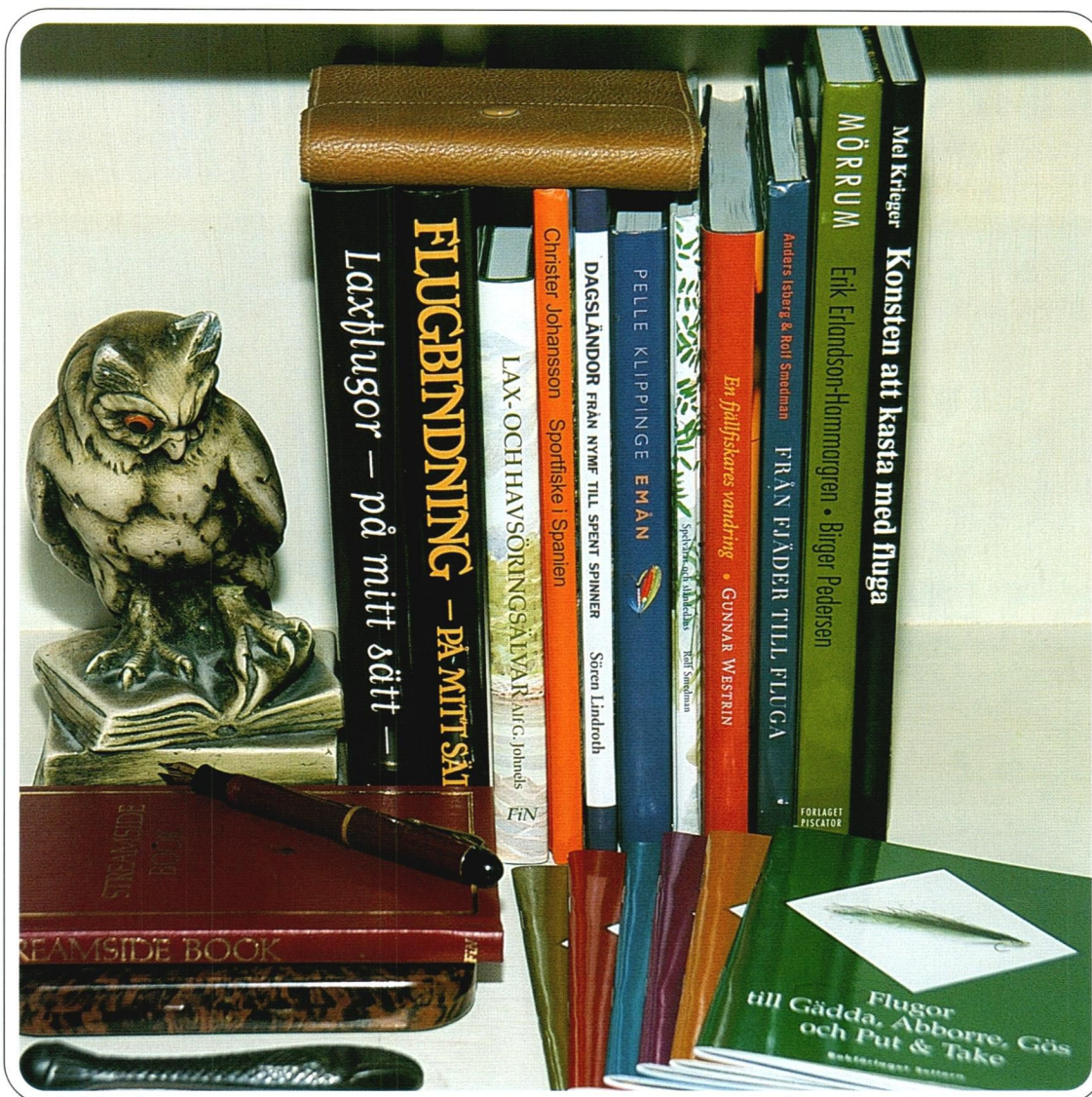
Sverige: 55:-
Norge & Danmark: 63:-
Finland: EUR 8

Flugfiske i Norden

Fjällfiske Vinglösalaxklassiker Nattöring
Canyonfiske i Norge Enhands speykast

Böcker från FiN

*Emån – med flugspö längs världens förnämsta
 havsöringsvatten* av Pelle Klippinge
Spelvävar och sländedans av Rolf Smedman
Dagsländor i öringvatten av Boström/Bengtsson
Flugbindning på mitt sätt av Lennart Bergqvist
Flymfer och andra mjukhacklade flugor av Johnson/Forsling
Från fjäder till fluga av Anders Isberg
Konsten att kasta med fluga av Mel Krieger
Lax- och havsöringsälvar i södra Norge av Alf G Johnels
Lax på fluga av Göran Clareus
Laxflugor på mitt sätt av Lennart Bergqvist
Streamside Book fiskedagbok i fickformat
Sportfiske i Spanien av Ch. Johansson
Dagsländor från nymf till spent spinner av Sören Lindroth
En fjällfiskares vandring av G. Westrin
Torrflugor, Nymfer, Våtflugor, Havsöringsflugor, Laxflugor
Flugor för gädda, abborre av Morten Valeur
 Postens avgifter tillkommer. Ny moms ingår.

Pris Pris, ej pren

Kr 300:–
 Kr 145:–
 Kr 200:–
 Kr 390:– 410:–
 Kr 140:–
 Slutsåld
 Kr 225:– 250:–
 Kr 190:– 205:–
 Kr 250:– 270:–
 Kr 400:– 420:–
 Kr 130:–
 Kr 200:– 220:–
 Kr 205:– 225:–
 Kr 275:– 300:–

Kr 56:–/st 60:–/st

Böckerna beställs från FLUGFISKE I NORDEN, AnneMarie Skarp, S Parkgatan 8,
 343 31 ÄLMHULT. Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64

Flugfiske i Norden

NR 3 juni 2002

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren: Första fjällfisketuren	5
Drömmen om storfisken	6
Att kasta i trängda lägen	12
Öringvaka	16
Nytt fra Danmark	19
Fotvandra till fjällfisket	20
Bind en våt Européa	26
Vinglösa klassiker	28
Nytt fra Norge	30
Så kastar du med WF-lina	31
Dagslåndan	32
Fiskekorgen	34
Ammarnäs – fjällbyn där flugfisket står i centrum	36
Nytt från Sverige	38
Nya regler för fisket i Vättern	39
... små bindestreck i ytan	40
Marknadsnytt	44
Laxen efter hugget	48
Köp, sälj & byt	56
Canyonfiske i Norge	58

Omslagsbilden:
Foto: Leif Milling

Sportfiske

Akademien

Yrkesutbildningar för Dig som vill arbeta med sportfiske, fiskevård, turism och företagande.

Sportfiskegymnasiet

En treårig gymnasieutbildning inom naturbruksprogrammet, med yrkesinriktning mot sportfiske, fiskevård och turism.

Sportfiskets yrkeshögskola

En tvåårig eftergymnasial utbildning i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, i Umeå som leder fram till en kvalificerad yrkesutbildningsexamen inom sportfisketurism.

Studerande från hela Norden tas emot.

Sportfiskeakademien i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, Normark, Marine Power, Sportfiskarna och ett 80-tal övriga företag.

Box 93
667 22 Forshaga

Tel: 054-17 20 91
Fax: 054-87 49 38

E-post: info@sportfiskeakademien.com
Hemsida: sportfiskeakademien.com

Produktion: ARTIFIC DESIGN, Rättvisbygd

Första fjällfisketuren

Varje vår och försommar hör nya läsare av sig till redaktionen för att ställa frågor och få tips om lämplig utrustning inför sin första fjällfisketur. Idag möts de nämligen av en ren djungel med nya "måste-prylar" när de besöker sportvaruhusen. De finner mängder med specialutrustning och tillverkarna övertrumfar dessutom varandra i överord om sina produkters förträfflighet. Därtill är det rent ekonomiskt en ganska stor investering att skaffa en komplett utrustning, vilken kanske bara kommer till användning en kort vecka varje sommar.

I olika fisketidningar har de dessutom sett vackra fjällbilder, som lockar med sol och klarblå himmel. Men det är ju då de flesta tar fram kameran. När det regnar, snöar eller är dimma får kameran av naturliga skäl ligga nedpackad. Bilderna skapar lätt falska förväntningar...

Det ligger därför naturligtvis en stor frestelse i att försöka köpa lite i "underkant" vad gäller kvalitet för att få pengarna att räcka så långt som möjligt. Men oftast resulterar det i besvikelse över att prylarna inte riktigt fungerat som förväntat inför en bister verklighet, och inför nästa fjällfisketur tvingas man därför komplettera det första inköpet – men nu med utrustning av rätt kvalitet. Den egna erfarenheten har helt enkelt sagt sitt.

Jag gissar att många på detta sätt har en gammal, men för tunn sovsäck, vilken pensionerats redan efter sin första fjälltur till förmån för en ny som klarar de kalla fjällnätterna. Eller ett tält, som visat sig vara allt för stort och tungt att släpa med sig i rygsäcken och därför bytts till ett lättare, som kanske dessutom klarar en stormnatt bättre.

Det är nästan nödvändigt att göra sådana misstag när man saknar egen erfarenhet. Men det är ett dyrt sätt att skaffa sig kunskap. Det hade istället blivit betydligt billigare att redan från början satsa på grejor med rätt kvalitet. Om inte annat tyder alla samtal från "brända" läsare på detta.

Oftast är man välinformerad när det gäller själva flugfiskeutrustningen. Men liknande kunskap saknas många gånger om alla de prylar som krävs för att en fjällvecka ska bli en givande upplevelse att längta tillbaka till.

I detta nummer berättar Göran Claréus om sina fjällfisketurer i början av 60-talet. Hans bild på sidan 7 får mig att minnas mitt eget första fjälltält i himalyaväv. Det var tungt redan i grundutförande, men efter att ha sugit åt sig väta efter en regnig natt blev det en omänskligt tung börda. Därtill hade jag en vaddstoppad sovsäck och ett tillskuret renskinn att ligga på. Utvecklingen har onekligen gått framåt!

För att möta läsarnas många frågor kring det första fjällfisket har FiN redan tidigare haft artiklar om lämplig fjällutrustning. Gunnar Westrin har till exempel delat med sig av sina erfarenheter och inför förra sommaren skrev jag själv en artikel om olika friluftskök.

I detta nummer skriver Josef Davidsson på temat "att vandra in till fjällfisket". Vandring i rätt takt kan nämligen ge vistelsen i fjällmiljön en dimension som en snabb flygrejsa in till fiskevattnet aldrig kan skapa. Men det kräver att man inte enbart ser vandringen som en ren transportsträcka – utan som ett mål i sig. Kanske kan själva vandringen till och med bli den största behållningen under hela fiskeveckan när man efteråt summerar intrycken...

Att plåga sig fram under för långa dagsmarscher med för tung rygsäck och i dåliga kängor kan ge erfarenheter som gör den första fjällturen till den sista. Men rätt klädd och utrustad kan en vandring i väl avvägda etapper och lämplig takt bli en stor upplevelse. Att vandra är också ett sätt att lägga av sig vardagens "måste-kostym" och låta själen komma ifatt kroppen.

Jag tror att vi alla behöver det...

Gunnar Johnson

Rostaälven med Hattevarre i fonden.

Drömmen om storfisken

En nostalgisk resa i tiden till våra allra nordligaste fiskevatten i Karesuando Lappmark: Råstojaure, Rosta elv och Målselv

Text & foto: Göran Claréus

Bland mina allra första minnen av fiske och fiskefärder går jag ibland i tanken tillbaka till när jag var fem år och fick min första abborre på metspö. Där startade min långa och knaggliga färd mot det okända och ogripbara, som gör somliga av oss till passionerade fiskare. I min stora iver och ren fiskeskälva svepte jag vid det våldsamma och överraskande nappet den stackars abborrpinnen långt upp i närmaste trädtopp! Det var från den stunden som allt detta vansinnigt härliga, som vi ibland kallar för fiskefeber, började.

Långt senare, när jag började läsa böcker av Lidman, Färnström och andra storheter, var det dessa herrar, som

med stor inlevelse förde mig ut till äventyret vid fjärran fiskevatten. Sommaren 1958 kom jag till den stora fjällsjön Rogen i Härjedalen, och där fick jag för första gången pröva på torrflugefiske efter grov och stridbar gråharr. Att den stora fjällsjön även skulle hysa mycket grov öring hade jag också fått veta. Ryktet berättade om storöringar på 8–10 kilo. Men någon sådan såg jag dock inte till...

I vårt allra nordligaste hörn av Sverige ligger Karesuando Lappmark, och längst upp i nordväst den omtalade fjällsjön Råstojaure. Både Färnström och Lidman hade tidigt besökt detta område. Deras berättelser därifrån gav mersmak. Där fanns både grov grå-

harr, vackert rödbukig fjällröding och grovvuxen öring. Råstoeno, fjälljoken som rinner söderut från sjön och några mil längre ner förenar sig med Taavaeno, bildar den grunda och häruppe lugnflytande Lainioälven. Hit upp till sammanflödet vandrar också den spillra av vildlax, som fortfarande finns kvar i Torneälvsystemet, en sträcka på drygt 45 mil. Det är den längsta sträcka som laxen kan vandra i någon svensk älv.

forts på nästa uppslag

Mitt fiskarlivs finaste fångst! En fet, gulbukig insjööring på 4 kilo. På torrfluga!

***Ovan:** Laxfiske vid sammanflödet av Rosta och Diviälv med Rostafjäll i bakgrunden.*

***Till vänster:** Min bredbrättade fiskehatt var på den tiden dekorerad med flugor, varav lantbrevbäraren Martti Niiva fick några som betalning för hjälp med båtskjuts.*

***Nedan:** I nedre delen av Rostaälven och Målsälven finns ett bestånd av havsröding.*

*Väl uppe, där fjällheden planade ut, blev det lättare
att ta sig fram. Nu var jag uppe på kalfjället och hade en
oändlig vidd framför mig som försvann i soldiset vid
horisonten. Långt där borta låg tassemarkerna kring
Lainioälvens källflöden*

forts från föreg uppslag

Sommaren 1961 kom jag första gången till Naimakka, en plats som ofta nämns i väderleksrapporten vintertid med isande rekordkyla ner till 45 minusgrader. Här ligger, vid gränsälven Könkämä mot Finland, en av svenska statens fjällstugor, varifrån regelbundna väderrapporter året runt sänds till SMHI i Norrköping. Stugan ligger cirka tio mil uppströms Könkämäälven från Karesuando räknat. De övriga fjällstugorna är söderifrån räknat: Siikavuopio, Saarikoski, Keiniovuopio och den allra nordligaste Kummavuopio, som också är Sveriges nordligaste bosättning.

Från Naimakka går en led över kalfjället Råstonselkä västerut (cirka 2,5 mil) till det tidigare nämnda sammanflödet Råstoeno-Taavaeno. Någon väg finns inte längs Könkämäälven på den svenska sidan, utan vägen går på finska sidan, från Kaaresuvanto och norr över upp och förbi den stora gränssjön Kilpisjärvi och vidare ner mot norska kusten till Skibotn innerst vid Lyngenfjorden. Denna väg, som i stort byggdes färdig av tyska slavarbetare under slutskedet av andra världskriget, har fått namnet "De fyra vindarnas väg", vilket anspelar på de norska och finska samernas "fyra vindars" mössa.

När jag en stekande varm julidag 1961 blev hämtad med forsbåt över till fjällgården Naimakka, började ett härligt fiskeäventyr. Fortfarande levde då den legendariske fjällbon Oskar Siikavuopio. Tillsammans med hans son Viktor företog jag de första dagarna korta fisketurer neröver gränsälven, bland annat till den mycket omtalade Pättikäforsen, där jag på torrfluga fick uppleva ett fantastiskt harrfiske. Den storvuxna gråharran högg så det sjöng i flugrullen och mycket snart fylldes våra fiskekorgar.

En mycket effektiv fluga var den då populära Royal Coachman Fan Wing. Viktor, som inte behärskade torrflugefiskets sköna konst till fullo, körde med haspel, plastkula och tre våtflugor på den långa tafs. Vi fiskade

långt fram under de ljusa nätterna, medan midnattssolen stod som ett ständigt rödglödlat, lysande klot över gränsfjällen. Alla vardagens vanliga grå bekymmer var glömda och livet var verkligen härligt att leva! För Viktor och hans familj var nog också vårt rikliga harrfiske ett skönt avbrott i sikdieten. Älvsiken var annars den vanliga fisken på matbordet för dessa gränsålsbor.

Vandring till Råstoeno

Efter några dagar vid Naimakka startade jag så en tidig morgon min vandring bort över fjällvidden mot Lainio älv och Råstoeno. De första timmarna innebar en tung och svettig klättring upp genom den snåriga fjällbranten som stupade ner mot gränssälven.

Väl uppe, där fjällheden planade ut, blev det betydligt lättare att ta sig fram. Snart försvann också den snåriga och täta björkskogen och avlöstes av glest spridda videbuskar. Nu var jag uppe på kalfjället och hade en oändlig vidd framför mig som försvann i soldiset många mil bort vid horisonten. Långt där borta låg mitt slutmål, tassemarkerna kring Lainioälvens källflöden.

Timmarna gick och fjällås efter fjällås passerades. Bäckar och mindre jokkar kom i min väg, och på flera ställen blev det knepigt att vada över. Jag vandrade i höga stövlar, men stundtals blev jag tvungen att plocka av alla mina kläder och försiktigt kliva ner i det isande kalla jockvattnet och i omgångar ta mig över med ryggsäck och kläderna i ett hopprullat bylte.

Mygg och knott stod som grå moln runt mig, och det gällde att snabbt få på kläderna igen och fortsätta i rask takt.

Långt fram på eftermiddagen kom jag så upp på en hög bergknabbe och nedanför mig blänkte nu lugnvatten i Lainioälvens övre lopp i motljuset. Snart satt jag där, när jag väl fått upp mitt lilla fjälltält nere vid stranden, och

åt med glupande aptit en stor portion nyponsoppa.

Här, någon mil nedanför sammanflödet av Taava och Råstoeno, skulle jag nu tillbringa en dryg vecka molalena. Jag hade ju hört om torneälvsloxens långa vandring ända hit upp, och mycket riktigt såg jag också en stor lax hoppa ute i älven en av de första dagarna.

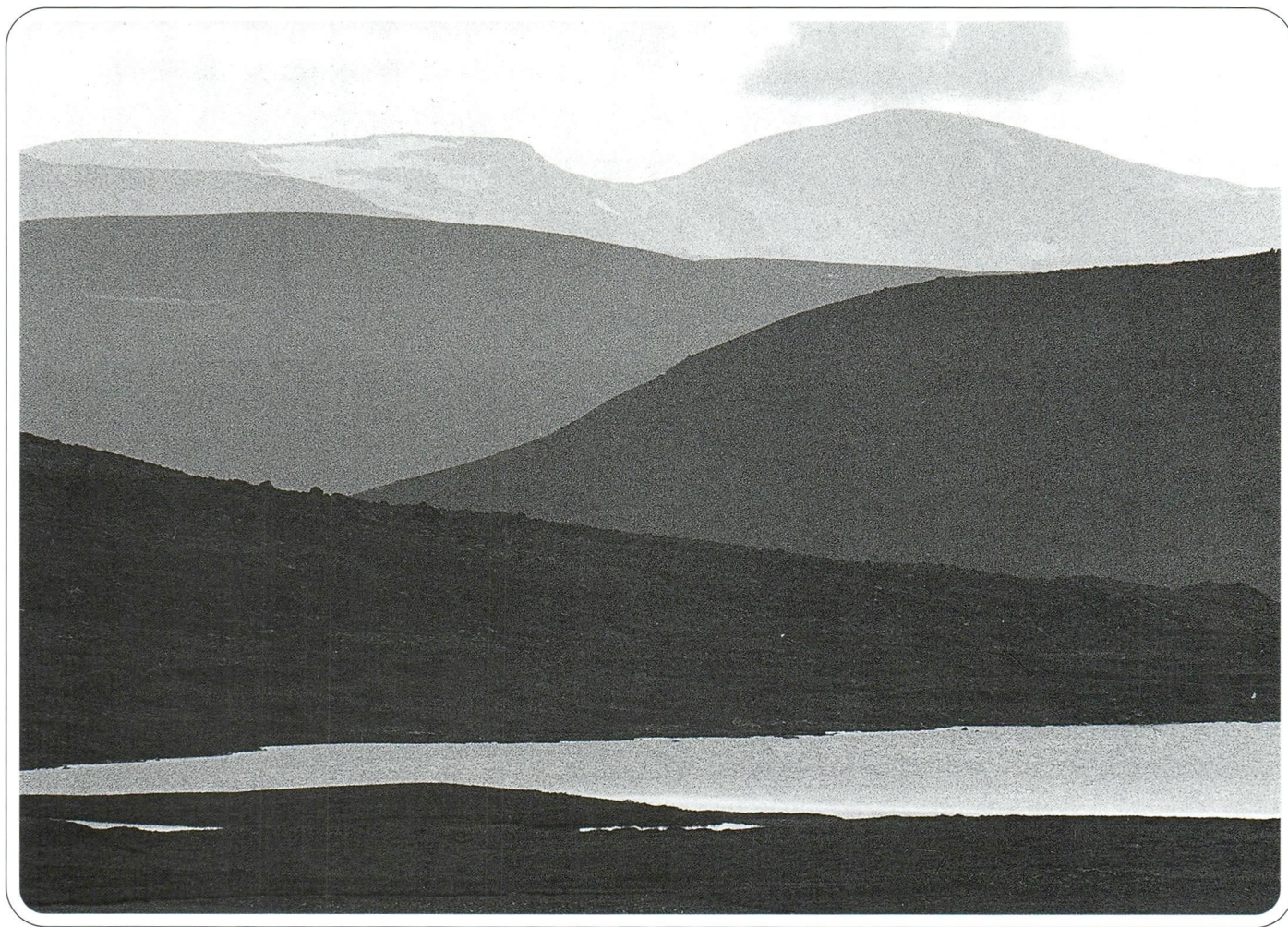
Detta var min första längre fjälltur och den skulle bli lärorik på flera sätt. I min nog så dryga packning hade jag släpat med mig ett par kraftiga och rätt tunga vadarbyxor av så kallad "Ulf-sparre-modell" – och därtill en kraftig skinnjacka! När jag påföljande dag vaddade över älven helt intill min tältplats, hade jag hängt upp min jacka på taknocken till tältet.

Solen sken från en klarblå himmel, och väl iland på andra sidan älven vandrade jag i rask takt uppefter den lättgångna stranden mot Taavaeno. Några timmar senare svingade jag min fluglina över djupa, härliga höljor, där det både fanns gråharr och skapligt grov öring. Små svarta och grå torrflugor, typ Black Gnat och liknande, var här den bästa medicinen. Jag behöll en fin öring på över kilot, som jag halstrade över öppen eld på stranden. Jag kan lova att det var en sagolik måltid.

Sent fram mot kvällen var det så dags att återvända till tältet. Döm om min förvåning, när jag kom fram! En kraftig regnskur hade dragit fram nere vid tältplatsen och min skinnjacka hade sugit åt sig mängder av regnvatten. Tung och sur tog det över en vecka innan den torkat helt, trots att jag lät den hänga i solen på en skyddad plats. En kraftig skinnjacka var alltså inget lämpligt ytterplagg att ha med på en fjälltur sommartid. Senare köpte jag därför en så kallad "same-anorak", som jag slet på i många år såväl sommar som vinter.

1962 års fjälltur

Fjällfisketuren påföljande sommar
forts på nästa sida

Fjällvidderna kring Rostavattnet, norska sidan av Råstojaure.

forts från föreg sida

utgick även denna gång från Naimakka. Nu hade jag sällskap av en kille från Umeå som skulle söka efter vargspår kring de centrala delarna av låglandet öster om Lainioälven och uppefter Råstoeno mot Råstojaure. Vi camperade tillsammans några dagar.

När vi kom upp till de långa rullstensåsarna längs Råstoeno fann vi också färsk vargspår på flera ställen. Någon varg fick vi dock aldrig se.

För mig var fisket det viktigaste och varje lugnvatten nedanför forsarna undersöktes noga med allehanda flugor på tafs. Här fanns i stort sett bara öring, och medelvikten på fisken ökade också ju längre upp mot Råstojaure vi kom.

Min egen mathållning var mycket enkel. Halstrad färsk öring varvades varje dag med olika pulversoppor, till exempel blåbär, nypon eller köttsoipa, och som dryck starkt lappkaffe eller choklad. Frystorkad specialmat för fjällbruk hade då ännu inte slagit igenom helt. Buljongtärningar, några på-

sar russin och druvsockertabletter var också ett bra tillskott, särskilt efter längre och svettiga vandringar.

När jag och min vargspårande vän efter några dagar kom upp till Råstojaure, skildes våra vägar. Han skulle västerut mot norska gränsen och jag stannade något dygn vid utloppet ur sjön, där jag fick fin röding och öring. Sedan fortsatte min färd österut över mot Kummavuopio och den svenska gränsen.

Här avslutades fisketuren med en härlig älvotur i forsbåt. Båtförare var den legendariske lantbrevbäraren, Sveriges nordligaste, Martti Niiva. Några år senare, när han gick i pension, blev han ärofyllt avbildad på ett av postens frimärken som tack för lång och trogen tjänst. På mitt huvud bar jag vid denna tid en bredbrättad fiskehatt, pryddligt dekorerad med allehanda flugor.

När det så var dags att betala för båt-färden undrade Martti om han inte kunde få ett par laxflugor som betalning, och givetvis tillgodosåg jag genast hans anspråkslösa krav.

Norgeresan 1964

Ibland kan en vacker bild i en tidning eller bok tända den latenta fiskefebern. När jag våren 1964 fick årets ABU-katalog i min hand, föll min blick på en storprickig öring som en stolt fiskare höll upp framför sig. Under bilden stod med fet stil: Rostadalen, Norge.

Kartboken kom fram. Var hitta denna juvel till fiskevatten, som fortfarande höll öring av sådan kaliber och med denna vackra färgteckning?

Kontentan av det hela blev att jag denna sommar reste till Övergård i Målselv via tåg Luleå–Narvik för vidare befordran med buss. Tidigare nämnda Råstojaure har en smal vik på norska sidan, där Rosta älv rinner ut. Sjön är alltså vattendelare. Längre ner vid Övergård rinner så Rostaälven samman med Tabmok älv och Divi älv och bildar här den laxförande Målsälven.

Redan en av de första dagarna fick jag klart för mig att Rostaälven höll

mycket grov insjööring. Jag hade lämnat den sista gården Tverelvmo bakom mig och nu tog vildmarken vid. Innan jag kom upp på kalvfjället stannade jag till vid en djup canyon som älven bildat. Här fanns djupa, grönskimrande höljor och jag kunde se rödingar i mindre storlek simma runt i det klara vattnet.

Vid denna tid växlade jag mellan fluga och lättspinn. Jag hade just kastat ut en liten Agliaspinnare tvärs över den lugnflytande strömmen. När jag så ser ner i djupet, där den lilla kopparspinnaren sakta snurrar fram, upptäcker jag plötsligt hur en mörk skugga lösgör sig från älvbotten. Upp mot spinnaren kommer en öring i kolossalformat, blir skrämmd och försvinner snabbt ner bland de stora klippblocken i djupet. Det är absolut den största öring jag någonsin sett, knappast ett gram under 7 kilo! Synen är fantastisk!

Något dygn senare står jag så vid utloppet, där Rostaälven rinner ut från Råstojaure. På flugtafsen sitter en liten vit torrfluga, en Coachman. Efter några skapliga harrar på 7–9 hekto stramar det ordentligt i mitt kära spitcane-spö, ett Arjon "Silverbow". Så kommer en helt otrolig rusning. En stor fisk rusar i panik uppför luspen, gör en stor lov uppe på blankvattnet, vänder och kommer sedan neröver i full karriär.

Tanken går till rekordharrar på över 3 kilo som skall ha fångats just här. Flugrullen är nästan tömd på all backing och nu får jag ett klart besked vad allt handlar om. Den tunga fisken har genom sin långgrushådragit sig mycket mjölksyra och kommer upp i en långsam välvning. Nu ser jag en tvär och bred stjärtfena och några mörka fläckar. En stund senare står jag där på stranden med mitt fiskarlivs finaste fångst i famnen. En fet, gulbukig insjööring på 4 kilo! På torrfluga!

Ja, det hela är nästan alltför omtumlande. Men idag, många år efteråt, bläddrar jag någon gång emellanåt i fiskedagboken – och där finns allt nog samt upptecknat...

Målsälven och Diviälven

Nere vid det lilla samhället Övergård, där Diviälven rinner samman med Rostaälven, har jag några dagar varje sommar de senaste åren fiskat lax på fluga. Målsälven blev tidigt känd som en laxälv av rang, och engelsmännen kom också hit i början på nittonhundratalet. Det stora vattenfallet Målselv- eller Malangfossen, som tidi-

gare stoppade laxens vidare vandring, betvingar nu laxen genom en av Skandinaviens längsta laxtrappor, helt utsprängd ur klipporna invid forsen. Trappan har 56 utsprängda vilokulper och byggdes mellan åren 1908 och 1909. Den är hela fyrahundra meter lång. Ett gigantiskt företag som resulterade i att laxen kan vandra helt upp till Övergård och vidare upp i Diviälven, där de översta lekplatserna nu finns.

På nersidan Malangsfossen finns en jättestor hölja där det ibland simmar hundratals laxar, innan de vandrar upp i den långa trappan. Här är fisket privat och uthyres för stora pengar av bönderna intill älven. Under en mängd år har en schweizisk klockfabrikör hyrt fisket här. Det är ett stort skådespel att stå uppe på den höga älvbrinken och följa laxroddarna, som kammar över jättehöljan i slag på slag. Alldeles intill finns också en stor camping med alla bekvämligheter för besökande turister. Nedanför denna jättehöja finns också ett kortfiske för vanligt bemedlat folk med kortpriser på 100–200 kronor per dygn.

Framför allt på den övre delen av Målsälven och i Diviälven finns det många platser där laxfiske kan bedrivas till en rimlig kostnad. Allt fiske är privat, men några platser med billigt fiske kan nämnas. Vid Rundhaug finns ett litet hotell som säljer fiskekort för cirka 100 norska kronor per dygn. På

vägen upp till Övergård samhälle finns också ett flertal fiskeplatser med kortfiske efter lax. Nämnas kan Arne Övergård, som har stuga och laxfiske för uthyrning uppe i Övergård till en billig penning. Detta fiske är dock starkt uppbokat. I Diviälven finns ett tiotal zoner, där billigt fiske efter lax kan bedrivas. Här finns också en camping längst upp i dalföret.

Sammanfattning

Området kring övre delen av Kare-suando Lappmark och trakterna vid Treriksröset är både på norsk och svensk sida intressant på flera sätt.

Botaniskt intresserade har här mycket att finna bland rara örter och fjällväxter. Som exempel kan nämnas *Laestadius vallmo*, *Papaver laestadianum*, funnen bara på två kända fjäll i hela världen; det svenska gränsfjället Pältsa och Paras på den norska sidan.

Ornitologiskt intresserade kan finna ett stort urval fågelarter här, till exempel grågäss, sädgäss och fjällgäss, därtill trana, sångsvan, fjälluggla, hökuggla, pärluggla samt mängder av vadarfåglar, däribland myrspov och smalnäbbad simsnäppa och den överallt förekommande jungpiparen, men även kungsörn, fjällvråk, ett flertal falkarter – för att nu inte glömma alla sångare med blåhaken, "fjällens näktergal", i spetsen.

Information om fisket

Svenska Turistföreningen har sina nordligaste stugor strax öster om Pältsa, och den norska motsvarigheten har ett flertal hytter på norska sidan: Rosta-hytta – Daertahytta, norsk top. kart. 1632 IV, Dividalshytta, norsk top. kart. 1532 II, Gappohytta, norsk top. kart. 1633 III.

En bra vägkarta för den norska sidan är Cappelans vägkarta nr. 5, Troms och Finnmark.

Kartor som täcker svenskt område är dels STF:s fjällkarta nr. 1, Torneträsk – Treriksröset – Soppero, och dels de topografiska fältkartorna 32 J Treriksröset, 32 K Kummavuopio samt 31 J Råstojaure.

När det gäller fiske i området på norsk sida i Dividalen och Rostadalen finns fiskekort att köpa i Övergård. Det gäller för fiske efter inlandsfisk som harr, öring och röding. Därtill måste det statliga posttrygds kortet lösas. För laxfiske kostar detta 180 kronor per år. Dessutom är det obligatoriskt med desinficeringsring av fiskeredskapen.

För fiske på svensk sida kring Råsto- och Lainioområdet kan tillstånd och upplysningar lämnas genom Länsstyrelsen i Luleå, telefon 0920-96000 eller Dan Blomkvist, sektor fiske, telefon 0920-96094.

Information kan även erhållas genom Fiskeriverket i Luleå, telefon 0920-230030.

Enhands speykast:

Att kasta i trängda lägen

Många tycks tro att speykastet är förbehållet laxfiske med tvåhandsspö. Men det är minst lika användbart vid strömfiske med enhandsspö efter harr och öring på platser med dåligt utrymme för bakkastet

Text: Christer Larsson

Teckningar: Gunnar Johnson

Det är tredje gången du fastnar med flugan i bakkastet och den här gången går tafsens av när du drar i linan. Flugan sitter retfullt kvar någonstans i den gungande grenen inne på stranden. Du står utvadad nära land och utrymmet vill inte räcka till för något riktigt bakkast, så du har svårt att nå ut till fisken trots att den bara står drygt tio meter ut. Strömmen är dessutom svårvadad med stora stenar och djupa gropar just här och försöker du ändå vada längre ut för att få ytterligare några meter för bakkastet, så är risken stor att du plurrar eller skrämmar fisken.

Men samtidigt är platsen helt idealisk; stående nära land med kamouflerande träd och buskar bara några meter bakom ryggen döljer du dig för fisken som trygg vakar vidare. Med ett speykast, som inte behöver någon (eller i varje fall ytterst liten) plats för bakkastet, hade du klarat ut situationen...

Den här artikeln vänder sig inte till laxexperten som kastar med tvåhandsspö och redan lärt sig uppskatta speykastets stora fördelar. I stället vänder jag mig till dig som tror att speykastet enbart är förbehållet tvåhandsfiske och som vanligtvis fiskar regnbåge i stilla vatten och som bara fiskar harr och öring under sommarens semesterresa och som har begränsad erfarenhet av fiske i strömmande vatten. Att stå ute på en kastbrygga vid en regnbågs-sjö med åtskilligt friutrymme bakom ryggen för bakkastet är nämligen något helt annat än att fiska i ett strömvatten med en skogsridå eller en hög strandbrink alldeles bakom sig.

På kastbryggan kan du använda ditt vanliga överhandskast och det finns oftast gott om utrymme att välja olika

kastvinklar allt efter var fisken vakar. Med andra ord kan du byta kastriktning utan att behöva tvingas ändra vinkeln mellan bakkast och framkast särskilt mycket. Du kan istället göra det genom ett eller flera mellanliggande blindkast.

När du kommer till ett strömvatten, där utrymmet för bakkastet är begränsat om du inte kan vada ut en bit i vattnet, så måste du vinkla framkastet tämligen mycket för att komma ut till fisken. Ibland tillåter kanske till och med omgivande träd och andra hinder endast att du kastar parallellt med stranden om du använder ditt vanliga överhandskast – annars fastnar du i bakkastet. Men eftersom fisken befinner sig en bit ut i vattnet måste du sedan vinkla framkastet så mycket att det närmast blir en omöjlig uppgift. Resultatet blir troligen att du ger upp efter en stund och väljer en ny men sämre fiskeplats, men där ditt väl in-tränade överhandskast fungerar.

Det betyder att du missar många av de bästa fiskeplatserna, eftersom fisken ofta väljer att stå där vattnet är ostört. Och vattnet är vanligtvis ostört just på de platser där det är svårkastat. Med andra ord är det inte bara du som går förbi platser där det är dåligt utrymme för bakkastet.

om ryggen gör det lika svår fiskat som vid ett naturligt strömvatten och oviljan att variera sin kastteknik gör att de flesta aldrig ens gör något försök att komma till tals med fisken. Istället söker de sig av gammal vana till någon ledig kastbrygga...

I min egen fiskeklubb noterade jag för en del år sedan hur många medlemmar undvek att fiska på vad de upplevde som svårkastade platser. Jag försökte demonstrera olika typer av roll- och underhandskast, men intresset var svalt. Några medlemmar förstod värdet att lära sig, medan andra endast gjorde några oengagerade försök – men snart stod och dubbeldrog sina överhandskast igen.

Rollkast och olika underhandskast är annars utmärkta kast vid fiske i stilla vatten, då man står inne på land eller endast kan vada ut några få meter från en skogklädd strand. Men möjligheten att vinkla om kastet är mer begränsad (eller upplevs i alla fall vara det) än vid överhandskastning. Detsamma gäller kastlängderna. Men med en väl avvägd utrustning och efter en del träning kan man nå ganska betydande kastlängder, och den som väl övat in dessa typer av kast brukar sedan gärna använda dem även då det finns plats för ett överhandskast. Underhandskast är nämligen mycket vilsamma och behagliga att utföra.

Rollkastet – som också är en typ av underhandskast – är dessutom utmärkt för att starta bakkastet med då man har lite för mycket lina ute. Istället för att först behöva ta in flera meter lös-lina för att spöet ska orka med lyftet, så gör man en roll som "lossar" linan från vattenytan, och då rollen precis rätat ut linan lyfter man för bakkastet och

Stilla vatten

Du har säkert också upplevt hur kastbryggorna vid många regnbågs-vatten oftast är upptagna, medan partier med skog intill strandkanten förblir ofiskade trots att fisken där kanske går närmare land. Orsaken är densamma; överhängande grenar alldeles bak-

behöver sedan bara göra ett enda framkast. Eftersom man redan har relativt lång lina ute – och i det enda framkastet kan skjuta ytterligare några meter – så kan man snabbt göra ett långt kast i ny vinkel då man till exempel försöker komma ifatt en regnbåge som rör sig i en serie snabba vak. Annars kan man först behöva ta in några meter löslina, vilket tar extra tid och betyder att fisken hinner passera utanför kastavstånd.

Norrlandsresan

Riktig fart på intresset för att lära sig kasta i trängda lägen blev det dock först sedan klubben bestämt att ordna en sommarresa till Norrland med möjlighet till fiske i strömmande vatten. Eller rättare sagt; intresset kom när gruppen väl var på plats. Då insåg alla nämligen hur begränsad man var. Här var det inte längre någon merit att kunna kasta långt med dubbeldrag, smal linbåge och sträckt tafs!

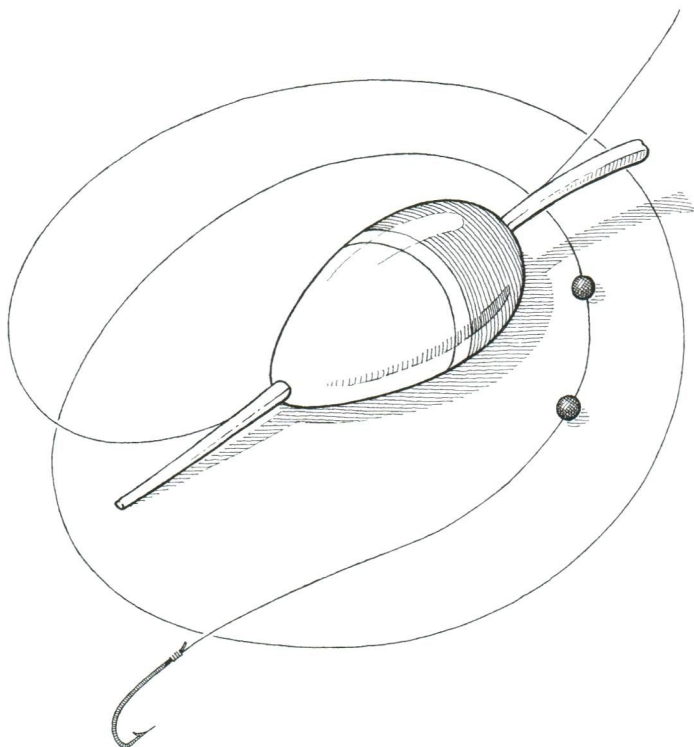
Istället var det två av juniorerna som blev klubbens nya stjärnor – nämligen de två som redan hemma tränat på roll- och underhandskast. De hade lätt att öva in det enhands speykast som gjorde det möjligt att fiska i den skogsälv som var första anhalten på resan. De kunde kasta där kamraterna inte kom åt och de kunde också vinkla sina speykast ut över vattnet medan övriga klubbmedlemmar under de första dagarna mer eller mindre uppgivet stod och "metade" rakt nedströms. Det visade sig nämligen att antalet platser med utrymme för vanligt bakkast var starkt begränsade.

Låt mig avslöja att alla deltagare på kort tid lärde sig speykasta, och att alla behärskade konsten när semesterresan var till ända...

Enhands speykast

Som redan nämnts finns en föreställning att speykastet är förbehållet laxfiske med tvåhandsspö. Det finns också en föreställning att det är ett kast för verkliga experter. Men i själva verket är det ett mycket naturligt kast. Troligen har du vid olika tillfällen använt speykastets grundprincip utan att tänka på det, till exempel då vinden drivit din flytlina för långt till vänster vid fiske i regnbågssjön och du utan att reflektera närmare då dragit eller "men-dat" över linan till höger om spöet för att kunna lyfta för bakkast utan att riskera att linan kolliderar med sig själv.

forts på nästa sida

Inte så svårt som det ser ut

För några år sedan stannade min fru och jag till vid en av Vägverkets rastplatser. Vi hade kört långt och det var hög tid för en paus med en kopp kaffe. Rastplatsen låg vackert vid en stilla flytande å, vilket var ytterligare ett skäl till att vi stannade just där.

Medan vi kopplade av med vårt kaffe kikade jag lite förstrött på en ung grabb – han var väl elva, tolv år – som metade i en glipa i vassen vid strandkanten. Utanför i ån syntes spridda ringar från vakande småfisk. Han hade ett billigt teleskopspö av den typ som sommartid brukar säljas i sportbutiker och på bensinstationer, och hans blick var fäst vid flötet som sakta gled nedströms med vattnet några meter utanför stranden.

Med jämna mellanrum förnyade han kastet när flötet nått så långt till vänster nedströms om honom att det började stripa i vattenytan. Han gjorde det genom att dra linan rakt uppströms med höjd spöspets, varefter han förde sitt långa spö i en båge ut över vattnet och sedan till höger uppströms och in mot land i en vid och mjuk rörelse som direkt övergick i ett kast ut över ån, så att flötet ploppade ned sju, åtta meter från stranden rakt utanför honom. Hela kastet gick i en mjuk och obruten rörelse.

Plötsligt slog det mig; han gjorde det enklaste och ursprungligaste av alla kast – ett kast som i grunden var ett speykast! Och han gjorde det helt naturligt, eftersom han funnit det vara ett lätt och bekvämt sätt att åter få bete och flöte på rätt plats för ett nytt flyt nedströms...

Med all sannolikhet hade han aldrig hört talas om speykastet och visste därför inte hur "svårt" det anses vara att utföra. Så svårt att många flugfiskare frivilligt avstår från att ens försöka.

Ibland är det en klar fördel att bara vara tolv år...

Gunnar Johnson

forts från föreg sida

På samma sätt vet alla som rollkastar (och som är högerhänta) att linan på vattnet måste befinna sig till höger om spöet. Annars slår linan en båge om sig själv i framkastet. Alternativet är att föra spöet över vänster axel, vilket känns mindre bekvämt och ger sämre kraft och precision.

Grundtanken i det enkla speykastet är densamma; linan ska över till höger om spöet. Den andra grundtanken är att linbågen i "bakkastet" ska gå uppströms och till höger om kastaren, eftersom det inte finns tillräcklig plats bakom ryggen för ett vanligt bakkast. För att kunna vinkla ut kastet över strömmen får "bakkastet" emellertid inte bilda en långsmal båge uppströms. Istället gör man en öppnare och rundare båge åt höger och något bakom ryggen. På liten yta får man då plats med en förhållandevis stor linmängd i form av en ögla, som genom att man samtidigt vrider kroppen ut mot strömmen får rätt riktning för ett framkast i 45–60 graders vinkel från utgångsläget rakt nedströms.

På teckningen här intill är kastet uppdelat i delmoment, vilka i verkligheten utförs i jämn följd utan någon paus mellan de olika momenten. Av figur 3 framgår också hur linspets och tafs för ett kort ögonblick får "toucha" vattnet till höger snett framför kastaren. Att linan under en kort sekund "fäster" vid vattenytan skapar ett motstånd som bildar ögla i det som normalt skulle kallas bakkastet.

För tvåhandsfiske har utvecklats speyspön med speciell aktion för upp- och nedkast och bekväma långa kast. Vid enhandsfiske efter harr och öring kan i princip alla typer av spön och linor användas, även om lite långsammare spön och DT-linor föredras av många. Vid fiske med enhandsspö i strömmande vatten gör du emellertid sällan några långa kast. Vid långa kast har du nämligen ändå allt för dålig kontakt med flugan och sämre möjlighet att styra den på strömvirvlarna än vid fiske med ett långt tvåhandsspö. Oftast behöver du dessutom inte kasta med längre lina än vad klumpen utgör på en WF-lina eller en longbelly och efter en del övning kan du dessutom vid behov skjuta några extra meter lina.

Men fiskar du i mindre vatten och nöjer dig med korta kast, så kan det dock vara en fördel att välja linan en klass högre än vad du normalt använder för samma spö vid överhandskastning i regnbågssjön, eftersom en tyngre lina bättre tar fram spöaktionen vid extremt korta kast.

Speykast med enhandsspö

Förutsättningen för speykast med enhandsspö är att du som nybörjare och högerhänt kastare står med vattnet strömmande från höger till vänster. Om vattnet strömmar åt andra hållet kan man visserligen kasta över vänster axel, men väljer oftast hellre ett så kallat dubbelt speykast, något vi kanske kan återkomma till i en senare artikel.

1. Stå redan från början med fötterna i den önskade kastriktningen. När kastet fiskats ut och linan hänger mer eller mindre rakt nedströms reser du spöet rakt mot dig för att frigöra så stor del av linan som möjligt från vattnet...

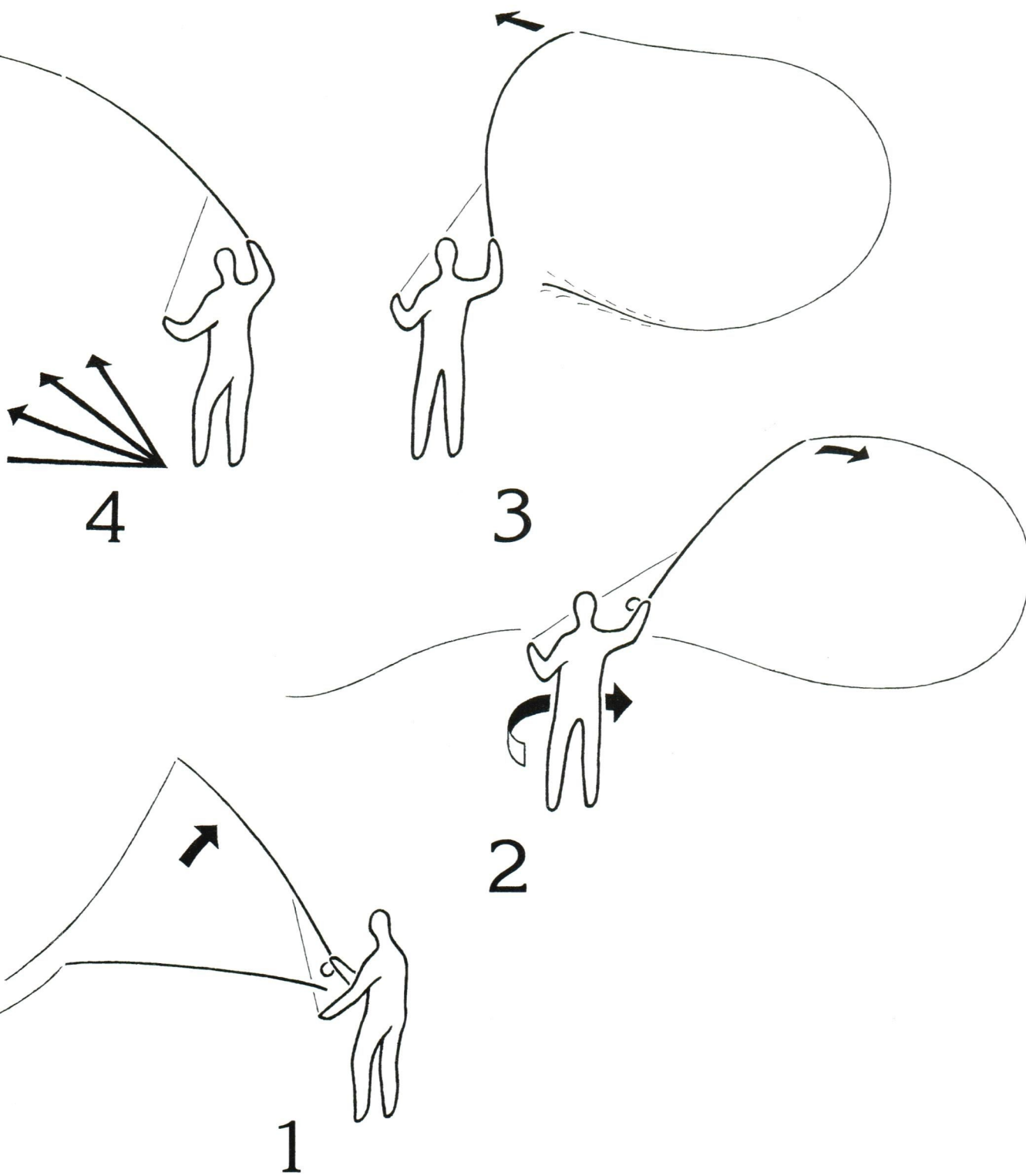
2. ...och för därefter spöspetsen i en halvcirkelformad rörelse uppströms ut över vattnet samtidigt som du vrider överkroppen åt höger. Linan går då i en båge över vattnet och fortsätter i en loop till höger och något snett bakom dig...

3. ...samtidigt som linspets och tafs touchar vattnet till höger och strax framför dig. Spötoppen ska nu befinna sig i läge för framkastet...

3. ...som sätts in i önskad vinkel ut över strömmen, varvid friktionen mellan tafs och linspets mot vattenytan hjälper till att skapa motståndet i linöglan som spänner upp spöet till ett framkast, vilket avslutas med ett högt och tidigt spöstopp, varefter du sänker spötoppen när linan sträcker ut i den valda kastriktningen.

Observera att kastets olika delmoment ska utföras i jämn och obruten följd.

Öringvaka

Nattfisket ställer höga krav på sin utövare – men ger också stor belöning. Under sommarens värmeböljor sjunker vattentemperaturen nattetid till för öringen mer behaglig nivå och i skydd av mörkret lämnar nu också de riktigt stora fiskarna dagens uppehållsplatser för att ge sig ut på jakt

Text & foto: Johan Klingberg

Min sensommarå glider fram i sakta mak, dess poler är smyckade med den vita näckrosen, stillheten och tystnaden är påtaglig.

Myren som kantar stigen ner mot ån är torr som fnöske, till och med ängsullen står med torra stänglar. Den senare tidens högsommarvärme har verkligen satt sina spår. Dagfiske är inte ens att tänka på, fisken är trög och inaktiv. Det är först efter mörkrets inbrott som jag förbereder mig på fiske.

Nattfiske är ett väntans fiske. Man intar sin plats för att i lugn och ro invänta ögonblicket då öringen lämnar dagens svåråtkomliga vilplats för att börja äta. Under dagen är skyddet viktigast i det sommarlåga vattnet, men i mörkret vågar den sig fram.

Det är inte första gången jag intar min plats framför storgranen vid höljan för att vänta ut de första ljudliga vaken vid inloppsströmmen. Förra veckan ställde sig den första öringen i strömmen strax före midnatt, men hade retfullt gäckat samtliga försök att låta sig luras för att till slut irriterat lämna strömmen då lina och fluga blivit allt för när-gångna. Det är för den öringens skull jag sitter här i kväll. Att lura en storöring kräver både tur och tålamod – och tålamod är något jag har gott om...

Precis som nattskärrans sista torra spinnande dör ut bryts vattnet i inloppsströmmen av en tung gungning. Det sparsamma ljus som reflekteras i vattenytan mellan de svarta slagskuggorna skvallrar direkt då något rör sig i strömmen.

Jag fiskar hem min streamer i något snabbare takt än strömmen. Det nedströms flyende fiskynglet blir ett enkelt byte för öringen, som tveklöst vänder efter och tar flugan.

I den höga vattentemperaturen och den låga strömföringen kapitulerar fisken ganska snart. Långrusningar och hopp hör inte den här tiden till.

Den amerikanske fiskeboksförfattaren Joe Humphrey beskriver i sin bok "Trout Tactics" hur vattentemperaturen varierar i takt med lufttemperaturen. Det innebär att öringens ätaktivitet ökar nattetid under varma perioder på sommaren, då vattentemperaturen dagtid blir väl hög. Det är med andra ord under den mörka delen av dygnet vi gör bäst i att fiska under en värmebölja.

Man behöver knappast vara amerikan för att skriva under på Humphreys iakttagelser. Inte minst vi skandinaver föredrar oftast sommartid att inrikta vårt öringfiske till tiden just efter skymningen.

Det är emellertid långt ifrån alla som kommit underfund med nattfiskets tjusning – vilket är synd. Jag har träffat

många flugfiskare som lagt sin fiskevecka under senare delen av semestern. Vädret har varit på topp med resultat att fisket blivit dåligt och klagomålen många. Själv är jag övertygad om att deras fiske skulle blivit klart mycket bättre, om de förlagt sin fisketid till dygnets mörka timmar.

Det finns nog ingen typ av fiske som är så missförstått som just nattfisket. Många tycker att fiske i mörker är alldeles för svårt och komplicerat. Andra, som inte är invigda i problematiken, fiskar strömmen som vid vanligt dagfiske. Men nattfiske är i ännu högre grad ett väntans fiske, och man måste dessutom ha kunskap om vilka platser öringen söker upp nattetid, vilka många gånger skiljer sig helt från de platser man finner den på under dagen. En anledning till detta är att sensommarån oftast håller betydligt mindre och därmed lägre vatten än under den övriga säsongen. Detta gör att fisken lättare utsätts för hot från mink och häger. Det gör öringen extra skygg den här tiden på året och får den att exponera sig först då den har skydd av mörkret.

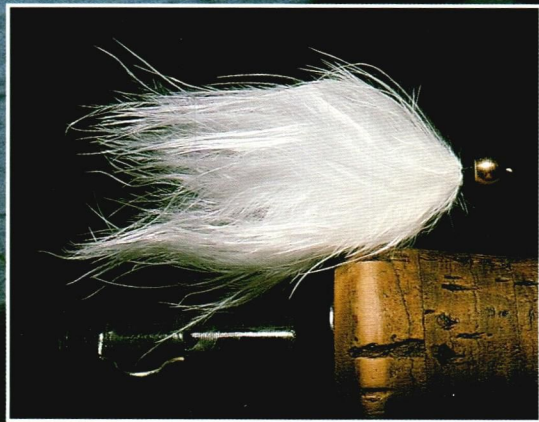
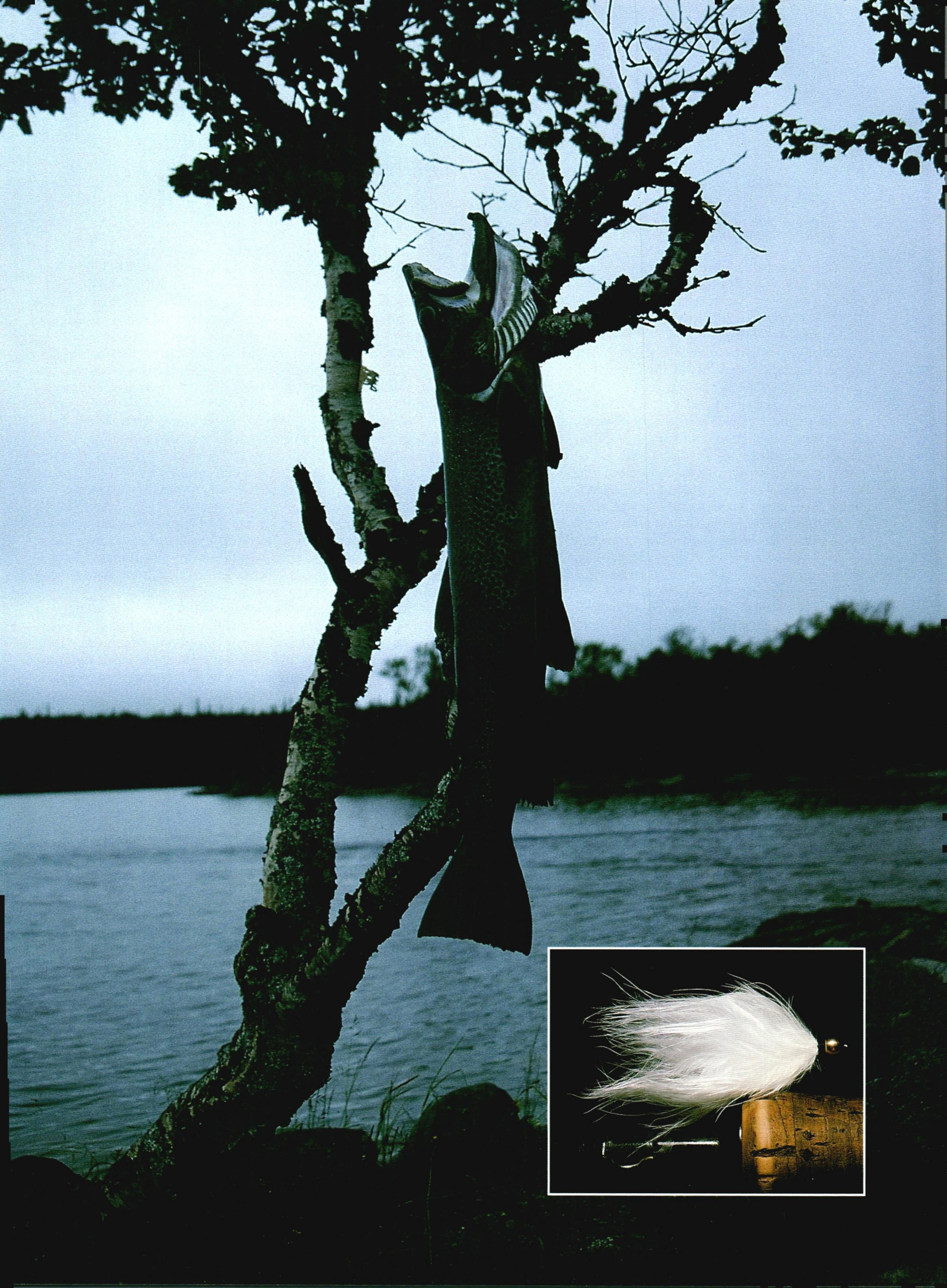
Ytterligare en anledning till val av ståndplats under dygnets olika timmar är som redan nämnts vattentemperaturen. Då solen värmer upp myrmarker och de större sel och sjöar, som släpper vatten till ån, blir naturligtvis temperaturen där högre än normalt. Eftersom öringens trivseltemperatur vid normala förhållanden ligger runt tolv grader, blir aktiviteten lägre när temperaturen höjs.

För att klara sig undan rov och värme söker öringen därför upp de platser som ger både skydd och svalka under dagen. Dessutom kan varmt vatten inte hålla lika mycket löst syre som då det är kallare, vilket gör öringen mindre aktiv. Därför söker öringen gärna upp platser som ger både skydd och svalka. Det kan vara djuphålur under syrerik skrovelström eller i skuggan under ett tätt lövverk. Där står den oftast mer eller mindre inaktiv och är som regel föga mottaglig för våra försök att få den intresserad av våra flugor.

Det är först efter mörkrets inbrott som öringen kan röra sig utan att synas. I kombination med att vattnet kyls ner något blir den dessutom aktivare. Det är dags att börja jakten...

forts på nästa uppslag

Sextioåtta centimeter rensad och urtagen nattöring, men den här gången från ett fjällvatten. Många menar att flugor för nattfiske ska vara svarta. Själv har jag haft framgång med helvita maraboustreamers.

Man hör ibland spekulationer om öringens förmåga att se i mörker. Men det är bevisligen så att dess ögon är utrustade med både stavar och tappar, varav stavarna ger ett svartvitt mörkerseende

forts från föreg uppslag

Personligen har jag under åren lagt märke till att vissa platser lockar öringen mer än andra under natten. Generellt för bra nattfiskeplatser är att de håller spigg eller simpa. Vid många vatten utgör de en stor del av den större öringens stapelföda.

Den mest klassiska nattfiskeplatsen för öring är förmodligen djuppolens inloppsström. Oftast finner man under dagen öringen i djuprännan, just där strömmen rinner in, medan den senare i skydd av mörkret lämnar polens trygghet för att simma upp i grundströmmen för att äta.

Det finns emellertid fler platser som lockar öringen att i skydd av mörkret ge sig ut på jakt. Ett sådant exempel är tillrinnande grundvattenbäckar, vilka många gånger håller en lägre temperatur än huvudströmmen under sommarens värmeböljor. Även om temperaturskillnaden är liten, så är vattnet här ändå tillräckligt svalkande för att locka till sig både öringen och dess bytesdjur. Det är dock långt ifrån alla tillrinningsbäckar som ger den åtråvärda svalkan. De som rinner genom skuggande skog har naturligtvis lägre temperatur än sådana som exponerats helt öppet över en mossmark. För att vara på den säkra sidan brukar jag mäta temperaturen i tillrinningsbäckarna under dagen inför ett senare besök vid utloppet under kvällen.

Sådana förberedelser kan vara helt avgörande för ett lyckat nattfiske. Sin egen å kännar man som regel relativt bra, men då man kommer till ett nytt vatten krävs en del förberedelser. Personligen brukar jag leta upp tänkbara fiskeplatser redan under dagen för att studera dem i fullt dagsljus och "rita en minneskarta" i huvudet. Det är ganska svårt att memorera flera sådana platser i detalj, ett par stycken får oftast räcka. Senare, då mörkret bryter in, är jag tvungen att helt förlita mig på iakttagelserna från dagen, så det är viktigt att man verkligen är noga vid inmemoreringen.

Man hör ofta spekulationer om öringens mörkerseende, men det är bevisligen så att dess ögon är utrustade med både stavar och tappar, varav stavarna ger ett svartvitt mörkerseende. Erfarenhetsmässigt vet vi ju också att den utan svårighet tar en fluga också i mörker. Huruvida den också kan se en mörkklädd flugfiskare mot en mörk bakgrund, vet jag inte. Men det finns all anledning att uppträda försiktigt för att inte skrämma den skygga fisken. Öringen har ju också ett väl utvecklat sidolinjeorgan som kan upptäcka rörelser i vattnet. Det gäller därför att smyga försiktigt på stranden, så att inte oförsiktiga fotsteg avslöjar ens närvaro, och att vada så lite som möjligt. Det finns dessutom anledning att förmoda, att öringen förlitar sig mer på sin känsliga sidolinje än sina ögon när mörker råder och att oförsiktiga rörelser i strandlinjen därför alarmerar om möjligt ännu mer nattetid.

På kvällen och natten har man ofta behov av någon form av ljus vid flugbyte eller då man behöver knyta på en ny tafsspets. Tidigare använde jag en liten pennlampa som jag

fäste på västen. Problemet var emellertid att den gav ett alltför ljusst sken som hämmade mitt mörkerseende för en lång stund. Det hände också att fisken skrämdes av ljuskäglan. Idag använder jag därför en lampa med rött ljus, vilket bidrar till att ögats pupill inte drar ihop sig lika mycket. Mitt mörkerseende har därmed förbättrats, men lampan ger ändå tillräckligt med ljus för att se att sticka tafsspetsen genom krokögat. Det röda ljuset syns inte heller lika väl i omgivningen, vilket gör att öringen ostörd varkar vidare om man vänder sig med ryggen mot vattnet då lampan är tänd.

Det går också att träffa rätt med tafsens utan att använda någon lampa över huvud taget. Men det kräver en del övning. Man känner helt enkelt efter med tungan var man har tafsspetsen mellan tummen och pekfingeret och kan sedan genom fingertoppskänsla trä den genomflugans öga.

Rent fisketekniskt skiljer sig nattfisket inte från fiske på dagen. Men det kräver en del sunt förnuft och att man avstår från långa kast. En lång lina är inte bara svårare att kasta utan att fastna i strandvegetationen – den är också betydligt svårare att styra på vattnet så att flugan presenteras på rätt sätt.

Som regel använder jag mig av en flytlina och en ganska grov tafsspets på 0,20–0,22 millimeter. I mörker spelar den grövre tafsspetsen mindre roll och den ger extra trygghet, eftersom det är nu man har den största chansen att komma i kontakt med lite större fisk. De verkligt stora öringarna tas oftast på nattfiske. Men en kraftigare tafs gör det också betydligt lättare att snabbt lyfta in en liten fisk utan att trötta den i onödan, om man vill återutsätta den.

Som jag redan nämnt använder sig öringen troligen främst av två sinnen för att upptäcka sin föda nattetid – känseln och synen. Eftersom känseln samtidigt är en del av hörselsinnet kan man vid nattfiske låta flugan ljudligt "ploppa" ner genom vattenytan. Inte sällan blir öringens nyfikenhet så stor att den kommer efter för att undersöka vad som orsakat ljudet. Denna metod är ofta effektiv om öringen står under en gren eller något annat hinder som flugan lätt fastnar i vid utkastet. Genom att istället låta flugan landa med ett tydligt ljud strax utanför det överhängande hindret, så kan fisken lockas ut från sitt gömsle – och man riskerar inte att fastna.

Ett annat beprövat sätt att utnyttja fiskens känselsinne är att använda stora och buskiga flugor, både flytande och sjunkande, som skapar och sprider en plog på eller i vattnet. Enligt en annan gammal och väl beprövad tradition används främst svarta flugor till nattfiske. Orsaken till detta är att man ansett att flugans främsta visuella betydelse är hur väl dess siluett avtecknar sig mot himlen. Därför används svarta streamers flitigt av många vid nattfiske, och de svarta flugorna fungerar naturligtvis fortfarande lika bra som tidigare. Men den önskvärda kontrasten kan även bli stor i den andra änden av skalan. Jag känner flera nattfiskefantaster, vilka funnit att helt vita maraboustreamers

forts på sid 39

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Harmer over hormoner

Århus Amt har i de seneste år fundet foruroligende mængder af kønsforvirrede fisk i amtets vandløb. Det gjaldt i første omgang skaller fra Egåen, der modtager store mængder rensed spildevand, men senest er undersøgelsen udvidet til at omfatte ikke mindre end 600 skaller og 700 bækørreder. Resultaterne er skræmmende, idet de bekræfter en stor engelsk undersøgelse fra 1998, der omfattede 2.000 skaller. Det viser sig nemlig, at 44% af bækørrederne i Voel Bæk nær Silkeborg havde vævsforandringer i deres testikler, og at 25% af skallerne i Krstrup Landkanal nær Randers havde ægceller i deres testikler.

Man kender endnu ikke til konsekvenserne af disse kønsforstyrrelser, men et godt bud går på, at det i sidste ende vil gå ud over fiskenes fertilitet og dermed deres evne til at reproducere sig. Biologerne fandt et hunprotein i en stor del af de undersøgte fisk – et protein, der menes at skyldes tidlig påvirkning med hunlige kønshormoner udefra. Alt tyder indtil videre på, at det er hunlige kønshormoner i det rensede spildevand, som giver fiskene de nu iagttagne kønsforstyrrelser. Østrogenlignende stoffer, der dels kommer fra P-piller, dels diverse vaskemidler.

Den nye miljøminister har imidlertid afvist at sætte en landsdækkende undersøgelse i gang for at afklare problemets omfang – vel vidende, at det kan vise sig langt større end først antaget, og at det derfor vil koste store summer at afhjælpe. Oppositionen, der passivt har måttet se på, at den tidligere regerings omfattende miljø-

nisterium blev reduceret til en skygge af sig selv, er imidlertid meget opmærksom på problemet:

"Det er skuffende og uambitiøst, at miljøministeren ikke vil iværksætte yderligere undersøgelser af tvekönnethed og hormonforstyrrede fisk", siger det socialdemokratiske medlem af folketinget, Torben Hansen, efter samråd i folketingets miljøudvalg.

"Hvis vi skal have en chance for at gøre noget ved problemerne, så skal vi finde årsagen, og årsagen finder vi ikke ved at sidde med armene over kors ligesom ministeren gør. Det her drejer sig ikke alene om fisk i Voel bæk og Krstrup Landkanal, men om nedsat forplantningsevne hos både dyr og mennesker, med meget skræmmende fremtidsperspektiver til følge", fortsætter det socialdemokratiske Folketingsmedlem.

"Miljøministerens svar giver ikke anledning til optimisme på naturens vegne, når det gælder en samlet kortlægning af problemets omfang på dyr og mennesker, og dermed også udarbejdelse af en samlet handlingsplan", slutter Torben Hansen.

Som formandsskabsland for EU fra 1. juli, har Danmark ellers alle chancer for at gå forrest og skubbe på i undersøgelse og bekæmpelse af hormonforstyrrende stoffer i miljøet. Andre lande, bl.a. Sverige og Storbritannien har også store problemer med hormonforstyrrende stoffer i naturen, men den danske regering har desværre fravalgt førertrøjen.

Den manglende vilje og manglende penge til yderligere feltundersøgelser viser, at den danske natur og naturovervågningen allerede er blevet offer

for regeringens milliardstore besparelser på miljøområdet. Socialdemokratiet har lovet at følge udviklingen tæt, både gennem Folketingets Miljøudvalg og den kommende høring arrangeret af Teknologirådet.

På langt sigt kan problemet vise sig ved støt og roligt at nedsætte frugtbarheden hos såvel mennesker specielt som dyr generelt. Her og nu er problemet størst for den fremtidige fiskepleje i Danmark. Den sigter nemlig på, at fiskebestandene fremover skal være selvreproducerende og ikke bestå af udsatte fisk. Men før man kan tage disse planer alvorligt, må det nødvendigvis dokumenteres, at fiskene i danske vandløb overhovedet er i stand til at reproducere sig selv. Og det bliver ikke let med den nye kønsforvirring in mente...

Den ekstraordinært megen regn i denne vinter har fået åerne til at gå over deres bredder og søerne til at blive meget større. Men det er desværre ikke den eneste konsekvens af nedbøren. En anden og meget værre konsekvens er den stærkt øgede udvaskning af næringssalte – kvælstof og fosfor – fra landbrugets gødede og overgødede marker.

Landskontoret for Planteavl har for nylig offentliggjort en prognose, der siger, at landbrugerne i år må tilføje deres marker 9.000 tons ekstra kvælstof for at kompensere for udvaskningen fra markerne – en udvaskning, der havner direkte i vandmiljøet. Med algeblomst, iltsvind og bundvendinger til følge i de indre danske farvande.

Specielt spændende skal det derfor blive at følge udviklingen ved Mariager Fjord, hvor man til dato intet har foretaget sig for at undgå endnu en fjorddød. Det har da også været tæt ved en enkelt gang siden katastrofen i 1997. Skal 2002 blive året, hvor landbruget endnu engang får skovlen under Mariager Fjord? Oddsene er i hvert fald gode, og de ansvarlige myndigheder har stadig intet gjort for at hjælpe fjorden fra endnu en fjorddød.

Det ekstraordinært gode vejr, som fulgte den ekstraordinært våde vinter har gjort alle pessimistiske forudsigelser grundigt til skamme. Således blev de fleste landmænd færdige med såningen langt tidligere end forventet. Desværre førte det tørre vejr til en massiv jordflygning, der flere steder mindede mest af alt om sandstorm. Store mængder sand og jord havnede i vandløbene, hvor de medfører sandvandring og tilsanding af gydebanks for laksefiskene...

Fotvandra in till fjällfisket

Idag är det vanligt att flyga in till hägrande fjällvatten för att nå sitt drömfiske. Från ena stunden till den andra byter den moderne flugfiskaren miljö – och visst är det bekvämt. Men i bagaget smyger sig gärna samma stress med som vi egentligen vill fly ifrån. Genom att istället välja att vandra, så hinner själen ifatt kroppen och fjällvistelsen får en helt ny dimension...

Text & foto: Josef Davidsson

Fjällvandring. Det ligger så många aspekter och värderingar i det ordet. För vissa är det förknippat med en plågsam kroppslig ansträngning. För andra innebär det i stället en känsla av obeskrivlig frihet och skön njutning. För mig personligen har vandringar i fjällmiljö givit mig några av mina bästa stunder i livet. Tillsammans med kängor och rygsäck har jag upplevt ögonblick, vilka jag vårdar och bevarar lika ömt som mina käraste ägodelar. Försynen har nämligen skänkt mig tre passioner som kan kombineras till en enhet. För tillsammans med vandringen hör onekligen flugfisket. Dessa båda bildar sedan en fantastisk helhet med den tredje passionen – intresset för vår skandinaviska fjällkedja. Det är dit jag längtar och vill återvända varje år...

I fiskeflygets dagar tycker många flugfiskande vänner att jag är tokig som envisas med att gå. För även om möjligheten till flyg- eller helikoptertransport oftast finns, så väljer jag helst de egna kängorna. En snabb och bullrande ankomst ger inte samma dimension till upplevelsen som ett långsamt, stilla och försiktigt närmande till målet. I dagens "speedade" verklighet väljer inte längre särskilt många flugfiskare att vandra till drömjokken eller rödingtjärnen långt uppe på fjället. Jag vet inte vad det beror på. Brist på tid, ren bekvämlighet eller osäkerhet och rädsla inför det okända...? På det viset missar de en stor del av upplevelsen vid sitt fjällfiske, och för att åtminstone avhjälpa en del av osäkerheten kring

lämplig utrustning, så har jag samlat några av mina egna erfarenheter för att dela med mig till dem som funderat på att vandra, men som ännu inte gjort slag i saken.

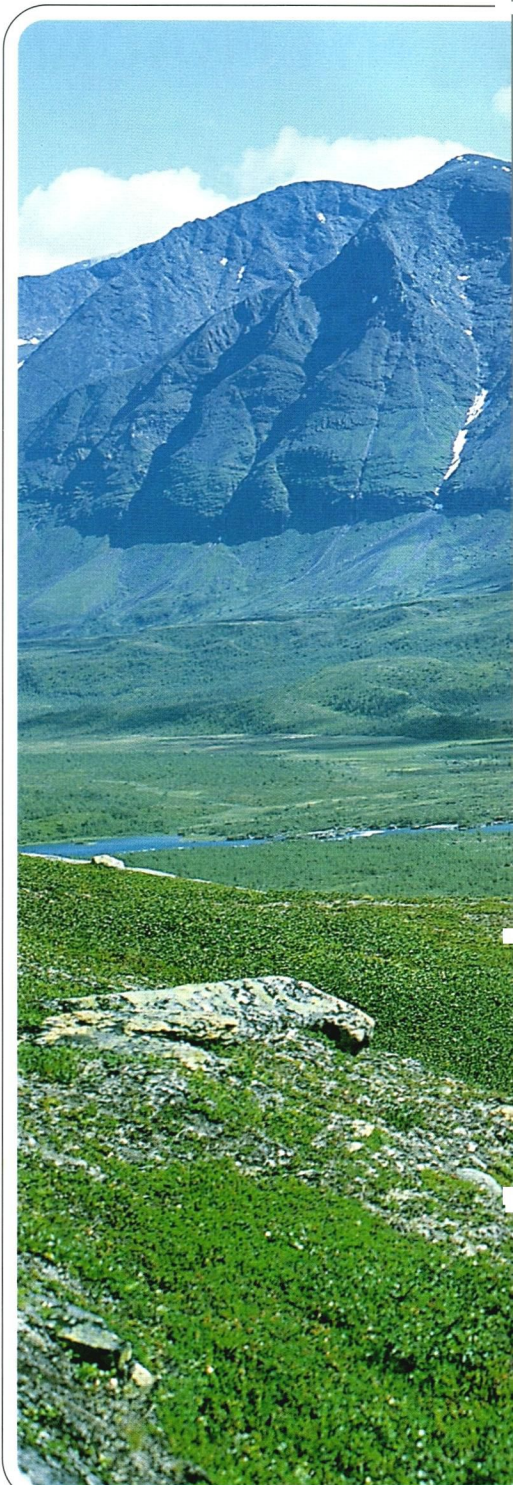
Men låt mig först säga att fotvandring inte enbart är avhängigt en hyfsad grundkondition. Man behöver absolut inte vara topptrimmad och ha järnfysik, utan det handlar mer om noggrann planering och att vandra i egen takt samt att ransonera packningen – men ändå få med sig det som är nödvändigt. Välj sedan tur efter förmåga; en långvandring i brant terräng kräver sin man, medan korta dagsmarscher på lågfjället inte innebär någon större ansträngning.

Det är således redan hemma med kartan, almanackan och utrustningslistan de största vinsterna görs, inte ute på fjället. Att under tidspress släpa en blytung packning i en fjällvärld som till synes aldrig tar slut, kan nämligen få även den mest motiverade att tappa sugen.

Utrustningen

Ett obestidligt faktum vid vandringen är att valet av utrustning har stor betydelse. Idag finns också en uppsjö bra kvalitetsgrejor att välja bland. Detta skall dock inte tolkas som att det är priset på utrustningen som är avgörande. Jag skulle mer vilja se det så att det är de personliga kraven och förutsättningarna som bör bestämma vilken utrustning man väljer. För att ta ett

exempel; en lång person behöver ett längre bärsystem på sin fjällsäck än den som är kortare. Om det visar sig att säcken inte stämmer mot den egna rygglängden, så spelar det ingen roll hur dyr säcken än varit i inköp. Likaså är olika personer olika frusna av sig. Att välja en sovsäck som ger rätt sovkomfort är därför avgörande för om man skall behöva frysa sig igenom fjällnätterna eller inte. Den tempera-

Vandra i lugn takt så att alla i gruppen hänger med.

turgräns som gäller för en person behöver inte med nödvändighet också gälla för någon annan. Vid inköp av ny utrustning är det därför viktigt att tänka igenom vad man verkligen behöver och att sedan noga prova utrustningen innan man ger sig ut i fjällen med den.

Vandrarens vän nummer ett är skodon. Vad man sätter på fötterna kan vara den stora skillnaden mellan en lyckad tur och en mardrömslik plåga.

För skoskav i fjällen är något av det mest smärtsamma man kan råka ut för. Därför gäller det att hela tiden vara uppmärksam på den allra minsta indikation på att något skaver eller känns fel. Låt dig aldrig luras att tänka "det är bara någon kilometer kvar, så jag väntar med att kika på foten tills vi tar rast". God fotvård är A och O vid fjällvandringen. Tag därför till regel att kontrollera dina fötter dagligen – och

oftare om du misstänker att något är galet med dem.

När det gäller alternativ till fotbeklädnad, så finns det i princip bara två – kängor eller stövlar. En del flugfiskare väljer att gå i sina vadarstövlar eller vanliga lågstövlar och trivs utmärkt med det. För egen del tycker jag dock att det inte finns något annat alternativ än en rejäl känga vid längre vandring.

forts på nästa sida

Prova att bära en matvarukasse med handen någon extra decimeter ut från kroppen – och du upplever hur mycket jobbigare det känns. Av det lär du dig vikten av att packa ryggsäcken så att tunga saker hamnar närmast kroppen

forts från föreg sida

ar. Kängor ger nämligen oöverträffad stabilitet åt fötterna, vilket är extra viktigt i obanad terräng med tung packning på ryggen som både ökar viktbelastningen på fötterna och ändrar kroppsbalansen. Din kropp är tränad att bära din egen tyngd, men inte de extra kilon som en stor fjällryggsäck innebär. Här ger kängor den erforderliga stabiliteten för foten, och rätt impregnerade är de också helt vattentäta.

Det finns många olika modeller på kängor att välja mellan. Många föredrar den beprövade svenska Lundhagskängan, som är ofodrad och därför torkar snabbt om man skulle råka "plurra" genom att vatten ovanifrån rinner ner i kängan. En fodrad känga torkar långsammare. Enligt min erfarenhet kan Lundhagskängan dock vara lite krånglig att gå in, och jag vill absolut avråda från att vandra med nyinköpta sådana.

För egen del har jag därför valt ett par högskaftade, fodrade kängor med Gore-Tex membran av det tyska märket Meindl. Men här finns idag åtskilliga fabrikat i olika prisklasser att välja mellan. Fodrade kängor är oftast mycket lättare att gå in, men det är ändå viktigt att provgå dem noga i affären och att sedan gå in dem med packning på ryggen redan hemma – innan du ger dig ut på den första fjällvandringen. Lyckas du i ditt val, så har du ett par kära vänner för många år framöver.

Ryggsäcken

En bra ryggsäck kan aldrig ta bort de kilon du bär på ryggen, men den avgör om de blir uthärdliga eller inte. Softmodeller med integrerad ram har på senare år totalt dominerat marknaden och är också mer allsidiga om man vill använda sin säck till andra aktiviteter, till exempel skidåkning. Men en ryggsäck med yttre ram, en så kallad mes, är dock ett väl beprövat kort i fjällvärlden och sitter mycket stabilt vid tyngre packning.

Själv använder jag en 90 liter stor tvådelad ramryggsäck. Att den är stor gör att jag kan placera tält och sovsäck inne i säcken och på så sätt få en mer

stabil enhet på ryggen. Ryggsäcken i sig har nämligen inte ensam ansvaret för hur den är att bära – det beror också på hur du packar den.

Gör experimentet att hålla ett några kilo tungt föremål i handen, till exempel en matvarukasse nästa gång du går och handlar. För sedan ut handen endast någon decimeter extra från kroppen, så kommer du att uppleva hur mycket jobbigare det känns trots att tyngden inte har ökat. Av detta lär du dig vikten av att packa tunga saker på ett sådant sätt i ryggsäcken att de hamnar nära kroppen. Återigen är det av största vikt att du alltid testat noga – innan du ger dig ut på fjället – och tveka heller aldrig att stanna efter en stund för att justera packningen eller ryggsäckens remmar och inställning, om du upplever att den är i obalans. Om inte annat, så brukar både säck och packning "sätta sig" något när man gått en bit.

En defekt eller felaktig ryggsäck kan vara mycket svår att åtgärda i fält. Se därför till att din nyinköpta ryggsäck har hög kvalitet vad gäller alla remmar, deras infästningar, knäppen, dragkedjor och andra detaljer. En tät beklädnad på säckens baksida gör också att den blir "svettigare" att bära. Fråga efter alternativ. Det är praktiskt med några yttre fickor och att säckens innehåll går att nå genom flera öppningar – både upptill och från nedre delen av framsidan. Locket kan också med fördel vara höjbart. I kombination med ett så kallat snöläs i överdelen innebär det att innehållet kan växa på höjden, men ändå ligga skyddat för väder och vind.

Naturligtvis skall bärremmarna vara figurformade. Det finns numera olika modeller både för kvinnor och män. Detsamma gäller höftbältets utformning. Egentligen bär man nämligen den mesta tyngden på höfterna. På höftbältet kan det vara praktiskt med en liten ficka för småsaker, som man behöver under vandringen, till exempel myggmedel, som man då kan nå utan att behöva ta av sig säcken. Se också till att säcken har ett stort regnskydd. Hur "regnsäker" den än är, så brukar vatten nämligen förr eller senare annars leta sig in genom sömmarna, så att utrustningen blir blöt.

Kläder för fjället

Vad skall man då ha för kläder under fjällturen? De plagg man väljer måste vara allsidiga. De måste kunna användas i många olika vädersituationer för att inte bara bli "död vikt" som man släpar runt på. Man bör ställa krav på att de är tillverkade av material som torkar snabbt, är lätta och har god värmande – eller egentligen isolerande – förmåga. För värmen måste man själv stå för. Den egna kroppsvärmen på 37 grader måste stanna kvar innanför kläderna och inte direkt avges till den omgivande luften. Redan här diskvalificeras naturmaterial som bomull och ylle. Bomull tar lätt åt sig väta och ger ingen isolering. Ylle kan visserligen ge viss isolering i fuktigt tillstånd, men det är ett material som är mycket svårt att få torrt vid väta. Trots det finns det fjällvandrare som gärna använder underställ tillverkade av en blandning av fin ull och syntet. Men idag finns det betydligt bättre tekniska material helt i syntet, som har mycket goda egenskaper när det gäller att transportera bort fukt och som torkar mycket snabbare än naturmaterialen.

Klä dig enligt lager på lager principen. Välj ett underställ närmast kroppen som värmer och transporterar bort svett. Mellanlagret skall värma, samtidigt som det hjälper till att transportera fukten ytterligare bort från understället. Som mellanlager fyller fleece med bravur de uppställda kraven. Det är också ett lätt material i förhållande till sin värmekapacitet. Dessutom torkar det mycket snabbt även i ett fuktigt tält.

Ytterst bär du ett skalplagg, som i sig inte värmer, men som ger ett tätt skydd mot vind och som stänger in din egen kroppsvärme – det är ju i grunden din egenproducerade värme som skall hålla dig varm.

Det yttre skallagret skall, utöver att stänga ute vinden, också kunna släppa ut vattenånga från de inre lagren. Här passar en jacka tillverkad i ett modernt diffusionsmaterial utmärkt. Dessa skaljackor är kanske inte helt perfekta i alla avseenden, bland annat har de en tendens att bli i svettigaste laget, även om de sägs kunna "andas".

Men eftersom de också fungerar som regnplagg, så gör de att man kan ersätta två plagg med ett, vilket är viktigt då det gäller att få ner vikten på packningen.

Som byxor har jag själv valt ett par klätterbyxor från firman Klättermusen. De torkar snabbt, är smutsresistenta och passar dessutom genom sin töjbarhet perfekt under ett par vadare.

Glöm heller inte att ta med en stickad luva och ett par vantar. Det kan tyckas märkligt att sådant ska behövas mitt i sommaren, men man måste räkna med att råka ut för busväder och minusgrader...

Stormsäkert tält

Ett bra tält är en förutsättning för ett bekvämt boende. Eftersom en flugfiskare med sin extra skrymmande utrustning har ett större behov av förvaringsutrymme än den vanlige fjällvandraren, utgör tunneltältet med sina stora absider det mest lämpliga valet. Idag är även många budgetmodeller av tält mycket resistent mot väta, istället brukar den största skillnaden till ett riktigt kvalitetstält vara dess förmåga att motstå hårda vindar.

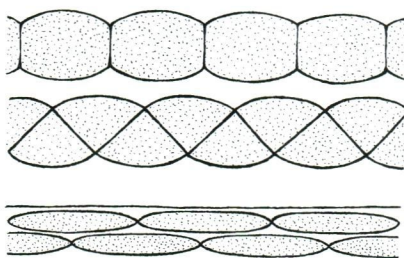
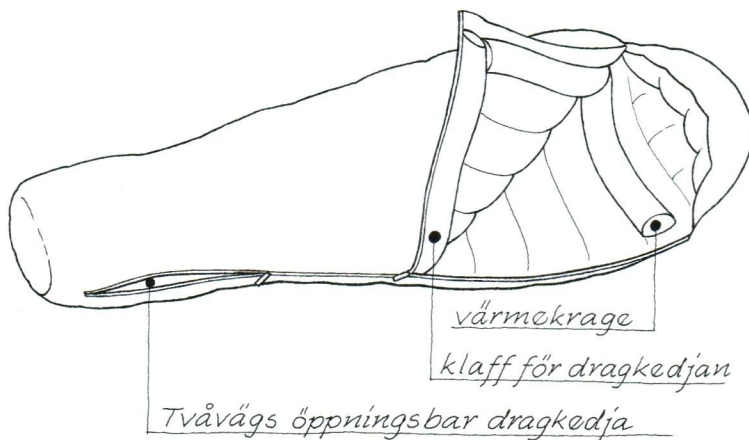
Det kan vara svårt att avgöra vad som är ett bra tält. Be gärna om råd och be alltid att få se det fullt uppsatt för att kunna bedöma dess utrymmen och för att se hur väl detaljerna är utförda. Kontrollera särskilt förankrings- och stormlinor och hur ventilationen är löst. Ett nytt tält kan vara en ganska kraftig ekonomisk investering, men begagnatmarknaden är stor, så det bör gå att finna ett bra kvalitetstält till överkomligt pris.

När det gäller tältet, liksom köksutrustningen, så kan man dela upp vikten mellan sig. Men det finns ändå anledning att se upp. Även om man kan räkna med att ett tvåmans fjälltält som väger 2,5 kilo endast blir 1,25 kilo per person, så kan du också använda det när du vandrar ensam. Men väger det mellan 3 och 4 kilo, så blir det väl tungt vid ensamturer.

Sovsäcken

För att boendet skall fungera drägligt är det också viktigt med en väl fungerande sovplats. Vid val av sovsäck för sommarbruk bör man välja en med syntetfyllning. Det finns en uppsjö av märken med olika temperaturangivelser och fyllningsmaterial. Räkna med att sova klädd i ett underställ. Sedan

forts på nästa sida

olika typer av facksyddasovsäckar

sovsäck med två lager syntetfyllning och löst yttertyg

Att välja sovsäck till fjällfisket

Ett bra sätt att testa sin fjällsovsäck är att provsova den vid nollgradig temperatur redan hemmavid. På det sättet lär man känna sin egen trioseltemperatur och slipper obehagliga överraskningar på fjället. Fabrikanternas temperaturangivelser stämmer nämligen inte alltid, beroende på att vi upplever kyla så olika. En del av oss är varma – andra mer frusna av sig.

En fjällsovsäck får aldrig vara genomsydd, eftersom sömmarna bildar köldbryggor utan isolering som släpper ut kroppsvärmen. Bra dunsovsäckar är alltid facksyddas och moderna syntetsäckar har vanligtvis löst yttertyg, eftersom den konstruktionen visat sig minska värmeförlusterna. En fjällsovsäck med syntetfyllning bör dessutom ha denna uppdelad i minst två lager med förskjutna sömmar. Då hamnar det alltid isolering mitt för varje söm.

Men det finns ytterligare detaljer som klart minskar värmeförlusterna och som man därför bör kräva av en modern sovsäck. För det första ska det finnas en värmeklaff på insidan av dragkedjan. Utan sådan klaff försvinner annars mycket värme här, hur välisolerad säcken än är i övrigt. För det andra är det en stor fördel om sovsäcken är försedd med en invändig värmekrage att dra åt runt halsen. En sådan hjälper till att stänga inne och behålla den kroppsvärme du producerar.

Men problemet kan faktiskt också vara att sovsäcken ibland blir alltför varm. En lång tvåvägsdragkedja, som är öppningsbar också vid fotänden, gör att du lättare kan reglera värmeöverskottet både upptill och nedtill i säcken.

Visst ser det fint ut – men vädret kan växla snabbt i fjällen.

forts från föreg sida

gäller det att du har god självkännet om hur frusen du är. Det där med hur man upplever kyla är nämligen ganska individuellt. Men räkna med att fabrikanternas temperaturangivelser för trivseltemperatur respektive lägsta temperatur för de olika säckarna oftast bygger på rena glädjekalkylen och måste tas med en nypa salt. Välj därför en säck med lägre trivseltemperatur än vad du räknar med att råka ut för. Det kan nämligen bli rejält kallt också under sommarnätterna i fjällen. Minusgrader är inte ovanliga.

Även när det gäller sovsäcken gäller regeln att denna i sig inte ger någon värme. Det är du själv som utgör värmekällan. Säckerna skall sedan vara av sådan kvalitet att den isolerar och behåller din kroppsvärme inne i säcken. Fyllningens tjocklek och den inneslängda och isolerande luften i fyllningen spelar naturligtvis stor roll. Men en isolerande klaff längs dragkedjan har också stor betydelse för att det inte skall läcka ut värme. Detsamma gäller för en säck försedd med värmekrage att dra åt runt halsen. En sådan krage gör att värmen inte strömmar ut då du rör på dig under natten.

Det går också att hålla värmen bättre om man sover med en stickad mössa på huvudet. Här förlorar man nämligen mycket värme, vilket gör att man lättare fryser om hela kroppen.

Minst lika viktigt som god kvalitet på sovsäcken är att isolera den från markkylan. De partier av säcken som man ligger på pressas ju med nödvändighet samman av den egna kroppstyngden – och sammanpressad fyllning mister helt sin förmåga att isolera. Det finns många olika typer av liggunderlag. Idag dominerar de självuppvärmsbara modellerna marknaden. De ger god liggkomfort och isolerar också bra genom det luftlager som bildas. Det finns också cellplastunderlag med slutna celler som är lättare och dessutom helt punkteringssäkra. Själv använder jag ett liggunderlag format som en "äggkartong" och som viks samman istället för att rullas. Genom de luftceller, som bildas i hålligheterna, isolerar det lika bra som de självuppvärmsbara. Men det är betydligt lättare – och sammanlagt betyder varje viktninskning ganska mycket för den totala vikten på utrustningen.

Har man problem med markkylan, så kan man kanske överväga att flytta

tältplatsen några meter. Markens beskaffenhet kan nämligen ha betydelse. I skogslandet finns dessutom alltid möjlighet att isolera med exempelvis granris under tältgolvet.

Köksutrustningen

Som friluftskök använder jag det klassiska Trangia-köket, men har bytt spritbrännaren till en gastillsats. Gasen är energieffektivare än T-spriten, och dessutom kan gaslågan justeras på ett sätt som ger bättre kontroll över matlagningen och sparar bränsle.

Själva friluftsmaten är nästan ett kapitel för sig och kunde vara underlag till en egen artikel, varför jag bara tar upp ämnet helt kortfattat här.

Under själva vandringen föredrar jag att använda frystorkade rätter med högt energiinnehåll av märket Wildlife. Fördelen med dessa är att de levereras i en kraftig aluminiumpåse, vilken samtidigt fungerar som matkär. Sedan man öppnat påsen behöver man bara fylla på den angivna mängden kokande vatten och sedan försluta den värmeisolerande påsen igen. Efter en liten stund är maten färdig och kan

ätas direkt ur förpackningen. Det spar disk under vandringen och man kan utnyttja tiden medan man väntar på maten till att vila.

Väl framme vid fiskevattnet och med tältlägret iordningställt kan man lägga ner mer tid på matlagningen än under själva vandringen. Nu dominerar min mathållning av soppor, pasta och potatismos. Gärna då kompletterad med fisk, förstås.

Huvudprincipen för all mat på fjället är att man undviker produkter som innehåller vatten. Vatten är nämligen onödigt tungt att bära med sig. Det är säkert självklart för de flesta att därför välja pulversoppor istället för soppa på burk. Viktskillnaden är så uppenbar. Men alla tänker kanske inte på att samma skillnad i grunden finns också hos många andra livsmedel; en vanlig brödlimpa innehåller till exempel mycket mer vatten än knäckebröd, även om energiinnehållet i det senare kan vara väl så stort omräknat i torr-vikt.

Tänk på att du svettas mycket under en vandring och kan behöva kompensera saltförlusten. En kaviartub eller två är därför bra att ha med sig. Likaså en "godispåse" med karameller, choklad, nötter, russin och därtill kanske några söta kex för att få snabba kolhydrater, som gör att kroppen återhämtar sig direkt efter en ansträngning. Att känna sig pigg betyder också mycket för kamratsämjan, och här har maten faktiskt sin betydelse, liksom att man väljer vandringsetappernas längd och den takt man går i efter ett tempo som passar alla i gruppen.

Vid sidan av maten behövs alltid en del småpinaler, till exempel laggrejor som nål och tråd, snören och eltape. Viktigast är dock sjukvårdsutrustning, så att man klarar enklare tillbud. Det betyder första förband, plåster, huvudvärkstabletter och medicinskt kol, för den händelse någon blir magsjuk. Komplettera med fotvårdsutrustning som vit sporttape, Leukoplast och det speciella fotplåstret Compeed, som kan förhindra skoskav eller – om det redan uppstått skador – tryckavlastar, skyddar och påskyndar läkningen.

Och glöm för allt i världen inte myggmedel! Ibland kan också en liten spegel vara en god hjälp, om man behöver plocka ut ett litet knott ur ett irriterat öga. Har du en syftkompass med spegel, använder du naturligtvis denna.

Fiskeutrustningen

Jag skall inte orda så mycket om själva fiskeutrustningen. Denna bör ban-

Att hålla ordning på prylarna är viktigt för trivseln i lägret.

tas så långt det är möjligt och allt onödigt lämnas hemma. Välj också lätta grejor; strumpvadare av diffusionsmaterial kan användas med sportsandaler och ett par extra kraftiga neoprensockor, för att ta ett exempel. Ett annat alternativ är att använda en överdragsstövel, modell Mooseboot från Lundhags, som FiN berättat om tidigare.

Magväskan är ett bra alternativ till fiskevästen och kan dessutom användas för transport av kamera och kikare under vandringen in till fiskevattnet. Det gör dem lättillgängliga om något

intressant skulle dyka upp medan man går. Ta med tafsmaterial, flytmedel, tafsklippare och ett basförråd av flugor – men lämna alla "bra att ha" flugor hemma. Du kan ändå aldrig gardera dig för alla eventualiteter. Bättre då att gruppen tillsammans har med ett litet fältbinderi. Ett nedbantat sådant behöver inte väga mer än något hekto – det vill säga som en enda flugask...

Själv använder jag ett 4-delat flugspö, som är idealiskt att transportera när man är på vandrande fot. En
forts på sid 42

Öva redan hemma på att orientera efter karta och kompass.

Bind en våt Européa

Gräsandshonans diskreta fjäderdräkt i olika bruna färgtoner ger vingen till välkända torrflugan Européa 12, som har blivit många flugfiskares favorit vid våra harrvatten. Tanken slog mig att en våtfluga med samma vinge borde fiska väl så bra

Text & teckningar: Gunnar Johnson

Allt sedan Rolf Smedman introducerade den franska nattsländeimitationen Européa 12 vid våra harrvatten, har den blivit en favorit för många, många flugfiskare. Så också för mig!

Den diskret gråbruna flugan med vinge från gräsandshonans fjäderdräkt och kroppsdubbing av harull har visat sig vara en utomordentligt god imitation för olika nattsländearter, och trots att den har franskt ursprung, så känns den mycket nordisk – bunden med material från vår nordiska djur- och fågelvärld.

Gräsanden är vår vanligaste and och en av de första fåglar jag lärde mig att känna igen som barn. Jag matade gräsänderna i ån som stilla flöt en bit från mitt hem och som gick öppen även vintertid.

Honorna hade samma fjäderdräkt hela året, men under vintern hade andrakarna sin allra finaste praktskrud. På somrarna var de däremot i eklips och liknade till förväxling honorna, så när som på näbben, som var gul på hanarna med orange hos honorna.

Gräsanden har alltså en alldeles speciell plats i mitt hjärta. Honan kan kanske vid en första anblick tyckas tämligen anonym i sin bruna dräkt. Men ger man sig tid att verkligen studera henne, så ser man hur fantastiskt

väl avvägd hennes fjäderdräkt är. Det diskreta kan också vara skönt...

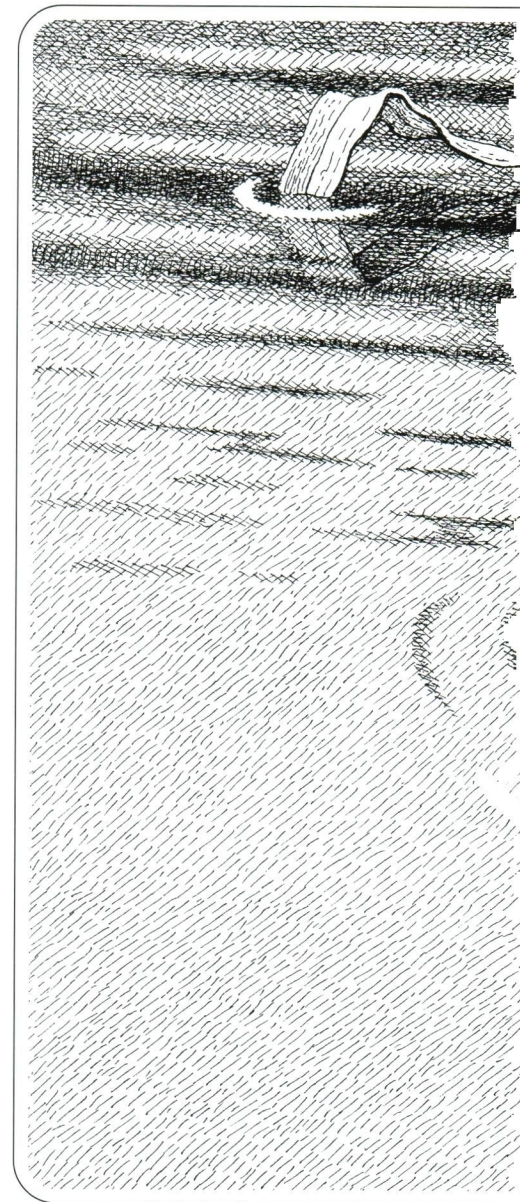
Med tanke på hur bra en torr Européa fiskar, så slog det mig att en våtfluga bunden med samma fjädrar borde kunna vara väl så gångbar. Därför band jag inför en semesterresa till ett jämtländskt harrvatten upp ett halvdussin våta Européor. De blev liggande i asken, eftersom harren vakade och tog torrt, men en av de sista dagarna slog vådret om och vattnet låg som dött.

Jag provade flera olika flugmönster bland de gamla trotjänarna, men hade ingen känning, varför jag mer eller mindre på chansning bytte till en av de våta Européorna, som närmast legat bortglömda i min ask. Omedelbart högg två harrar, som visserligen var för små och fick gå i retur. Men en liten stund senare tog en fin harr på 45 centimeter.

Var det en tillfällighet? Skulle jag fått fisk också på en annan fluga? Sådant får man aldrig veta, men debuten för min våta Européa lovade gott...

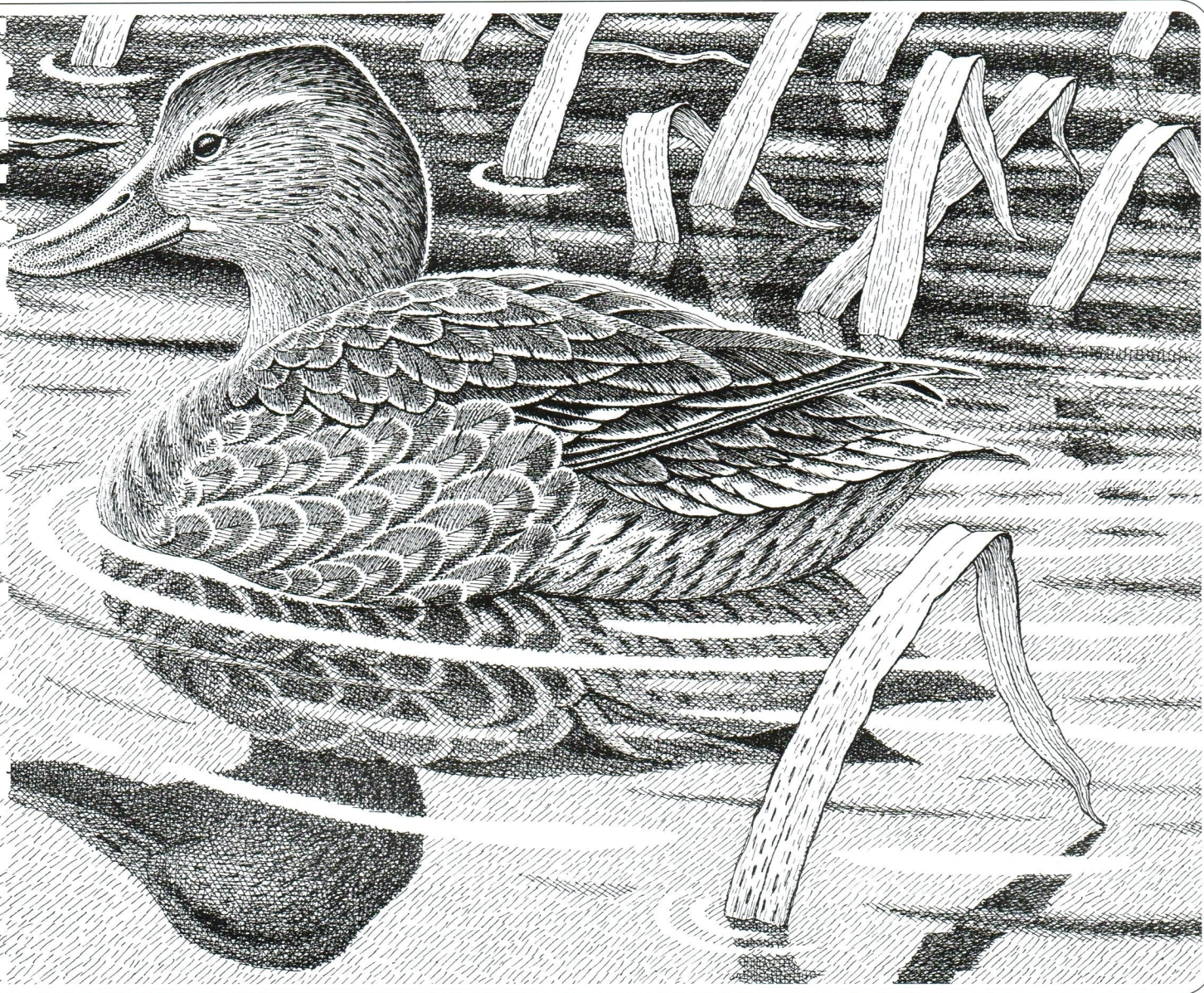
Hur som helst; jag har fortsatt binda och fiska min våta Européa och har lärt mig att den många gånger är vad jag skulle vilja kalla ett "säkert kort".

Många skulle förmodligen hävda att

flugan i grunden är en March Brown, som ju också är en erkänt bra allroundfluga. Och visst liknar de varandra, men jag vill nog ändå hävda att Européan är ett eget mönster. Däremot skulle jag vilja påstå att våtflugan idag inte uppskattas efter förtjänst. Fisken tar trots allt största delen av sin föda under vattnet – så att vi oftast föredrar att fiska torrt är nog mer vårt val än fiskens...

Jag har bundit mina våta Européor i två varianter. Den ursprungliga har två spetsar av gräsandshonans bruna kroppsfjädrar stående på högkant som vinge på traditionellt sätt. Fördelen med denna vinge är dock att den blir betydligt mjukare än en vinge bestående av sektioner från en vingpenna, vil-

Gräsandshonan kan tyckas vara diskret tecknad, men hennes fjäderdräkt rymmer en stor skala bruna nyanser.

ket ju är den vanligaste vingtypen på våtflugor.

Inspirerad av den torra Européan har jag också bundit en våtflugevariant med de två fjäderspetsarna ligande flata ovanpå varandra över flugkroppen. Det kanske ger en lite märklig profil åt flugan, eftersom vi är vana vid att vingen på en våtfluga ska stå på hökant. Men det finns en tanke bakom.

Som barn byggde jag modellflygplan i balsaträ och lärde mig då jag flög med dem hur förbluffande stor bärkraft luften har. Denna bärkraft kan man för övrigt lätt konstatera genom att hålla ut handen genom den nedrevade bilrutan medan man kör. Håller man handflatan vågrätt med tummen i färdriktningen, så klyver handen fartvinden utan något större motstånd.

Men vrider man upp handflatan mot vinden, så känner man hur den bildar ett bärplan och hur fartvinden pressar den uppåt.

Ytströmmen i ett vatten fungerar som fartvinden, och eftersom flugan är förbunden med spö och lina genom tafsens, så kan man få den att "surfa" på undervattensströmmen. Vingen fungerar helt enkelt som en drake, vilken man styr med en lina från marken. Men även vid långsam ström eller i stilla vatten förändras flugans sjunkhastighet beroende på hur vingen är inbunden. En flatvingad fluga har helt enkelt ett större bärplan.

Jag är inte ensam om den här idén. Det finns en gammal kunskap om att en flatlagd vinge bär flugan bättre och får den att sjunka långsammare. I min flugsamling har jag flera äldre öring-

flugor med vingen inbunden på detta sätt, och jag erinrar mig också att ha sett amerikanska streamers bundna som "flat-wings".

Troligen har tanken också här varit att ge flugorna ett större bärplan, så att de lättare skulle kunna fiskas "svävande" i vattnet.

Även Peter Andersson, som berättat om sina stora gäddflugor med kroppar av smältlim i tidigare artiklar i FiN, har varit inne på samma tema.

Han har bundit flatvingade gäddflugor, vilket påverkar deras sjunkhastighet – något som kan vara av stor betydelse vid fiske på vårens grunda lek-områden.

Flatvingade våtflugor kan alltså vara aktuella i många olika fiskesituationer och föranleder kanske fler experiment vid bindstället...

Några av mina vinglösa varianter på välkända klassiker.

Vinglösa klassiker

Några vinglösa klassiker för sommarlax och havsöring

Text: Petru Dima

Foto: Gunnar Johnson

För några år sedan fiskade jag lax i Norge. Det var 28 grader varmt i luften och 16–18 i vattnet, lågt vattenstånd och blå himmel.

Flugorna var Silver Grey och Silver Rat i mindre storlekar, bundna på enkel eller dubbelkrok 8–10–12. Tre fiskedagar gav ingen fisk eller ens kontakt med fisk. I sådana situationer är självförtroendet lågt och man påverkas lätt av andras resonemang om varför, när, hur och vilken. Filosofandet och teoriskapandet runt alla frågor hotar att ta över det verkliga fisket.

Är man flera som fiskar samma pool med relativt sett samma flugtyper är det inte fel att byta mönster, lyder en för tiden känd fisketaktik.

Det blev en Rusty RAT i storlek 2 bunden på enkelkrok. Lugnt och metodiskt fiskar jag med denna genom alla kända ståndplatser i poolen. Halvvägs till forsen och mitt i älven finns en stor sten, som avslöjar sin existens genom några små virvlar på vattenytan. Just när min fluga passerar de här virvlarna kommer rycket i linan. Mothugget sitter klockrent. Fast fisk!

Men efter några bestämda ryckningar i spöt släpper kroken. Så är det vid laxfiske, man kan inte få alla fiskar man krockar...

Bara en timme senare händer exakt samma sak igen. Nu kan jag inte längre behålla lugnet. Vad gör jag för fel? Är det mothugget – eller kroken? Något är inte som det skall.

Jag lägger ut flugan i ett strömmande parti av älven nära min egen strandkant. Då ser jag vad som är fel. Kroken hänger i 45 graders vinkel i förhållande till vingen. Kroken är helt enkelt för tung för de svaga sommarströmmarna!

Jag tar raka spåret till fiskestugan och binder en likadan Rusty RAT, men utesluter vingen och binder istället in en halverad teal fjäder över påfågelnherlet.

Nästa fiskepass, på den nedersta delen av poolen, kommer hugget. Men till skillnad från de två tidigare kontaktarna med fisken, så sitter nu flugan och laxen kan landas. Äntligen är isen bruten. Yesss...!!

Den första glädjen hinner knappt lägga sig förrän en ny fisk kommer som en torped efter flugan och tar den just när

forts på sid 39

Rusty RAT – vinglös variant

Tag: Ovalt guldtinsel.

Tail: 3–4 strån från påfågeln svärdsfjäder.

Body: Bakdelen orange floss, främ delen Peacock UV Ice Dubbing.

Veiling: Orange floss mellan kroppsdelarna, som klipps över den punkt där tagen börjar.

Body hackle: Över den främre kroppshalvan ett grizzle hönshackle med fibrerna bortklippta på ena sidan.

Ribbing: Ovalt guldtinsel.

Front hackle: Två varv pärlhöna.

Head: Rött.

Jock Scott – vinglös variant

Tag: Silvertråd och gula SLF hanks.

Tail: Några få strån gula SLF hanks.

Butt: Ett litet svart hönshackle.

Body: Bakdelen gul floss, främ delen svart UV Ice Dubbing.

Veiling: Gul floss mellan kroppsdelarna, både över och under, som klipps vid den punkt där tagen börjar.

Body hackle: Över den främre kroppshalvan ett svart hönshackle med fibrerna bortklippta på ena sidan.

Ribbing: Ovalt silvertinsel och över den svarta delen av kroppen flat holografiskt silvertinsel.

Front hackle: Två varv pärlhöna.

Head: Svart.

Silver RAT – vinglös variant

Tag: Silvertråd och gula SLF hanks.

Tail: Några få strån gula SLF hanks.

Butt: En gul så kallad "bröstfjäder" från guldfasan. Sitter egentligen på bakdelen av kroppsskinnet.

Body: Bakdelen flat holografiskt silvertinsel, främ delen silver holografisk Ice Dubbing.

Body hackle: Över hela kroppen ett ljus blue dun hönshackle med fibrerna bortklippta på ena sidan.

Ribbing: Ovalt silvertinsel.

Front hackle: Två varv teal med fibrerna bortklippta på ena sidan av fjädern.

Head: Rött.

Thunder & Lightning – vinglös variant

Tag: Silvertråd och gula SLF hanks.

Tail: Några få strån gula SLF hanks.

Butt: Ett litet svart hönshackle.

Body: Svart floss.

Body hackle: Rödorange färgat tupphackle.

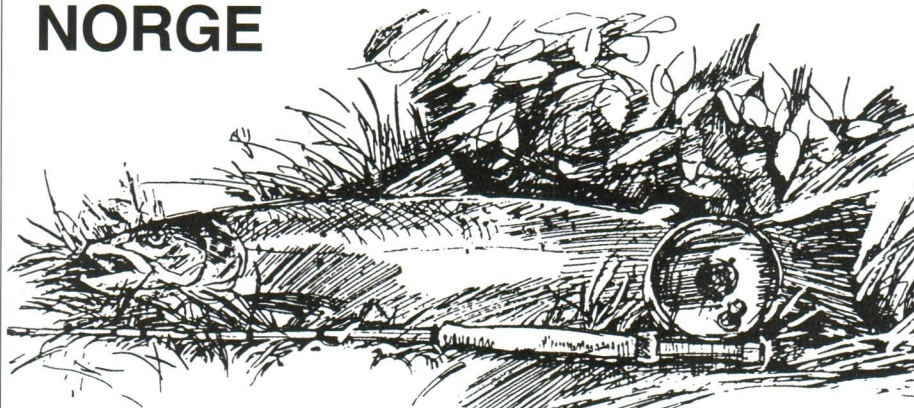
Ribbing: Flat holografiskt silvertinsel, och för att förstärka flugan ett ovalt silvertinsel över kroppshacket.

Front hackle: Ett varv brun teal, ett varv blå pärlhöna och två varv svart hönshackle.

Head: Svart.

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Hva skjer i Bullaren?

I Bullaren driver Svensk regnbåglax AB et oppdrettsanlegg for regnbueørret. Høsten 2001 ble det påvist Gyrodactylus salaris i dette anlegget. Innsjøen har sitt utløp til Enningsdalselva, som på norsk side er lakseførende. Vassdraget har en sunn stamme av storvokst laks, og er av villaksutvalget foreslått som nasjonalt laksevassdrag. Både i elva og Iddefjorden utenfor har det vært gjennomført omfattende og kostbare miljøltiltak. Så vel innenfor landbruk som industri har man redusert forurensningen betraktelig. Blant annet måtte Saugbrugsforeningen legge ned celluloseproduksjonen p.g.a rensekraft. Arbeidernes Jeger og Fiskeforening i Halden (AJFF) legger ned et tusentall dugnadstimer hvert år for å sikre laksen gode vilkår.

Situasjonen nå minner om det vi opplevde i Drammensvassdraget midt på 80-tallet da både Drammenselva og Lierelva ble infisert av gyro fra et oppdrettsanlegg i Tyrifjorden. Foreløpig er det ikke kommet så langt i Enningsdal, men om det ikke reageres, er det antagelig bare et tidsspørsmål. Rømminger har forekommet, og det er liten grunn til å tro at det ikke skjer igjen. Om parasitten kommer ut i Enningsdalselva, er veien ikke lang til andre Østfoldelver som Glomma og Tista. Særlig under vårflommen er vannet i fjordene så sterkt oppblandet med ferskvann at parasitten kan overleve transporten langs kystlinjen.

Reaksjonene på norsk side har vært sterke, både fra grunneiere, miljøorganisasjoner, myndigheter, og sportsfis-

kere. Svenske myndigheter på sin side har bagatelisert problemene, og Fiskeriverkets egen ekspertise påsto i et TV-intervju at man ikke har sett at gyro har noen effekt på laks. Nå stemmer det for såvidt at østersjølaksen har god immunitet mot parasitten, og at den svenske vestkystlaksen klarer seg brukbart, men man skal ikke lenger enn til Oslofjorden før konsekvensene er katastrofale. Derfor kan vi ikke innta en "vente og se", eller "det vil helst gå bra"-holdning, men må kreve full sanering av anlegget i Bullaren nå.

AJFF har nedlagt et betydelig arbeid for å bringe Enningsdalselva opp på det nivået den har i dag. De trenger all den støtte de kan få, ikke minst fra petri brødre på svensk side av grensen.

Nye elver på vernelista

Våren 2001 vedtok det norske Stortinget å utvide lista over vernede vassdrag. I løpet av sommeren resulterte en åpen høring i 350 forslag om vassdrag som bør vurderes for vern. Gjennom en påfølgende prosess har en nå kommet fram til et utvalg på 77 som en ønsker å arbeide videre med. Disse er valgt ut fra kriterier som; hensyn til uberørt natur, potensiale for vannkraft, og at det er vesentlige verneverdier knyttet til vassdragene.

Det har vært et ønske, så langt som mulig, å forholde seg til hele vassdrag, evt. sidevassdrag, med tilhørende nedbørsfelt. Dermed er det lagt liten vekt på rester av vassdrag som allerede er

delvis ødelagt av kraftutbygging. Alle som er foreslått som nasjonale laksevassdrag og som ikke allerede er vernet, er tatt med i den grad de oppfyller de øvrige kriteriene. Dette innebærer bl.a. at det ikke er aktuelt å verne foreslåtte laksevassdrag som allerede er bygget ut for kraftproduksjon.

Hvilke elver er så kommet med blant de 77? Vel, de fleste har de færreste hørt om, men her er noen som absolutt har en kjent klang i sportsfiskerører. Blant lakseelvene finner vi f.eks. Enningsdalselva som er omtalt ovenfor, Bjerkreimselva, som de siste årene har toppet statistikken i Rogaland, Nausta og Beiarelva. Sistnevnte ble reddet i tolvte time da anleggsmaskinene måtte gjøre vendereis i fjor, og nå, friskmeldt etter gyrobehandling, ser den ut til å gå mot gammel storhet. Mot bedre tider går også Tovdalselva i Agder. Her foreslår man freding ovenfor Herefossfjorden, og etter hvert som kalkingen får den ønskede effekt, vil vi få enda et godt laksevassdrag på Sørlandet. Bra for Sørlandslaksen (og ørreten) er det også at produktive sideelver til Mandalsvassdraget (Høyeåna og Kosåna) og Kvina (Litleåna) er med på lista.

Av innlandselvene finner vi blant annet en rekke sideelver til Øvre Otta i Oppland. En av disse er den fine fjell-elva Torda, men hovedvassdraget er dessverre ikke på lista. Godfarfossen i Dagali er også tatt med, men resten av Numedalslågen er ikke funnet verdig, da utbyggingen her er svært omfattende allerede. Andre gode ørretelver er Sølva, Tunna og Imsa i Hedemark. Mange av de øvrige navnene er meg totalt ukjente, men det betyr slett ikke at de er dårlige fiskeelver, og vi gleder oss over alt vann som får renne fritt i mest mulig uberørt natur. Men ennå gjenstår en prosess før vassdragene på lista evt. er berget. Det blir flere runder med dokumentasjon, høringer og utredninger, før et endelig forslag kan legges fram for Stortinget ved utgangen av 2003.

Så kastar du med WF-lina

En god vän med lång erfarenhet från sportfiskebranschen har åtskilliga gånger visat mig helt nyinköpta men reklamerade WF-linor inlämnade av besvikna kunder. Gemensamt för dessa linor har varit skador i coatingen bakom klumpen, och det har varit uppenbart att ägaren själv åstadkommit skadan på grund av felaktig kastteknik. Många flugfiskare tror nämligen att de når ökad kastlängd genom att med dubbeldrag mata ut flera meter av skjutlinan på en WF-lina innan de gör det slutliga kastet.

Men linan är inte konstruerad för detta. Tanken är att tillräcklig lina ska skjutas i ett enda kast när enbart klumpen och kanske maximalt någon dryg halvmeter av skjutlinan befinner sig utanför toppöglan. Men istället ökar de längden, hastigheten och belastningen på den tunna skjutdelen av linan med skador som följd. Dessutom får kaststilen som följd att kraftöverföringen från spöet blir sämre, eftersom mycket energi går förlorad då den ska "transformeras upp" från den mindre massan i den tunna skjutlinan till den större och tyngre massan i klumpen. Kasttekniken befrämjar därför knappast önskemålet om längre kast.

Kraften avtar alltid med linmassan. Det är ju därför vi använder linor som taperas ner mot spetsen. Linmassan blir med andra ord mindre och *energin växlas ner* för att vi ska kunna presentera flugan nätt och fint. På samma sätt går *mycket av rörelseenergin förlorad* i skarven mellan skjutlinan och den tjockare och tyngre klumpen, eftersom den tunna skjutlinan är dålig på att transportera energin från spöet och till en del "går i väggen" när den möter klumpen. Idealet vore därför att någon decimeter

av klumpen fick befinna sig inne i toppöglan, vilket visar sig mycket tydligt när vi gör ett rollkast. När vi överhandskastar gör vi en praktisk kompromiss och låter hela klumpen passera spötoppen, så att endast friktionen från den tunnare skjutlinan bromsar kastet.

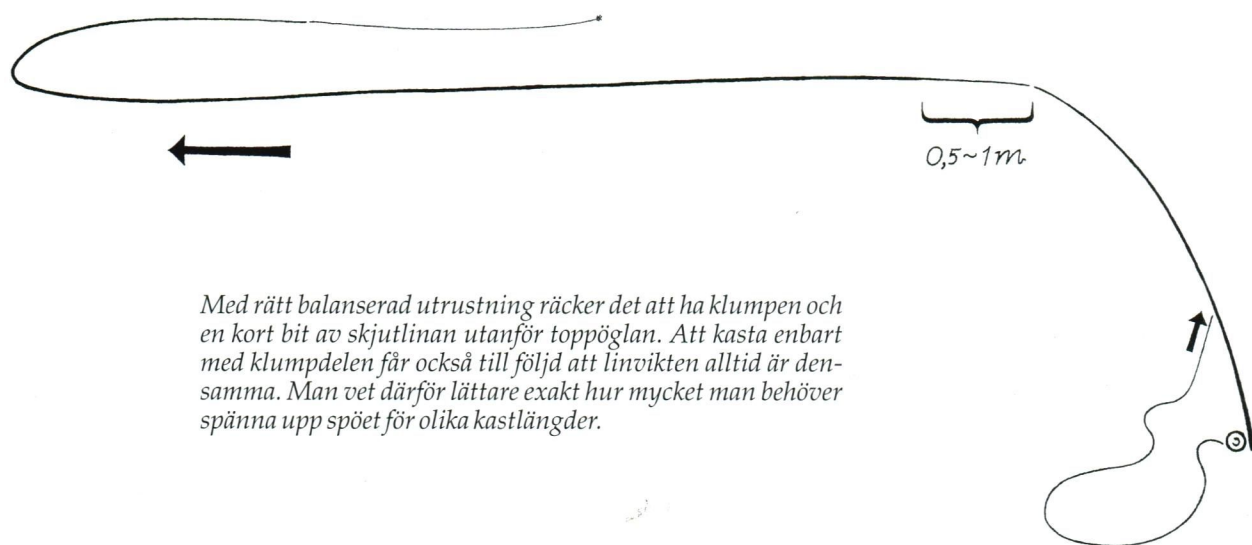
Men det gäller att göra en praktisk avvägning. Eftersom den tunna skjutlinan överför energin från spöet sämre än en tjockare lina, så återstår alltså mindre kraft att tillföra och transportera in i klumpens bakände ju mer skjutlina vi har utanför toppöglan.

Den tunna skjutlinans uppgift är egentligen endast att minska friktionen i spöringarna och inte för att bygga upp ytterligare energi från spöet. Då är det lämpligare att byta till en längre och tyngre klump, till exempel en longbelly lina.

När man ser flugfiskare stå och mata ut åtskilliga meter av sin skjutlina med upprepade dubbeldrag innan de slutligen släpper iväg kastet, så motverkar deras teknik egentligen sitt syfte. Med en rätt avvägd utrustning och en väl inövad timing kan man faktiskt skjuta tio, femton meter med enbart klumpen utanför toppöglan – om det nu är sådana kastlängder man eftersträvar...

Med andra ord; prova att kasta med enbart klumpen och kanske en halvmeter av skjutlinan utanför spötoppen. Med rätt balanserad utrustning och rätt teknik kommer du lika långt – och du gör det med större precision och utan oönskade efterslingor. Dessutom blir kastandet mycket behagligare. Att stå och dubbeldra med flera meter skjutlina utanför spötoppen resulterar bara i mer fysiskt arbete och en förstörd lina.

Gunnar Johnson

Dagsländan

Vad vore flugfisket utan dagsländan? Detta sagoväsen som förvandlas från en tillvaro djupt nere i det mörka vattnet till ett kort änglaliv uppe i ljuset. Som en groda förvandlad till en vacker prins – eller kanske skön prinsessa...

Kan vi någonsin binda en imitation som ens kommer i närheten av denna skira uppenbarelse?

Hur ofta tar vi oss tid att sitta ner för att verkligen beskåda den fantastiska förvandlingen? Tag tillfället att stanna upp en stund i sommar och låt dig förundras över ett av naturens minsta, men ändå största underverk

Text: Anders Svensson

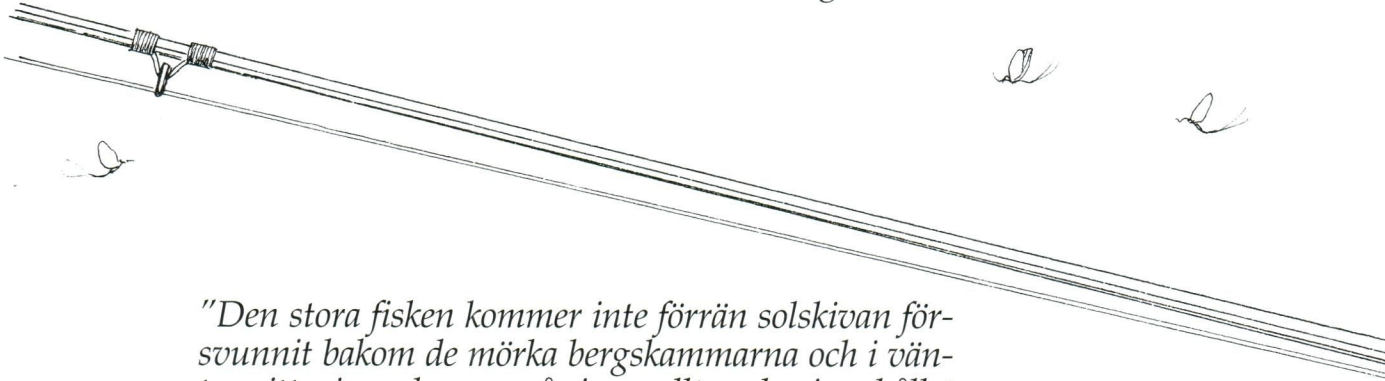
Foto: Gunnar Johnson

Fiskekorgen

Text & illustration: Anders Forsling

"Den stora fisken kommer inte förrän solskivan försvunnit bakom de mörka bergskammarna och i väntan sitter jag och suger på pipan, allt medan innehållet i sotpannan sjunker. Det lätta flugspöet har jag färdigtacklat och videkorgen står bredvid, bäddad med färska späda björklöv"

Rolf Smedman i
"Strömmande vatten",
Rabén & Sjögren 1974

Fiskekorgen har för mig alltid varit förknippad med flugfiske, liksom andra attiraljer som trähåven, kåsan, kniven, snusnäduken och fiskehatten. Som barn fäster man sig ofta vid detaljer. Själv kommer jag aldrig att glömma det ögonblick, när jag som sjuåring första gången konfronterades med detta som kallas flugfiske. På den tiden bodde familjen i en liten avlägsen by mitt inne i den djupa hällsingeskogen, där smygmete efter den skygga bäcköringen var ett av mina stora intressen.

En sommardag fick vi långväga besök av en äldre man. Hans stora passion visade sig vara flugfiske, och jag var inte sen att tacka ja när han frågade om jag ville följa med på ett kvällsfiske. När middagen var avklarad styrde vi kosan mot en liten å inte långt hemifrån. Själv hade jag aldrig fiskat i den, men jag hade hört att där skulle finnas en del öring.

Väl framme vid vattnet öppnade han bagageluckan på sin gamla Volvo och lastade ur den ena spännande saken efter den andra. Där fanns ett vackert träspö med lindningar i rött och grönt. Till spöt hörde en rulle som var helt ny för mig. Tidigare hade jag bara sett och provat fars spinnrulle, som nästan alltid brukade trassla till linan och ställa till förtret.

Men i bagageluckan fanns mer att beskåda; ett par stövlar med långa skaft, en håv med träram och sist men inte minst en vacker fiskekorg, som han hängde över min axel. Stolt travade jag sedan längs stigen ner till ån. Där fick jag min första lektion i flugfiskets ädla konst. Jag minns inte om vi fick någon fisk, men vad gjorde väl det när det fanns så mycket annat att beskåda och lära. Flugasken med dess innehåll var en fröjd att studera, och när han berättade om de vackra flugornas olika namn lät de som vacker musik i mina gosseöron. Den här kvällen bidrog storligen till att jag

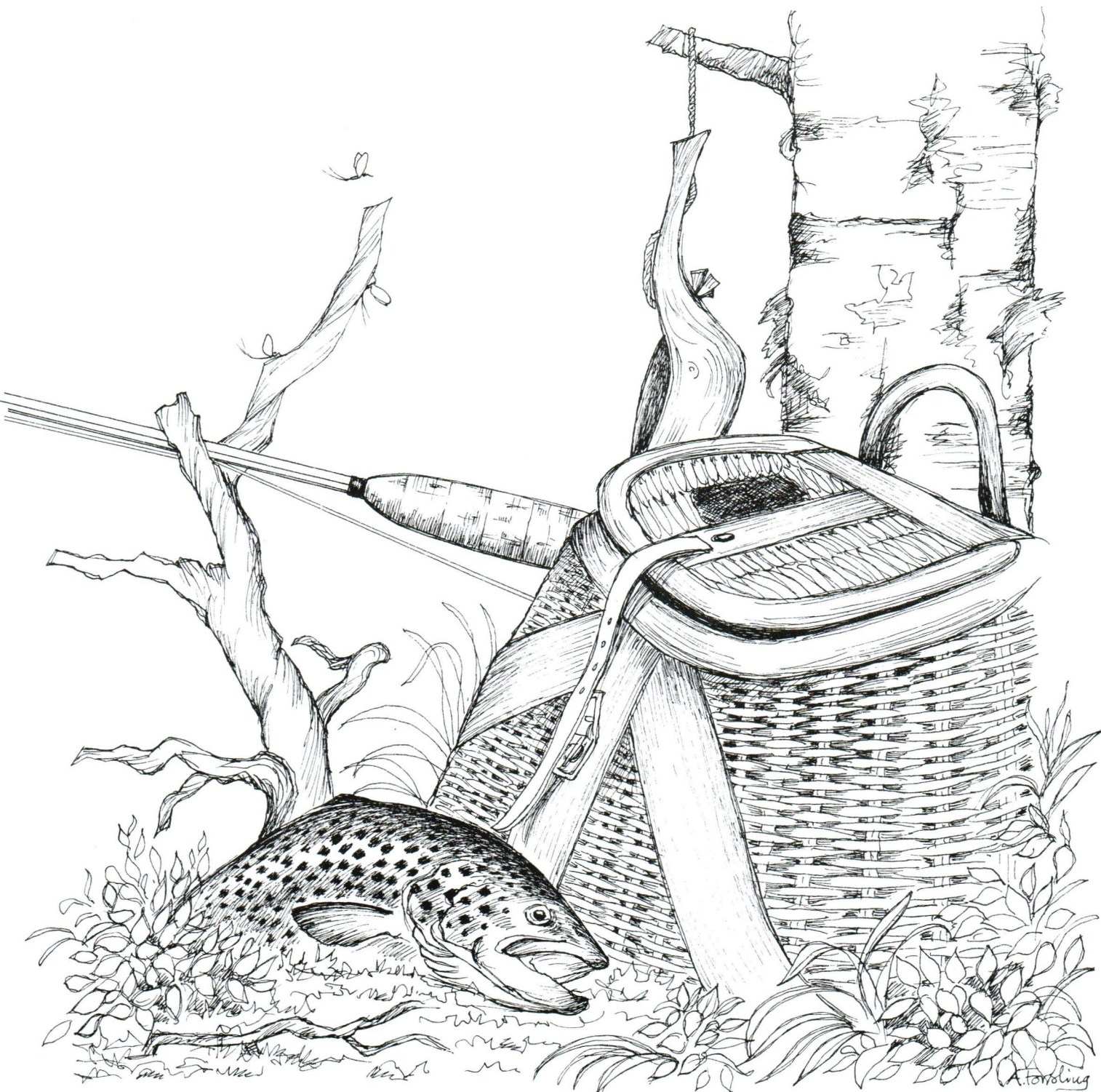
senare i livet började fiska med fluga. Min passion var tänd...

Ungefär femton år senare köpte jag min allra första fiskekorg. Invigningsturen gick till en av min barndoms öringbäckar. När kvällen var till ända låg i min korg två vackert tecknade öringar på en bädd av björklöv. Sedan dess har korgen hängt med i ur och skur tills jag för några år sedan ställde upp den på bokhyllan för gott. Jag måste medge att det kändes lite vemodigt, men när botten nu börjat ge med sig vågade jag inte längre packa ner något i den.

Ännu har jag inte skaffat någon ny korg fast jag vid flera tillfällen verkligen saknat en. En fiskekorg fungerar nämligen bra till lite av varje; till exempel som kameraväska, där också skissblocket och fjällfloran får plats. På tal om floran, så har jag många gånger också använt min gamla korg som portör. Alltså att förvara blommor i tills jag kommer hem och kan lägga dem i press eller studera dem närmare. Andra gånger har den tjänat som matsäckskorg med plats för både termos och smörgåsar eller kaffepåsen och sotpannan – eller för att plocka svamp och bär i.

Allra mest har jag dock saknat min gamla fiskekorg vid själva fisket. Speciellt när jag efter stort besvär vadat mig till en bra position ute i vattnet och ogärna vill vada den mödosamma vägen tillbaka in till stranden för att lägga ifrån mig fångsten. Särskilt besvärligt kan det vara under sensommarens mörka kvällsfiske.

På senare tid har jag lagt märke till att fiskekorgen tycks bli allt sällsyntare bland yngre flugfiskare jag möter ute vid vattnet. Kan det möjligen ha sin grund i catch and release fi-

losofin? Är det så att man inte vill skylta med att man ibland behåller en fisk att ta med hem till stekpannan, trots att många vatten tål ett varsamt uttag av fisk? Jag hoppas att så inte är fallet. Förhoppningsvis är det nog snarare så att många försöker banta ner sin utrustning till det minimala för att slippa bära omkring på en massa prylar. Jag vet att jag själv också ofta tänker i dom banorna, vilket kan vara befogat – till exempel inför en längre fjälltur.

Men jag hoppas och tror ändå att vi flugfiskare är så pass konservativa att vi ogärna vill vara utan fiskekorgen, trähåven, kåsan och andra kära ting. Vackra och estetiskt tilltalande föremål hör till och förgyller högtidsstunderna vid

strandkanten. Till sommaren kommer i alla fall jag att skaffa en ny fiskekorg. Jag har redan börjat kika i kataloger och butiker. Får jag tid över kanske jag till och med flätar mig en egen korg.

Hittade faktiskt en artikel om hur man tillverkar en flätad fiskekorg i Flugfiske i Nordens decembernummer 1987. Där fanns för övrigt också ytterligare två artiklar om hur man kan göra en kont eller korg av näver eller spån.

Och alla ni som redan har en fiskekorg, plocka fram er gamla trojänare ur gömmorna och bädda ner sommarens fångst på färsk, spåda björklöv. Då håller den sig sval och fin...

Ammarnäs

– fjällbyn där flugfisket står i centrum

Text & foto: Leif Milling

På uteplatsen vid Fiskecentrum sitter bindstaden på rad denna tidiga julimorgon. Kent och Richard är redan i full gång med dagens första kreationer till några förväntansfulla flugfiskegäster. Flugfisket har nämligen fått en allt mer framträdande roll i den lilla fjällbyn Ammarnäs vid Övre Gautsträsk längst upp i Vindelälvens dalgång nordväst om Sorsele.

Kent arbetar som fiskeguide i byn under sommarmånaderna och hans lokala flugmönster har blivit mycket omtyckta, eftersom han binder dem efter entomologiska studier av insektslivet i vattnen runt Ammarnäs. På sidan här intill ser du några av de hetaste flugorna för området.

Mitt i byn rinner Tjulån likt en engelsk kalkström. Harrfisket i ån är mycket utmanande och det klara vattnet kräver exakt presentation och rätt flugval. Det är därför vanligt att se besökande flugfiskare sitta böjda över bindstaden och höra deras livliga samtal om erfarenheterna av olika flugmönster för fisket.

Richard Landström, som är fast boende i Ammarnäs, har länge drömt om att få se fler flugfiskare besöka byn. Nu börjar den drömmen gå i uppfyllelse, och för den lilla fjällbyn är det faktiskt en överlevnadsfråga att utveckla fisketurismen. Ulf Jonsson, som driver Fiskecentrum i Ammarnäs, har därför satsat på guidning och utveckling av samarbetet med Rans sameby. Detta ger många välbehövliga guidentimmar för Kent, Ulf och Richard.

Förra sommaren provfiskade vi den mycket utvecklingsbara Laivabäcken, ett strömmande fjällvatten med goda förutsättningar för bra öringfiske. Rans sameby har också visat stort intresse för att utveckla sportfisketurismen. Redan för ett par år sedan gjorde man därför en studieresa till USA, där man bland annat besökte Lars och Jennifer Olsson i Bozeman, Montana.

”Vi behöver kunskap om flugfisketurism för att kunna skapa ett långsiktigt fiske med samisk prägel”, säger Åke Andersson, som är ordförande i Vindelälvsfjällens samecenter.

Jag kan inte annat än hålla med. Fisketurism är inte samma sak som ”turistfiske”, och för samebyn är det viktigt att Laivabäcken ger framtida sysselsättning med möjlighet att bevara den samiska kulturen.

”Vi har många bra fiskevatten, som vi kan utveckla på ett sätt som inte missgynnar någon”, berättar Richard Landström som bosatt sig vid Vindelälvens strand. ”Lokalbefolkningen måste ha tillgång till bra fiske för att trivas, men vi har ett antal guldkorn som vi kan avsätta för utveckling mot en ekologiskt hållbar fisketurism.”

Denna ljumma sommarmorgon möter jag två stamgäster från Göteborg. De dricker sitt morgonkaffe på Café Grö-

nan, ett stenkast från Tjulån. Vi njuter av morgonstunden, samtidigt som vi kikar i flugaskarna som ligger uppslagna på bordet.

”Igår hade vi ett kanonfiske med Richards nattsländeimitation”, berättar de. ”Vi fiskade i Sjöforsen och harren tog nattsländor. Det var ett lätt fiske om man jämför med Tjulån.”

Tillsammans viker vi ändå förmiddagen för harrfiske i Tjulån. Den kalkströmslika ån glittrar i det starka förmiddagsljuset och bjuder upp till ”finlir”. Det är inte tal om annat än uppströmsfiske med 0,14 i tafsspets. Redan nere i byn får vi kontakt med harren, men idag är det mest småharr. Vi fortsätter därför några kilometer längre upp i ån, där vi upplever en intensiv huggperiod. Solskensfisken harren brukar vara aktiv under den tid då badstränderna fylls av soldyrkare. Här fungerar nu också Laiva nymfen bra när den fiskas torrt som en kläckare.

Fiskemöjligheterna och fisketiderna är många i Ammarnäs området och avlöser varandra under juli och augusti. Dagens solskensfiske efter harr kommer att avslutas med jakt på ”börting”, den storvuxna öringen i Vindelälven. Men då kommer våra tafsar att få nya spetsar av 0,25 nylon för streamerfiske, och efter en dag vid glittrande harrströmmar kommer skymningens kaffeeld att bli den perfekta inramningen på en fin fiskedag i Ammarnäs.

Att få lokal hjälp att välja rätt fluga av en kunnig guide är naturligtvis mycket värdefullt och många gånger till och med helt avgörande för framgång i fisket. Kunskapen om vilka insekter som finns vid ett vatten, och när under säsongen de uppträder, är en förutsättning för att kunna välja rätt. Även om man har tidigare erfarenhet av liknande fiske i fjällmiljö, så kan det finnas lokala avvikelser – till och med avvikelser från år till år på samma plats. Då är lokalkännedom av största betydelse.

Flugorna i denna artikel är framtagna speciellt för vattnen runt Ammarnäs, även om de säkert fungerar också i andra fjällvatten, till exempel Laiva nymfen som imiterar kläckande åsländenympor. Det samma gäller flugan Landström, som är en god representation för många nattsländor. Med sin böjda kropp har den lånat drag både från Klinkhamer och Streaking Caddis.

Näsbergspuppan slutligen är en god imitation av de stora gul-brun-olive myggpuppor som finns i de flesta fjällsjöar runt Ammarnäs.

Samtliga flugor har dessutom fördelen att vara bundna med enkla material som är både lätta och billiga att komma över.

Laiva nymf

Krok: Tiemco S230 nr 14–16.

Bindtråd: Olive.

Stjärt: Rapphönefibrer för att imitera den hängande nymf huden.

Kropp: Gul-brun-olive naturdubbing.

Ribbing: Bindtråden.

Hackel: Grizzle, klippt över och under.

Vingsäck: Grått polygarn.

Landström

Krok: Böjd torrflugerkrok nr 10–12.

Bindtråd: Olive eller brun.

Kropp: Ekorre eller brunolive Fly-Rite.

Vinge: Hjorthår.

Framkropp: Trimmad hjorthår.

Näsbergspuppan

Krok: Tiemco S230 nr 14–16.

Bindtråd: Olive.

Stjärt: Kort och glest vitt polygarn, cirka 3 mm långt.

Bakkropp: Gul-brun-olive naturdubbing.

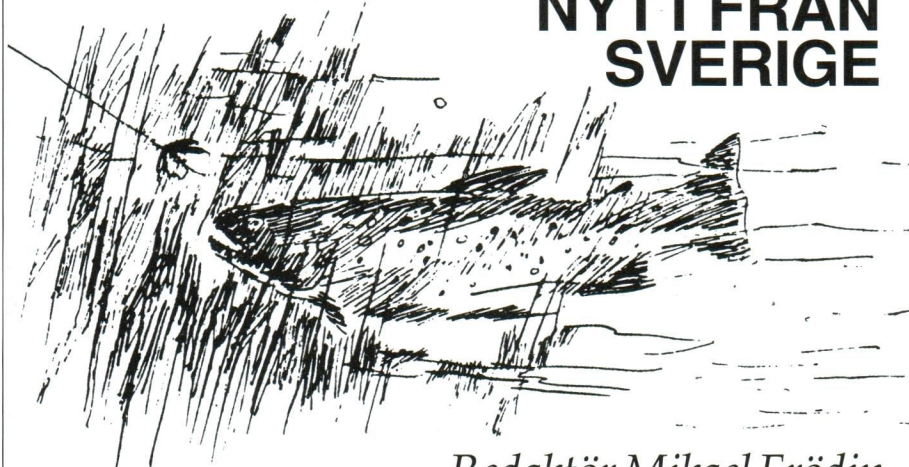
Ribbing: Bindtråden.

Thorax: Mörk haröredubbing.

Huvudplym: Vitt polygarn.

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Mässa, extrastämman och museilaxar

För fjärde året i rad gick Svenska Flugfiskemässan av stapeln. Denna gång var platsen MunktelArenan i Eskilstuna och dagarna 5–7 april. Detta arrangemang, som vid det här laget verkligen etablerat sig och blivit eftertraktat bland landets flugfiskare, var återigen en klar framgång och gav mycket positiv PR åt vår fritidssysselsättning. De tre dagarna lockade 7 500 besökare, vilket är en ökning med 400 personer mot året innan. För inträdesbiljetten på 100 kronor för män, 50 kronor för kvinnor och ungdom och fritt inträde för barn under 12 år fick man en blandad kompott med högre klass än tidigare år. Mässtidningen, som delades ut gratis i samarbete med Fiske För Alla, var på hela 84 sidor. Själva arrangemanget var professionellt genomfört av Mountain Media, nu på hela 3 000 kvadratmeter, en ökning med 50 procent mot året innan. Det gav mer luft och bättre utrymme åt de drygt åttio utställarna.

Många av landets mest framträdande profiler fanns på plats och utifrån gästades arrangemanget av bland andra den eminente amerikanske flugbindaren Marvin Nolte, som inte bara visade sin skicklighet vid bindstället utan även höll en diabilidsföreläsning. På kastbanan hade våra inhemska kastare sällskap av storheter som den skotske speykastaren Peter Anderson och den långkastande irländaren Hywal Morgan. Kastbanan, som utökats

till 25x8 meter, var populär. Men ett klart minus var att takhöjden inte tillät kast med tvåhandsspön. För de som ville göra sig omakett att gå ut, fanns dock denna möjlighet på en ganska sporadiskt utnyttjad utomhusbana.

Bland attraktionerna, förutom möjlighet att prova det senaste i utrustningsdjungeln, fanns föredrag, filmvisningar och, nytt för i år, flugbindningsseminarier var timme. Ingående i inträdesbiljetten var dessa mycket populära.

Norrlandsnestorn Gunnar Westrins föredrag utmärkte sig genom att tillhöra de allra populäraste evenemangen. Gunnar drog 900 personer till sex föredrag, något som de utländska storfräsarna inte lyckades rå på.

Fanns det då något negativt på detta arrangemang, som vuxit till Europas största renodlade flugfiskemässa? Jo, förutom takhöjden, som försvårade inomhuskastandet, så bidrog Vägverket till ett visst missnöje genom att man helt sonika plockat bort skyltningen från huvudinfarterna. Turligt nog är metropolen Eskilstuna inte större än att folk ändå kunde finna vägen – om än efter visst trassel.

Mässan växer och målsättningen 10 000 besökare är nog inte långt borta. Till nästa år skall man försöka öka lufttigheten ytterligare mellan utställarna, införa två kastbanor samt bjuda in några av världens ledande flugfiskeprofiler som "gräddde på moset". Den

låga takhöjden gör inte MunktelArenan idealisk, så vem vet vart man skall söka sig nästa år. Tänk att få ha denna Europas största flugfiskemässa i Globen, centralt i huvudstaden, vilken fantastisk PR det skulle vara! Men tyvärr är nog Globens hyrestaxa allt annat än flugfiskevänlig...

Förbundet igen

Efter mina minst sagt hårda ord om sittande styrelse i Sportfiskeförbundet har jag faktiskt, märkligt nog, fått mer ros än ris – och det även inifrån styrelse och distriktsledningar. På Flugfiskemässan höll förbundet extra stämman och godkände efter långa diskussioner en ny organisationsform som under de tre första åren skall gälla parallellt med den gamla. Det blir upp till klubbarna att välja väg.

Anslutningen till förbundet kommer alltså att kunna fungera direkt eller via fiskeklubben. Modellen skall justeras av styrelsen och presenteras på förbundsstämman 23–24 november.

Kritiken mot styrelsen ligger fast. Skall en verklig förändring ske måste styrelsen bytas ut. Ett framgångsrikt svenskt sportfiskeförbund kräver en ny styrelse med såväl kunskap och visioner som hårda nävar och massor av djävlar anamma. Är du medlem och har konstruktiva förslag på nya styrelsemedlemmar, kan du alltid efter att ha tillfrågat vederbörande skicka ditt namnförslag till valberedningen c/o Tony Blom, Strömgatan 14, 512 54 Svenljunga eller maila till adressen blomsmaeri@pp.dts.se

Fiske på museum

Redan den 19 april invigdes en ny utställning på Stockholms Medeltidsmuseum. "Lax, lax, lerbak" kallas utställningen som handlar om fisket i Stockholms ström under 750 år. Utställningen är en del av Stockholms 750-årsjubileum och i presentationen kan man läsa:

"Sägen säger att den första invånaren på holmarna i strömmen var en fiskare från Tynnelsö. Han rymde från sin herre, biskopen i Strängnäs, med en fet lax som han fångat. *Lax, lax, lerbak, ej kommer du på bispens fat*. Fiskaren valde en fiskrik boplats. Vid stadshuset står han staty och räcker lång näsa åt biskopen."

Är du i huvudstaden, så finns möjlighet att se utställningen fram till den 29 december 2002.

Vinglösa klassiker

forts från sid 29

den vänder i halvmeterdjupt vatten vid strandkanten. En härlig fight följer efter mothugget och slutar med ny invägning...

Frågorna haglar över mig och ryktet sprider sig snabbt längs älven. Nu fiskar nästan alla med "stora" flugor.

Efterkommande dag ser jag flera laxar visa sig i poolen, men ingen är intresserad av att ta min nya Rusty RAT variant i storlek 2, varför jag återvänder till bindstället och binder en likadan Rusty RAT variant – men denna gång på en dubbel öringkrok i storlek 12. Bingo! Fast fisk igen!

Alltså – när man har flyt, då har man flyt! Under resterande fiskedagar landar jag ytterligare en fisk och tappar tre. Alla på den nya vinglösa kreationen!

Inspirationen till just denna variant av en vinglös Rusty RAT med kroppshackel har jag fått från Mikael Frödins "Speyisar", från Grubs/Shrimps och Eagle mönster. Mjukt hönshackel eller teal reagerar på de svagaste virvlar i strömmarna och flugan får livligare gång under utfiskningen. I de flesta östkustälvar, till exempel i Byske, Em, Mörrum med flera, finns lokala flugmönster med samma inspirationskälla – Em Terror, Chilimps, Aly's Shrimp varianter och liknande. Och visst är de fångstgivande!

Till att börja med använde jag sex flugor till lågvattenfisket både i Norge och här hemma i Sverige. Alla sex är vinglösa, kroppshacklade varianter av kända mönster: Jock Scott, Rusty RAT, Silver RAT, Silver & Blue, Black Doctor och Thunder & Lightning. Men under åren har sextetten mångdubblats och kompletterats med nya varianter eller egna skapelser.

Prova gärna några av mina vinglösa "klassiker" vid flugfiske efter lax och havsöring på sommarlångt vatten.

Öringvaka

forts från sid 18

fungerar väl så bra – ibland till och med bättre än de helt svarta. Anledningen är att den vita färgen reflekterar det lilla ljus som finns, vilket gör att en vit fluga syns väl i kontrast mot den mörka omgivningen nere i vattnet.

Förutom möjligheten att kroka en verkligt stor och skygg öring, så bjuder nattfisket också på alldeles speciella naturupplevelser. Då vi ger oss ut i mörkret måste vi använda alla våra sinnen. Nu känns naturen mycket närmare än under dagen och vi blir helt enkelt en del av den helhet vi ursprungligen var tänkta att leva i.

Det är inte bara öringen som utnyttjar dygnets mörka timmar för sitt skydd. På natten möter vi därför också många andra av naturens innevånare. Älg, rådjur och räv kommer till ån för att dricka. Sådana möten utgör en minst lika stor del av upplevelserna kring flugfisket som själva fisket i sig.

För några år sedan var jag med om ett sådant möte som jag sent ska glömma. I väntan på att storöringen i höljan skulle visa sig låg jag på rygg och skådade himlavalvets oräkneliga stjärnor. Efter en stund befann jag mig långt borta i mina egna tankar, då en frysande morrnig plötsligt gjorde världen glasklar. När jag tittade upp såg jag en vit blås och två små svarta ögon som iakttog mig från mycket nära håll.

Tillräckligt nära för att jag också skulle känna lukten av den grävling som gästade mig vid åkanten. Förmodligen blev den lika rädd som jag – men mötet blev till ett oförglömligt minne.

Nya regler för fisket i Vättern

Fiskeriverket har antagit nya regler för fisket i Vättern. De nya reglerna, som började gälla redan 15 mars, berör både yrkesfisket, husbehovsfisket och sportfisket och har till syfte att ge ett långsiktigt hållbart fiske. För sportfiskets del betyder det bland annat att harren äntligen åsatts ett minimimått samt fått skydd i anslutning till sin lek. Även röding och öring har fått höjda minimimått, men här träder de nya föreskrifterna inte i kraft förrän den 1 januari 2005.

De nya regler som berör oss flugfiskare är som följer:

- Minimimått på 35 centimeter införs för harren. Harren fredas också genom att allt fiske är förbjudet från och med 15 april till och med 30 maj i Hjoån, Hjällöbacken, Skämningsforsån, Holmån, Rödån, Svedån, Gagnån, Hornån, Knipån, Hökesån, Domneån, Dunkehallaån, Röttleån samt i dessa åars mynningsområden i Vättern inom en radie om 300 meter från mittpunkten mellan åarnas två yttersta mynningsuddar.

- Idag är minimimåttet 40 centimeter för öring och röding samt 60 centimeter för lax. Men redan nu har beslut

tagits om en höjning till 45 centimeter för öring och röding. Det nya minimimåttet för dessa fiskarter träder dock i kraft först den 1 januari 2005. Nya fredningsområden har dock redan nu införts för tiden från och med 15 september till och med 30 november för att skydda öringen och rödingen. Under fredningstiden får dock fiske efter andra arter än öring och röding bedrivas med handredskap, om fiskemetoden som sådan inte kräver användning av båt.

- Vid allt handredskapsfiske får numera sammanlagt högst tre öringar, rödingar eller laxar fångas och behållas per person och dygn.

Ytterligare information om de nya fiskereglerna och fredningsområdena kan erhållas från Länsstyrelsen i Jönköping, Anton Halldén, telefon 036-39 50 62 eller genom att gå in på Fiskeriverkets hemsida www.fiskeriverket.se eller den gemensamma hemsidan för länsstyrelserna runt Vättern www.vattern.org

Red

Så enkel att mönstret är en förolämpning mot vanlig flugbindarkunskap och inte värt att ägna utrymme i en flugfisketidskrift – eller kanske rent av en utmaning just genom sin ultimata enkelhet? "Skittposé" har varit lösningen i situationer när fisken helt riktat in sig på insekter som inte liknar mycket mer än...

...små bindestreck i ytan

Så småningom kan vi konstatera att man även i rollen som flugbindare genomgår olika faser genom åren. Ivrig börjar man med taffliga fingrar, fastnar med bindtråden i hudflikar, repar upp självsprickor och punkterar fingertoppar i ideliga blodprov... och får så till något svårdefinierbart luddigt som inte mycket liknar den graciösa förebilden i boken eller artikeln – men, som när man väl bitit huvu't av skam och vågat sjösätta tingesten, faktiskt visar sig fånga fisk!

Många bland oss uppnår med tiden rent professionell klass i hantverket och behärskar såväl detalj som raffinemang, stil som utförande, i disciplinen flugbindning. Låt vara mer eller mindre nödvändigt för framgång i själva fisket men en fullvärdig syssla och njutning i sig.

Personligen har jag inte nått några höjder att skrävla med inom flugbindningen trots ett antal tusen hopsnurra-de tingestar och jag är rädd att själva motivationen också något har bedarrat.

Därför hävdar jag numera gärna talesätt som att enkelhet är en dygd, också inom flugbinderiet, överlåter det avancerade, avstår utmaningar åt andra som bättre kan och riktar själv in mig på enkla, krasst fungerande mönster.

– "Skittposé" är ett sådant.

Italienskt ursprung

Den här flugan är ett exempel på konstfull renodling i någon slags minimalistisk anda där detaljknappheten är näst intill provocerande men i sig leder fram till ett mönster som faktiskt fiskar utomordentligt i sitt rätta sammanhang representerande flera insekter.

Roland Gyllensten, f.d. ordförande i

Flugfiskets Vänner, snappade upp mönstret genom sin bekant Kjell Lindström och införlivade det till sällskapspets samling. Mönstret tillkom, efter vad Roland berättat mig, på följande vis:

Vid ett tillfälle i Sysslebäck, vid Klarälven, någon gång kring mitten av förra decenniet fiskade ett par italienare framgångsrikt medan samtidigt ingen annan lyckades få fisk till flugan över huvud taget. Harren vakade bra men kom inte till andras än sydeuropéernas erbjudanden.

Efter ett för de flesta frustrerande fiske plundrades förstas de utsocknes på hemligheten och en hastigt hopkommen variant på originalet, efter mottot "man tager vad man haver" i form av bindmaterial såg dagens ljus.

Sanitetspåse i svart plast

Succéflugan i fråga, som kanske hade något namn, bestod nästan inte av någonting alls utöver själva kroken. Kejsarens nya kläder så att säga – men där harren utgjorde skocken som samfällt skulle gå på bluffen.

På tunntrådig krok, så'n där som ratar sig blott och bart inför draget från snabbt vatten, i liten storlek bands in en fribärande kropp bestående av en remsa rullad plast från en påse att plocka upp hundskit i. Ett svart eller mörkt hackel, av bra kvalitet, bands in och lindades i ett till två traditionellt omsorgsfulla och precisa varv framför kroppen. Punkt slut, med en eller två vippfinnishar och helst utan tyngande lack.

Så såg alltså lösningen ut på den specifika fiskesituationen. Vad man kom fram till var en fluga som stod på eller låg i vattenytan och som såg ut

som varken mer eller mindre än ett halvcentimeter långt mörkt streck. Och det finns, pest och pina för den ambitiösa flugbindaren, flera arter insekter som ser ut så.

– Alls inte mer än så.

Användbar

Flugfiskets Vänner med benäget bistånd av Kjell Lindström modifierade sedermera flugan en aning och gav den ett mer salongsfäihigt namn än det mer associationsrikt beskrivande den döpts till vid tillkomsten längs Klarälvens strand.

Ett litet streck på några tunna ben kan vara beskrivningen av de små bäcksländor som kläcks företrädesvis tidigt och sent på säsongen och som ger upphov till ytligt fiske. Som vanligt när det gäller de mycket små insekterna är det mängden som gör mödan värd för fisken att övergå från botten sök till att passa det som förs fram högt upp i vattnet.

Samtidigt som det ger oss möjligheter innebär det stora utbudet begränsade chanser att tex harren skall ta fel. Men den prövningen står man gärna ut med alldenstund spännande fiske bjuds.

Flera tillfällen sent på hösten har fyllts med timmar av fiske på vakande harr och där mönster som Skittposé, fiskad på tå eller neddragen i filmen, funnit sin roll.

Flugan passar också utmärkt för fisken baserade på kläckningar av fjädermygg, som ju förekommer litet när som helst på året och som väl är skälet till att "den lilla svarta" ofta hamnar i änden på tunn tafsspets.

Finessen med Skittposé ligger i att på liten tunn krok binda så litet som möjligt.

– En konst i sig?

Välj en tunntrådig krok i storlek 16–18 och bind med tunn tråd, modell "Spider web" som lägger sig flat. Kamouflera eventuellt krokskaftet genom att täcka med ett lager av den ljusa tråden.

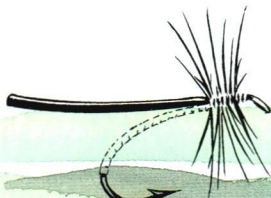
Rulla en remsa "Larva lace" som kropp. Ta gärna till bredden så materialet blir hanterligt, ansa längden kan göras när flugan är klar.

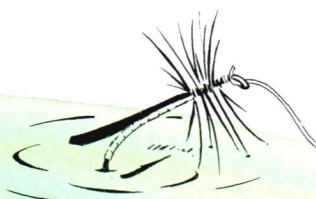
Fäst in kroppen som "fribärande" ett stycke bakom krokögat. Lämna plats för hackel och avslut.

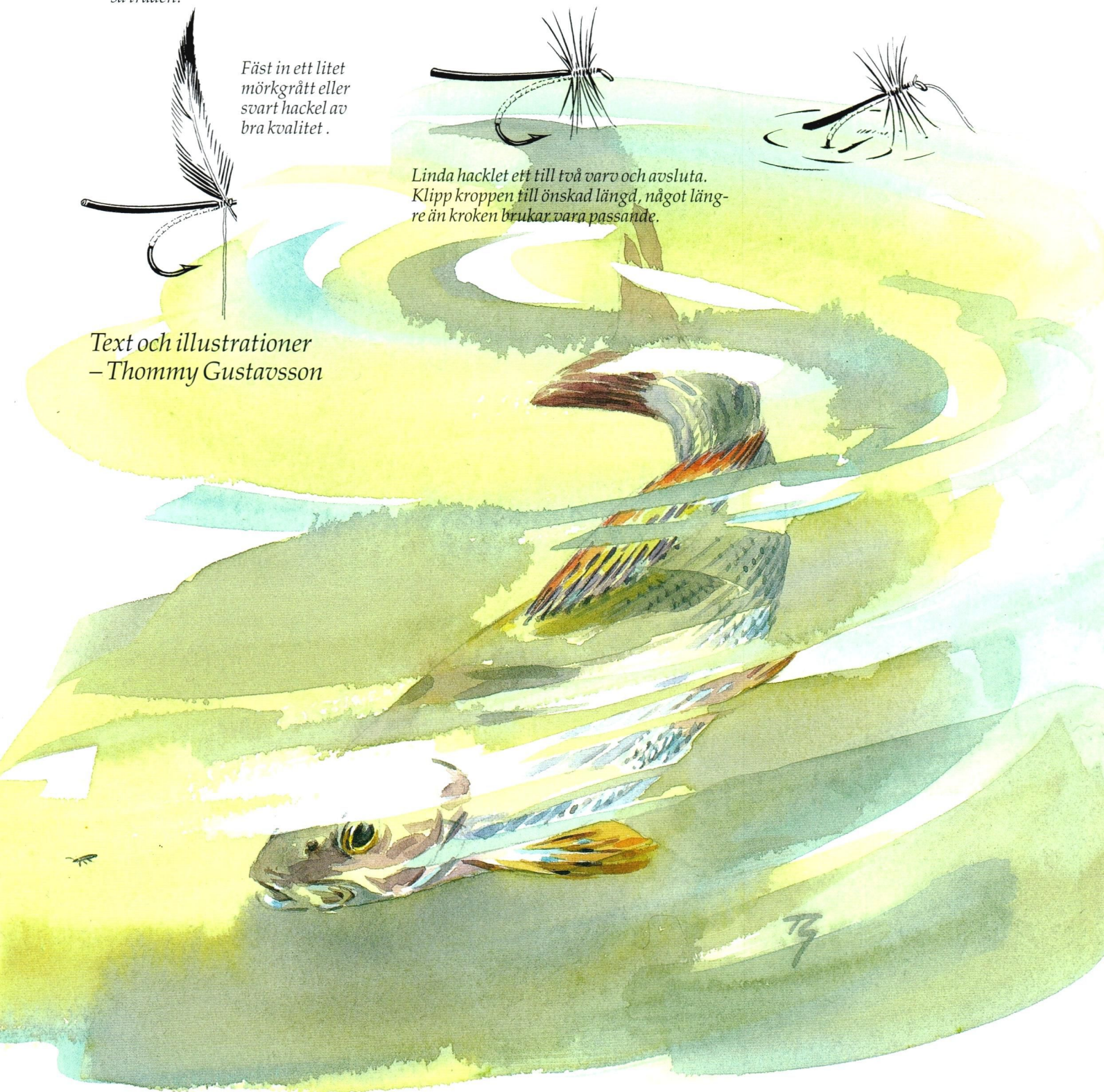
Fäst in ett litet mörkgrått eller svart hackel av bra kvalitet.

Linda hacklet ett till två varv och avsluta. Klipp kroppen till önskad längd, något längre än kroken brukar vara passande.

Text och illustrationer
– Thommy Gustavsson

kort tub har också fördelen att man kan ta med den som handbagage på flyget, i tågupén eller på bussen, så att man hela tiden har koll på spöt och inte riskerar att det kommer bort i bagagehanteringen.

Det är viktigt att inte välja för vekt spö till fjällfisket, eftersom det kan blåsa rejält i detta öppna landskap. Ett spö i klass 6 täcker de flesta situationer. Min rulle är alltid försedd med flytlin, och istället för sjunklina väljer jag att ha med en snabbsjunkande tungstenstafs. Jag och mina kamrater brukar ha med var sitt spö och dessutom ett gemensamt reservspö – om nu något skulle hända. Då är det naturligtvis en fördel om samtliga väljer sitt eget spö i samma AFTM-klass, så att alla spön och linor stämmer inbördes.

Vandringen

När det gäller själva vandringen finns det ingen kunskap från någon bok eller tidskriftsartikel som kan ersätta den egna erfarenheten. När skall man ta höjd för att undvika att behöva slå sig fram genom risig fjällbjörk? Hur undviker man besvärlig mark eller blockstensfält? När kan man dricka från en bäck, och när bör man undvika det...? Listan kan göras lång.

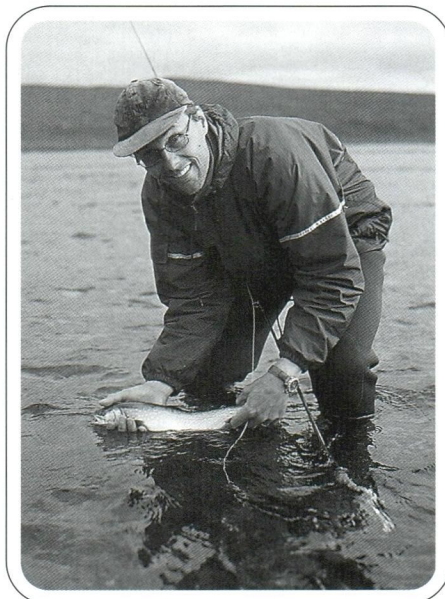
Är man ovan vid fjällmiljö och därtill har liten erfarenhet av att vandra, så bör man första gångerna välja att följa en tydligt markerad vandringsled. Gör aldrig ensamvandringar utan att ha god erfarenhet. Efter några turer kommer du att känna dig säkrare, men framför allt har du förhoppningsvis också hunnit se fjällen från den mindre trevliga sidan – till exempel råkat ut för en rejäl storm eller tjock dimma – vilket kommer att ge dig den nödvändiga respekten för att fjällmiljön ställer helt andra krav än hemmavid.

Även om du väljer att vandra efter led, så är det alltid obligatoriskt att ha med kompass och en aktuell karta. Slår fjälldimman till – och det kan gå snabbt – så kan det vara omöjligt att se ledkryssen. Samtidigt kan det bli tvunget att söka skydd utanför leden tills vädret har stabiliserat sig. Karta och kompass är då enda möjligheten att hitta rätt i landskapet. Lita heller aldrig på att din mobiltelefon skall fungera i fjällen, den kan till och med invagga i falsk säkerhet.

En GPS-navigator kan vara använd-

bar, men den innebär extra tyngd i säcken och kan dessutom ta åt sig vatten och bli strömlös. Låt den därför aldrig ersätta kompassen.

Om du är ovan att orientera med karta och kompass, så rekommenderar jag dig att öva lite i skogen hemmavid.

Förhoppningsvis får du en eller annan fjällfisk till middag...

Där hindrar träden dig att se långt i landskapet och ger därför samma effekt som dimman i fjällen. Det ger värdefull träning och samtidigt en personlig säkerhet att veta att du klarar att ta dig fram till en förutbestämd punkt med kompassens hjälp. Med kompassens hjälp kan du i fjällen också ta ut syftningslinjer i terrängen om du skulle råka gå vilse. Skärningspunkten mellan två eller flera sådana syftningslinjer anger var du befinner dig.

Fjällterrängen är alltid mycket mer kuperad än den "civiliserade" låglandsterräng du är van vid och där du oftast kan gå på lättvandrade stigar. Räkna därför aldrig med att kunna tillryggalägga samma sträcka på samma tid som vid "normal" vandring.

Lägg därför upp etappsträckorna så att du går 1–1,5 mil per dag och starta i långsamt tempo. Det gör att du orkar bättre. Vandringen får aldrig enbart bli en ren transport – den skall vara en upplevelse i sig. I dagsetappen måste du också lägga in tid för raster och räkna med att olika hinder tar extra tid att forcera. Det kan vara vad över jokkar, branta stigningar, tungvandrade myrar eller blockstensfält, där det gäller att se

upp var du sätter ner fötterna för varje enskilt steg. Räkna heller inte med att hinna fiska särskilt mycket under själva vandringsdagarna, men gör ändå dagsetapperna så korta att möjligheten finns. Troligen behöver du kvällarna till att se över fötterna och till att vila, så att du kan starta utvilad nästa dag.

Var också alltid noga att lägga upp en strategi för alternativ färdväg om de ursprungliga planerna skulle falla. Mycket kan spela in, speciellt om man måste forcera strömmande vatten. En på kartan utmarkerad bro kan vara bortspolad eller det tilltänkta vadstället visa sig vara en djup virvlande ström, beroende på att extra mycket vatten smält uppe på fjällsidan under dagen. Ha därför aldrig bråttom. Även om den tilltänkta dagsetappen inte är nådd, så kan tältslagning och ett nytt vadringsförsök tidigt på morgonen vara den rätta strategin. Då har den lägre nattetemperaturen kanske fått snösmältningen att avta och vattenståndet vid vadstället gått ned.

Vid sådana tillfällen kan det vara skönt med tidigare erfarenhet att falla tillbaka på och att redan från början ha en alternativplan att ta till. Vilken det blir får omständigheterna avgöra. Men man får ändå aldrig göra sådana avsteg från ursprungsplanerna att man blir kraftigt försenad i förhållande till den planerade hemkomsten. Eftersom du alltid bör lämna en färdbeskrivning och tidsplan innan du ger dig iväg, så kan det annars innebära att fjällräddningen drar igång ett eftersökningsarbete, om du inte är tillbaka i rätt tid. Sådant kostar stora pengar...

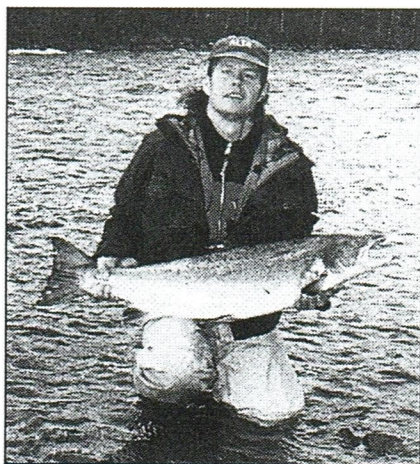
Man skall ha respekt för fjället – snabba förändringar i väder och vind kan göra det till en mer än tuff miljö. Men trots de risker som existerar är vandring och fiske knappast någon farlig verksamhet – så länge du iakttar normal försiktighet. Istället ger vandringen in till fisket en obeskrivlig känsla av frihet, som man aldrig upplever på samma sätt om man flyger in. När man vandrar, lever man nära elementen och helt på naturens villkor. Det är lite som att finna sitt ursprung. Men hur bra man än trivs, så är det faktiskt också en njutning att komma tillbaka till civilisationen igen, tvätta sig ordentligt, äta utan mygg och få somna in i en mjuk säng. Strapatserna får dig att öppna ögonen för hur bekvämt vi egentligen lever i vardagslag – och det är väl en belöning så god som någon...

SVERIGES STÖRSTA FLUGFISKEBUTIK FYLLER TRE ÅR!

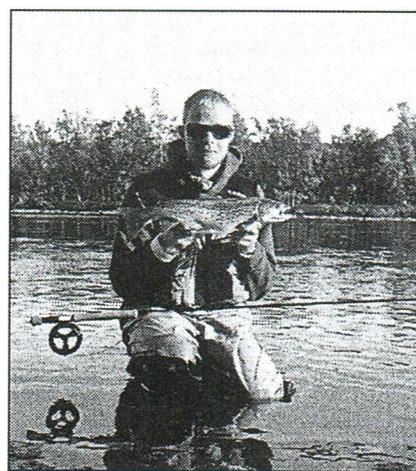
I år har vi funnits i tre år på Valhallavägen 44. Flugfiskebutiken har sålt mycket mer prylar än vi vågade drömma om. Vi lämnar bra priser på allt i butiken. Loop, Guideline och Visions hela sortiment i lager och mycket mer.

På Valhallavägen 44 ligger den garanterat mest välsorterade flugbutiken i Sverige. Vi har alla märkesvaror i lager till rätt priser.

Magnus Gustafsson är butikschef och en mycket duktig flugfiskare. Här med en stor rysslandslax.

Magnus Olsson, som jobbar på Valhallavägen, är en otroligt duktig harr- och öringfiskare. Semestrarna tillbringar han i norr.

2, 6, 12, 18 eller 24 månaders RÄNTEFRI KREDIT! Ingen handpenning - uppläggningsavgift tillkommer.

ORDER DYGNET RUNT
www.berras.se
ORDERFAX 08 15 96 30

De välsorterade butikerna med kunnig personal

BERRAS FLUGFISKEBUTIK

Spön - Rullar - Flugor - Linor - Material - Fjädrar - Verktyg - Kläder m.m.

Tel 08-15 84 70 Valhallavägen 44 114 22 Stockholm

NY KATALOG 2002
Satt in 25:-
på pg 438 96 97-9

Spön, rulle och ögon på skaft

Någon gång. Kanske nästa. Om älven vill, om laxen vill. Om jag håller ut. Dygn på dygn. Kasten går allt trögare. Axlarna värker. Ryggen jämrar sig. Hjärnan, som i töcken, kan inte längre skilja på vattnet och bergen.

*Allt flyter, allt står stilla. Kaffepauserna allt mer riskabla.
Bara gryningen kvar. Det är just då hugget kommer, och man inser
plötsligt var ljudet kommer ifrån – det där som hörts så tydligt;
en vindknut längst ut på tafsens...*

Fender IM8 heter ett spö från JSK Import i Märsta som FiN haft för test några vårveckor. Spöt, som är klassat 3–4 och i längden 8 fot, är verkligen ett spö för det lättaste fisket, vilket inte alltid behöver vara synonymt med de minsta fiskarna. Man kan konstatera att spöt visserligen är bland de lättaste på marknaden men inte desto mindre har en betydligt bättre ryggrad än många av sina klasskamrater.

Ryggen är kanske detta spös främsta begåvning, en styrka som gör det relativt okänsligt för hård belastning. Aktionen är ungefär tre fjärdedels och medverkar till att spöt är ganska förlåtande i förhållande till missad timing, vilket kan underlätta för många inte alltför vana kastare. Genom den mjuka ryggradens spänst, som utan att vara direkt långsam ändå är följsamt timad, får man en känsla av lätthet och elegans som gör det roligt att kasta. Som många andra spön med denna egenskap är det de lite ovanliga kasten i trånga situationer som är spöts bästa ämne; rollkast, underhandskast, kurvkast etc. Här får man verkligen syn för sägen – nämligen att linan följer spöspetsens minsta rörelse. Bra linakontroll med andra ord.

För den som vill excellera i långa kast kan vi däremot inte rekommende-

ra detta spö – dess mjuka klinga vill inte utan vidare avleverera de där allra finaste linbågarna som borrar i motvinden. Bäst kastar spöt med konventionell teknik, med relativt låst armbåge och handled – ju större kaströrelse man lägger in, desto svårare får man att behärska loopen. Detta betyder förstås att spöt är mest lämpat för det lätta fisket med torrfluga och nymf, där precisionskastning är viktig.

Spöt är tvådelat, har topp-över holkar samt spöringar av enbent snake-

modell, förutom linföraren som är av keramisk lågfriktionsmodell. Handtaget av cigarrdesign, rullfästet av kork med sliding ring underifrån och med överdelen av fästet in under handtaget förstärkt med metallring. Lindningarna är liksom klingan svarta. Finishen är god. Pris cirka 1 200 kronor.

Betyg:

Fender klass 5–6

För det något tyngre fisket finns i samma spöserie en storebror, Fender 9 fot 6 tum i klass 5–6, ett tredelat spö i liknande utförande. Spöhandtaget är i klassisk cigarrdesign, rullfästet skruvat underifrån över inläggning av trä och klingan svart liksom lindningarna. Nedersta öglan är av keramisk modell, övriga enbenta snakringar samt päronögla i toppen. Holkarna är av topp-över modell.

Det finns markanta likheter i aktionen mellan detta spö och dess mindre syskon – man känner lätt igen huvudaktionen, som är ungefär trekvarts, men här med en viss förskjutning mot halvaktion, således inte fullt så mjuk som på den mindre varianten. Detta innebär att spöt får en något kortare

Fly Eyes; specialögon i olika storlekar för inbindning på imitationsflugor.

slaglängd, vilket gynnar överhandskastningen i den meningen att det blir lättare att kasta långa kast, speciellt under lite blåsiga förhållanden. Det gäller dock att försöka begränsa nivå-skillnaden mellan framkastets faser så mycket som möjligt om längdkastning eftersträvas.

Även med detta spö är traditionell kaststil att föredra, med mer låst armbåge, vilket ju ger precisionskastningen goda möjligheter. Ett kastavstånd på 15–20 meter är därvid helt idealiskt för spöt, som då ger god linkontroll och precisa kast. Man kan också mycket lätt vinkla linan runt hörn eller motverka draggning genom olika specialkast. Ett gott allroundspö med andra ord, som bäst kommer till sin rätt vid lätt harr- och öringfiske i mindre åar och bäckar och vid regnbågsfiske i mindre dammar. Fiskesituationer som kräver längdkastning är kanske inte spöts rätta miljö, här bör man nog använda andra redskap.

Liksom hos släktingen ovan har även detta spö god finish utan att vara i toppklass. Holkarnas passform är helt klanderfri och tål de påfrestningar de utsätts för utan att vridas. Vid slitage kan ju också denna holkvariant, som numera blivit nästan obligatorisk, automatiskt passas in, eftersom hankholken bara trycks något längre in. Under FiN:s testfiske upptäcktes ingen vridning alls, vilket är ett mycket gott betyg. Pris cirka 1 550 kronor.

Betyg: *L L L*

Vadare för en tusenlapp

Vad kan man begära av ett par vadarbyxor? I första hand att de skall vara täta. Sedan kommer en del övriga önskemål; bra friktion i sulan, bra stöd för foten, passform, komfort, varav det sistnämnda har blivit ett säljargument i allt högre utsträckning under senaste åren. De billigaste neoprenvadarna ligger runt tusenlappen. Fortfarande är det dessa som är dominerande, även om de mer komfortabla andasvadarna, som ofta kostar mer än dubbelt så mycket, ökar i popularitet allt efter som de sjunker i pris. Många är beredda att betala en hel del för den extra komfort dessa erbjuder.

FiN har denna gång testat ett par vadare i den mer populära och prisvänliga klassen, alltså ett par vadare i neopren, nämligen ABU:s vadare Wader-Gear, som ligger i prisklassen runt tusenlappen. Vadarna är tillverkade i 3

Lamadubbing från firman Böjda Spön är lämplig till större flugor.

mm neopren och försedda med stövlar med filtsula. Designen är den där skärningen i brösthöjd går ned under armarna, för att sedan höjas upp mot bröst och rygg. Denna modell tycker FiN har många fördelar jämfört med modeller som är tvärt avskurna i brösthöjd; framför allt ger den skydd mot svallvågor vid kustfiske, man riskerar inte att en hel våg plötsligt hamnar innanför byxorna, och vid djupvadning kan det också behövas lite extra skydd runt armhålorna. Dessutom värmer denna modell bättre än de rakt avskur-

na, vilket i och för sig också kan vara en nackdel under den varma årstiden. Men då är ju neoprenvadare över huvudet taget allt för varma.

Om vi börjar med passformen, som ju bör vara ganska exakt för att neoprenvadare skall kännas komfortabla och därför är högst individuell, men måste generaliseras av tillverkaren, så kan man konstatera att byxorna i storlek 44 är av en slags genomsnittsdesign, det vill säga att benen inte är alltför långa för FiN:s testfiskare på 183

forts på nästa sida

Nighthawk klass 8/9 är en elegant rulle med utmärkt broms.

På några testrullar var slirbromsen mycket hård och nästan omöjlig att dra runt på grund av en kvarglömd grad på metallaxeln. Dessutom var skruvarna på rullfästet inte åtdragna. Lätt att åtgärda för den händige – men ger anledning att anmärka på brister i produktkontrollen

forts från föreg sida

cm och som normalt har skostorlek 42. Benen korvar sig inte och är inte heller så korta att de drar i grenen. Det känns ganska komfortabelt att promenera omkring i dem. Midjan är också väl avpassad för en normalt byggd person, medan bröstmåttet känns något trångt, särskilt om man har en extra tröja under vid kylslaget fiske.

Å andra sidan kan man nog inte åstadkomma den ideala passformen både för sommar- och vinterfiske i samma byxor...

Hängslena är rejält breda och försedda med kraftiga kardborreband som fäster väl. Dock är de något korta och därför svåra att spänna och få fatt i. En rejäl ficka med kraftigt lock, som också låses med kardborreband, finns på bröstet.

Locket är så kraftigt att det skyddar mycket bra mot vatteninsläpp, men man saknar ändå några små dräneringshål längst ned i fickan.

Byxorna är försedda med stövlar med skaft på cirka 20 centimeter och som alltså slutar en bit under knäet, en väl beprövad design. Här är viktigt att byxbenens vidd stämmer väl med stövelskaftens. Vi kan konstatera att så är fallet och har inte kunnat konstatera någon tendens till vikskador i övergången mellan stövel och byxa. I övrigt är stövlarna tillverkade av rejält tjock PVC, som verkar stark och ger hyfsat stöd till foten, dock utan att ge samma styrka som ett par vadarkängor.

Filtsulan är tjock och sitter väl pålimmad utan att visa tendens att släppa i kanterna eller lossna i främre delen av klacken, vilket ofta är ett svaghetstecken en del billiga märken kan uppvisa. Stövlarnas insida är neoprenförsedda, vilket ger en skön och mjuk känsla liksom ökad värmekomfort. Slitsstyrkan på filten är det lite för tidigt att uttala sig om efter mindre än ett halvårs användande, men intrycket är att slitstyrkan väl motsvarar de krav man kan ställa på byxor i denna prisklass.

Sömmarna är välsydda och invändigt tejpade. Ett extra lager förstärkning runt sittytan gör att just de delar

där slitage kan åstadkomma läckor har säkrats – en värdefull detalj – liksom extraförstärkningen runt knäna.

Kvalitén på olika neoprenmaterial har visat sig kunna variera ganska mycket i de vadarbyxor som tillverkats under de senaste åren. ABU:s vadar har emellertid inte uppvisat några som helst läckor under testtiden, och vi har heller inte fått uppgifter om läckor från andra fiskare i bekantskapskretsen som använder dessa byxor. Sammantaget blir vårt slutomdöme därför god kvalitet och bra passform – förutom överdel och hängslen. Pris: 1 000 kronor.

Betyg:

Nighthawk

Nighthawk är ju ett Fenwick märke för både rullar och spön. FiN har testat några rullar av detta fabrikat, nämligen en Nighthawk klass 8/9. Rullen är tillverkad i den traditionella designen med liten spoldiameter och innerspole med genomborrad gavel, i stort sett alltså av traditionellt utseende. Rullen är gjord i aluminium av hög kvalitet med kullager runt axeln, vilket gör att rotationen känns jämn och mjuk. Slirbromsen är lättreglerad från ett vred, något litet kanske, på baksidans gavel. Bromsen kan genom ett varvs vridning ställas in från nästan friläge till stopp. Genom att kugghjulen, som driver rullen vid invevning, låses mot en underliggande platta med relativt stor yta får man en jämn och fin bromsverkan som lätt och elegant kan ställas in steglöst. Spolen roterar sedan som sagt på kullager, som sitter med låsbricka på axeln. På några av de rullar vi kontrollerat har det förekommit att slirbromsen varit mycket hård, ibland nästan omöjlig att dra runt. Kugghjulet som ligger an mot bromsplattan har känts som fastlåst. Det har berott på att en grad ur metallaxelns spår för infästningen av låsbrickan till kullagret har fastnat mellan kugghjulet och axeln. Detta har avhjälpts genom att låsbricka, kullager och kugghjul plockats

bort, varefter axeln slipats försiktigt med slipduk. Därefter har bromsen fungerat utan klander. Det är lätt för den händige att utföra denna "reparation", men den borde naturligtvis varit utförd redan när rullen lämnade tillverkaren. Dessutom var rullfästets två skruvar inte inskruvade tillräckligt långt på två av fyra testade rullar. Kanske otur, men det ger anledning till anmärkning på produktkontrollen, som tycks ha brustit. Alltså, kolla detta innan du köper denna rulle.

I övrigt är Nighthawk 8/9 en mycket bra rulle, det är det inget tvivel om. Den är lätt och smidig med god passning utan glapp, lättvevad och med en habil broms. Med bättre produktkontroll hade betyget blivit ytterligare en slända.

Pris cirka 1 295 kronor.

Betyg:

Ögon på skaft

Flugbindaren som vill binda imitationer, eller kanske till och med superrealistiska flugor, kan ibland behöva lämpligt material till ögon. Vem minns inte rekommendationen att använda kulkedjan som höll handfatsproppen? Nu finns det bättre och mer anpassade material till ögon än dessa tunga metallkulor.

Från firman Bøjda Spön har vi fått en ask med ögon – på skaft – i ett flertal olika färger som lätt kan bindas in på flugan. Ögonen finns i tre storlekar och passar utmärkt till nymfer, fiskimitationer och räkor – varför inte också till lax- och havsöringsflugor. Kanske skall de sitta omvänt där – längst bak? Ja, det finns plats för en mängd olika lösningar. Det är bara fantasin som begränsar. Pris 39 kronor per förpackning.

Från samma firma har vi också fått lamadubbing, som ger en mycket fin lyster, speciellt som man blandat in lite flash. Dubbingen passar bra till lite större flugor för lax, havsöring och varför inte gädda. Pris 29 kronor per förpackning.

Titta efter
den här dekalen!

HÄR KAN DU KÖPA
Flugfiske i Norden

Följande redskapshandlare säljer **FLUGFISKE I NORDEN**

Göteborg: Strömvalles, Redbergsv. 5
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahlseng. 13
Lennart Bergqvists Flugfiske, Industriv. 2, Partille
Halmstad: Wittlock Sportfiske, Tyghusg. 2
Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46
Kalmar: Vapencentralen AB
Karlshamn: Fiskeshopen i Karlshamn, Saltsjöbadsv. 53
Karlskoga: Groddenbutiken, Magasinsvägen 1
Karlskrona: Fiskemagasinet, Amiralitetstorget 23
Lerum: Lerhems Fiske o Fritid AB, Pomonav. 4
Ljungby: Skand Sportfiskecenter, Skåneg. 10
Luleå: Vildmarksshopen, Ålg. 18
Lund: Sportfiskehuset, S:a Esplanaden 20
Malmö: Fiske & Fiskar, Regementsg. 17
Mörrum: Bringséns Sportfiske, Parkv. 33
 Fiskeshopen i Karlshamn
Norrköping: Norrköpings Sportfiske, Trädgårdsg. 15
Sandviken: Sportimport, Storg. 22
Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel, S:t Paulsg. 4
 Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
Stöllet: ML Sportfiske o Laxfiskespec., Värnäs 25
Umeå: Blixt Sport, Kungsg. 94
Uppsala: MÅ Fiske o Fritid, Björkg. 4
Västerås: Willy's Sportfiske AB, Långmårtensg. 2
Älvsbyn: Gardings Järnaffär AB
Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg.62
Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6
Danmark: Sport-Dres, Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV
 Hunters House, HC Örsters v. 7B, Fredriksberg
 Bössemager Korsholm A/S, Skjern
 Jagt- og Fiskerimagasinet A/S, N. Voldg. 8-10, Köpenhamn K
Norge: Jarle & Björnar Fluefiske, Sörumsg. 28, Lilleström
 Nordisk Fiskeutstyr, Chr Kroghs gate 16
 Millenniums Sportfiske, Fauske

Flugfiske i Norden säljs även i välsorterade
tidningskiosker, varuhus och bensinstationer
i Sverige, Danmark, Finland och Norge.
Fråga efter Flugfiske i Norden om den saknas
på tidningshyllan.

Patagonias kompletta fiskeutstyr
 Beställ vår färgkatalog! Tel: 040/82365
 e-mail: rene@flyfishingmasters.nu
www.flyfishingmasters.nu

hardware

Steelheader Vest
 Lax & havsöringfiskarens
 favoritväst!
 One size fits all!
 Pris: 995:-

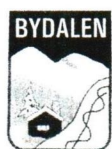
Återförsäljare välkomnas

Ditt fiskehem i
FJÄLLEN

Med mängder av
fjällfiskevatten i renbetesland,
Dammån
och vildmarken utanför knuten

Mysiga stugor med plats för fyra eller sex. Vårdshus, levande fäbod, snabbköp,
bastu, fjällvårdens vackrast belägna pool, båtuthyrning och mycket mer. En nyhet
är Put-and-take damm för regnbåge mitt i Bydalen.

BYDALEN

Ring 0643-320 09 eller surfa in på www.bydalen.com
 för mer information och bokning.

Laxen efter hugget

Efter det gyllene ögonblick då laxen tar flugan börjar den spännande fighten. Nu gäller det att förstå såväl redskapen som laxen – samt sist men inte minst att ha några taktiska knep i bakfickan om det kniper

Text & foto: Pelle Klippinge

För några år sedan såg jag en lax fighta en flugfiskare!

Så här gick det till. På andra sidan älven fick jag syn på en flugfiskare som stod med spöt i lätt båge. Den stela och lite spända kroppshållningen avslöjade direkt att han hade lax på kroken, så jag dröjde mig kvar en stund för att få se den bli landad.

Men så värst mycket mer hände inte. Flugfiskaren stod kvar på samma fläck, och av vad jag kunde se på linan verkade laxen göra det samma. Min första tanke var därför att det antingen var en riktigt stor lax eller att den kört fast i botten.

Jag blev allt mer nyfiken. Tänk om det var en riktig "rugg"! Men det var något som inte stämde riktigt. Pressen på laxen verkade vara alltför vek, eftersom spöt, som fiskaren höll upp helt vertikalt, bara böjde sig lite grand i toppen. Jag ropade över poolens brusande ström och frågade om han behövde hjälp, men fick inget svar, och efter ytterligare några minuter tröttnade jag på det hela och vandrade mot nästa pool cirka hundra meter uppströms.

Men jag hade svårt att koncentrera mig på mitt eget fiske och följde istället hela tiden fiskaren på andra sidan. Plötsligt började han vandra uppströms. Efter vad jag kunde bedöma av den ljusa fluglinan så följde han efter laxen. Spöt var fortfarande högt hållet – och fortfarande bara svagt böjt i toppen.

Nu ställde jag undan mitt eget spö och tog fram kikaren. Då fick jag beskåda hur laxen vände nedströms med fiskaren som följe. Fortfarande med

samma lätta spöpress som tidigare. Laxen dikterade villkoren helt och hållet!

Efter gott och väl tjugo minuter var flugfiskaren och laxen tillbaka vid utgångsläget. Att beskåda det hela var både spännande och frustrerande. Varför satte han inte mer press på laxen? Detta velande liknade ju mest djurplågeri.

Plötsligt kom en bil körande ner på andra sidan och snart nog fick fiskaren assistans av en kamrat med en stor håv i högsta hugg. Denne pekade och gestikulerade, och nu blev det äntligen mer fart på laxen. Kamraten fick efter än yvigare gester "spöhallaren" till flugfiskare att backa upp laxen så att den slutligen kom in på grundare vatten. Utvadad till lårhöjd kunde han sedan håva en lax som på sin höjd vägde fyra eller fem kilo...

Jag hade bevittnat en flugfiskare som inte gjort något alls för att fighta sin lax och snabbt få in den till land. Istället hade jag fått en lektion i hur en lax inte ska hanteras av en helt paralyserad och handfallen flugfiskare.

Gyllene ögonblick

Att fighta en lax är en ytterst spännande, viktig och därtill behaglig del av fisket, en akt som kan bjuda det skönaste och mest dramatiska äventyr man bara kan önska sig, innan det är dags att slutligen greppa, stranda eller kanske håva in fångsten. Den som fiskat lax under flera år har ofta massor av minnen att berätta härvidlag – inte sällan då om de storlaxar som slitit sig under kampens gång. Och visst är slutstriden fascinerande, även om det är få moment som är lika spännande och hjärtgripande som själva hugget.

För mig personligen är detta gyllene ögonblick utan tvekan det allra största ute vid laxpoolen, även om det alltid känns lika snopet att mista en vacker lax. Speciellt om den "spottar" flugan efter att man under slutfasen börjat snegla efter en lämplig landningsplats eller att man aldrig lyckats få se en skymt av fisken...

Att kunna fighta lax effektivt under alla förhållanden är alltså en mycket viktig del i konsten att fiska lax. Inte minst eftersom man vid många vatten idag tillämpar catch & release eller annan form av fångstkotering.

Det ställer krav på flugfiskaren, som även vid olyckliga situationer – exempelvis felkrokning – måste kunna agera. Vad man än anser om catch & release, jag går inte närmare in på det här, duger det i alla händelser inte att stå som paralyserad då laxen hugger och sedan fighta den så länge att fisken så småningom riskerar att få mjölksyreförgiftning. Då dör laxen helt i onödan.

För att klara situationen på ett bra sätt är det därför väsentligt att förstå såväl redskapen som laxen – samt sist men inte minst att också ha några taktiska knep i bakfickan om det kniper. Allt för att vara så garderad som möjligt.

Håller man flugspöt vertikalt rakt upp mot himlavalvet, så som den paralyserade flugfiskaren i artikelns inledning gjorde, uppnår man minsta möjliga press. Mesta möjliga press på fisken får man genom att sänka eller vinkla ner spöt mot horisontalläget. Detta är väl känt och något man alltid måste ha klart för sig. För att dämpa laxens rusningar och ryck får man dock gå en medelväg. En vanlig rekommendation är att fighta laxen med

forts på nästa sida

Eva Andersson från Stockholm drillar lax i norska Gaula.

*Testa gärna favoritspöt mot en fjädervåg.
Inte ens med värsta sextonfotaren kommer man upp i en
dragstyrka på mer än någonstans mellan ett och två kilo,
även om man på klassiskt manér "ger butten", så att
spöt ser ut som ett upp och ned vänt U*

forts från föreg sida

spöt i cirka 45 graders vinkel mot fisken, det vill säga mitt emellan dessa bägge ytterligheter. Detta fungerar för det mesta ypperligt, spöt bugar fint och dämpar effektivt snabba kast eller hopp från laxen.

Men det är alltid intressant att testa favoritspöt mot en fjädervåg. Då är det bra att känna till det faktum att man sällan, inte ens med värsta sextonfotaren, kommer upp i en dragstyrka mer än någonstans mellan ett och två kilo! Detta även om man på "klassiskt" manér "ger butten", så att spöet ser ut som ett stort upp och ned vänt U. Riga gärna upp en fjädervåg och prova.

Linan i handen

Vid ett fiske på Kolahalvön för några år sedan råkade jag av en slump kroka en lax då jag höll linan direkt i handen. Så här gick det till:

Jag hade precis haft en lax som puffat till flugan just under ytan i en mindre pool på insidan av en ö. För att checka att flugan inte hängt upp sig, satte jag spöt under armen och drog snabbt in linan direkt med båda händerna. Efter några meter kände jag ett mjukt men ändå kristallklart hugg! Laxen hade följt efter och tog flugan, varpå jag omgående och mer eller mindre instinktivt svarade med ett distinkt mothugg direkt med handen. Laxen hoppade och drog snabbt ut linan tvärs över poolen.

Linan fick successivt glida ut mellan fingrarna, och det var en stor upplevelse att få känna denna korta om än plötsliga och oväntade direktkontakt. Snart nog var löslinan ute och fighten antog mer normala former med spö och rulle som hjälp innan laxen kunde landas.

Episoden var som sagt väldigt överraskande men också lärorik. För det första var det en stor upplevelse att hålla linan direkt i handen och känna hur mjukt och fint ett laxhugg kan vara, men samtidigt känna den elasticitet som fanns i linan vid själva hugget. Visserligen visste jag ju redan tidigare hur "seg" en fluglina kan vara, men

det var ändå omtumlande att känna all denna samlade elasticitet komprimerad i själva hugget. Läger man då till flugspöts böjlighet, så förstår man att det gäller att kroka ordentligt för att sätta hullingen, om en lax hugger på lång lina rakt nedströms i strömmande vatten. Många laxar tappas just i detta läge, varför även detta moment kan vara intressant att kika närmare på. För att göra ett eget "krokningstest" kan man be någon vada ut i strömmen och fästa flugan i en fjädervåg rakt nedström och sedan läsa av...

45 graders vinkel

Hur som helst, då laxen väl är krokad gäller grundregeln att hålla upp spöt i ungefär 45 graders vinkel och sedan sätta så pass mycket press att laxen hela tiden får jobba lagom hårt mot spö- och linpress. För egen del brukar jag hålla något lägre press under inledningen av fighten för att undvika att laxen drabbas av panik och för att behålla den i poolen. Se också till att spöt inte hamnar i för låg vinkel, vilket ibland kan bli fallet efter en lång och kraftig rusning. Försök hålla ungefär 45 graders vinkel hela tiden och kasta emellanåt ett öga på spöts totala kurva och dess topp.

Spökurvan avslöjar pressen samt alla rörelser och är därför en bra indikator på vad laxen har för sig och kan till och med ibland också förutsäga vad som komma skall. Speciellt spötoppens rörelser kan vara intressanta att följa, och i vissa situationer kan man verkligen undra vad laxen håller på med där ute i djupet efter att den blivit krokad.

Jag vet att det är omöjligt att generalisera, men en vanlig situation efter det att kroken just fått fäste är att laxen drar ut lite lina i en kort rusch och kastar våldsamt med huvudet några gånger – för att sedan göra några hopp. Därefter följer en kort paus. Spöt spänns upp lite grand och hjärtat pulserar i detta magiska ögonblick. Visst är det en stor och fin lax som nappat och flugan verkar sitta!

I denna stund känner man vanligen

även laxens kraft och ungefärliga tyngd innan den första rusningen kommer. Denna rusning är kort och snabb och bär inte sällan tillbaka till själva stånd- eller huggplatsen. Detta upphetsande moment är vad man skulle kunna kalla fightens inledningsskede, och är laxen stor kan den vilja stå kvar en kort stund på huggplatsen och kasta med huvudet fram och tillbaka för att bli av med dunkroken. Har man sinnesnärvaro över och kikar på spötoppen i detta läge, ser man ibland tydligt laxens rörelser innan kampen fortsätter på största allvar. I detta läge brukar jag även kasta ett getöga på klockan.

Första långrusningen

Med spöt i båge och med rullen på högsta varv följer den första vilda långrusningen. Även riktigt stor lax hoppar gärna i detta skede. Själva rusningen tycks mer eller mindre gå i slumpens riktning, men är det helt nykommen lax som är på kroken, vill jag påstå att den helst vill sticka uppströms. Detta till skillnad mot exempelvis gammal lax eller havsöring.

Som en liten lustighet när det gäller den första långrusningen kan jag berätta att jag vid ett tillfälle under den gångna säsongen i Orkla krokade en tämligen vild lax som i första rusningen uppströms gjorde en halv mollbergare innan den landade och blev ligande en kort stund på terra firma. Det hela såg extra komiskt ut eftersom silvertorpeden strandade sig själv uppe på älvens motsatta sida! Väl tillbaka i vattnet av egen kraft, vilket jag var mycket glad för, kunde den så småningom håvas och visade sig då vara en vacker, nykommen mellanlax i bästa kondition.

Näväl, efter första långrusningen kommer sedan nästa lilla stopp, då laxen tycks samla kraft inför nästa påhitt. Just i detta lilla ögonblick, då man efter några minuter tycker sig ha full kontroll över situationen, är det vanligt att laxen tvärvänder och kommer i full spruta åt motsatta hållet, och detta

forts på sid 52

Stark upplevelse...

Flugfiskekurser vid Emån

För femtonde året!

Havsöring & Lax

Helpension

Driftfiske på kusten

Flugfiske efter havsöring i Kalmarsund

Boken om Emån

"Emån med flugspö längs världens förnämsta havsöringsvatten". Inb. 208 sidor, 290:-

Bildprogram för klubbträffar

"Havsöringskust", "Emån", "Norgelax" m.fl.

Pelle Klippinge • 570 90 Påskallavik • Sverige • 0491-913 23

klippinge@ebox.tninet.se • www.cinlusc.com/speycast

Lappland Grand Slam
Vårvinterflugfiske, Kurser och kanske Sveriges
vassaste fiske efter grov Lapplandsröding

Fiskecentrum Kultsjögården

Vi finns vid Saxnäs i
vackraste Lappland!

Tel. 0940-700 44

matsby@swipnet.se

Marryat LAR

rek. 3295:-

M-1
M-2
M-3

WF 3F
WF 6F
WF 9F

Marryat

FLY-DRESSING

Harjugården Sportfiske

Upplev ett av Norra Europas bästa laxfiske vid den natur-
sköna forsen Matkakoski i Torneälven, 37 km norr om Ha-
paranda/Torneå.

Fiskepaket skräddarsyr vi allt efter Dina önskemål med logi,
mat, fiskekort, guidning, båt och transporter m.m.

Vi disponerar med ensamrätt en strandsträcka på 1500 m
lämplig för såväl spinn som flugfiske. Vi säljer fiskekort för
150 SEK/dygn med max 8 fiskare per dygn.

Flugfiskeläger för barn/ungdomar under bästa harrfisketid.
Lunch och middag serveras på Harjugården. Möjlighet att ta
med matkorg till fiskeplatsen enligt överenskommelse.

Kontakta oss för prisuppgifter och prospekt

Tel. 0922-32094 e-post: harjugarden@tages-it.se

Dan-Tackel Sweden

Neoprenvadare

Lagoon RT Ord. 999:- NU 849:-

Dakota RT Ord. 1299:- NU 1199:-

ABU Ord. 995:- NU 899:-

2:a sorterings fluglinor

Flyt WF/DT 2-13

Interme. WF/DT 2-13

Sjunk WF/DT 2-13

Sink Tip WF/DT 5-12

Fast Sjunk WF/DT 4-13

U Fast Sjunk WF/DT 4-13

Även shootingheads!

Finns där fel på linan byter vi!

Från 90:- st vid köp av 5 st.

Flugor

25 olika Torr 85:-

25 olika Nymf 85:-

25 olika Våt 85:-

25 olika Stream. 99:-

50 st P&T i box 225:-

Vi har många olika

mönster i katalogen.

Över 300 olika dussin!

www.dan-tackel.com

Nu med kundvagns-system!

TEL. 042-340601

Borgmästaregatan 4-6

263 54 Höganäs

Öppet:

Mån-Fre 10:00-18:00

Lördag 10:00-13:00

Ring och beställ vår

postorderkatalog.

Den är gratis!

Laxen efter hugget

forts från sid 50

så snabbt och härligt att man ibland har fullt upp att hinna få in all löslina med en vanlig direktvevad rulle. Att kunna veva in tillräckligt snabbt och samtidigt bibehålla kontakt med fisken motiverar för övrigt mig som högerhänt att alltid ha veven placerad på höger sida. Det är till stor hjälp just vid dessa tillfällen, eftersom jag helt enkelt har svårt att veva tillräckligt snabbt med vänstern.

Hoppande lax

Hoppande lax är alltid lika häftig och vacker att beskåda. Just i detta moment visar laxen verkligen vilken fighter den är och vilka fantastiska krafter den besitter. Jag måste dock erkänna att jag är kluven i det sammanhanget och alltid känner en viss oro när laxen börjar hoppa. Speciellt om det är grov fisk. Hur många jättelaxar har inte "spottat flugan" i detta delikata läge...?

Det är också vid dessa tillfällen man vanligen får alla goda råd, exempelvis att "sänka spöt" eller att "släppa efter". Även litteraturen om laxfiske är full av tips sedan hundratalet år tillbaka i tiden. För egen del har jag konstaterat att laxen många gånger redan gjort sitt hopp innan jag hunnit reagera. Reflexmässigt sänker jag dock spöt och ger efter då laxen hoppar – tror jag... Viktigt är i alla händelser att inte hålla emot. Då ryker tafs eller krokfäste! Är dessutom lång lina ute, och därtill under vattnet, finns heller inget att göra åt saken mer än att fortsätta hålla upp spöt och utnyttja den totala elasticitet man har i utrustningen.

Väl uppvärmd med en vild lax på spöt leker flugfiskarlivet! Drygt fem minuter har passerat, och har laxen suttit så pass länge brukar det kunna lyckas. Är det grov lax på kroken, säg mellan 10 och 15 kilo, följer ytterligare några långrusningar och eventuella hopp innan fightens mellanakt inleds. Här blir kampen mer stillsam och består vanligen av ett givande och tagande. I detta skede ökar jag spöpressen något.

Jag är medveten om att jag förenklar min beskrivning och generaliserar fighten, eftersom jag är väl införstådd med att våra kära laxar i praktiken är individualister, precis som varje älv och pool också har sina egenheter. Mindre lax rusar i alla händelser inte långt utan cirklar mest runt och piskar

ytvattnet. Rusar laxen ger man naturligtvis lina, precis som man pressar på och vevar in då laxen ger efter och följer med. Fiskar man i riktigt klart vatten kan man ibland se hur laxen, när den stoppar upp efter en rusning,

”Det finns massor av råd om hur man bör handla när laxen hoppar. Jag kan bara konstatera att laxen oftast redan gjort sitt hopp innan jag hunnit reagera. Reflexmässigt sänker jag spöt – tror jag”

formligen står på huvudet mot bottenstenarna. Ibland kan den också stöta huvudet mot botten för att bli av med flugan, vilket känns som kraftiga, lite illavarslande stötar i spöt.

Landningen

När laxen så småningom börjar närma sig land under fortsatt spöpress inleds själva avslutningsakten. Effektivast är i mitt tycke att "pumpa" in laxen, det vill säga först sänka spöt lite grand och samtidigt veva in, varefter man låser linan mot spöhandtaget, ger stadig spöpress på nytt och vevar in den återvunna linan.

Hela tiden gäller det att vara med på noterna, för så fort laxen kommer in och får grundkänning kommer den vanligen i panik och rusar ut snabbt som blixten. Detta kan upprepas gång på gång och får ta den tid det tar. Bland de första tecknen på att laxen börjar bli ordentligt mogen för landning är att den helt enkelt tappar balansen. Man ser stjärten vifta lite lojt i ytan och allt oftare vinglar den över så att man ser hela bredsida.

När den spännande landningen är avklarad kan man gott kika på klockan för att försöka uppskatta den tid man kört laxen från krokning till landning. Jag har för mig att det var laxoraklet Lee Wulff som statuerade regeln "två minuter per kilo", vilket håller tämligen bra under de flesta förhållanden, även om det kanske kan räknas som en absolut maxtid i renodlade catch & release sammanhang. Då gäller det att få in laxen snabbare med så mycket som möjligt av krafterna i behåll.

Felkrokad lax

Råkar man någon gång ut för att felkroka lax, vilket är en obehaglig om än lärorik upplevelse, så gäller det att vara än mer effektiv. Jag har tyvärr själv råkat ut för felkrokning några gånger, speciellt under lågvattenförhållanden, och även sett andra spösvingare drabbas.

Låt mig genast slå fast att en felkrokad lax både uppträder och känns väldigt annorlunda. Den blir enormt stark i förhållande till sin storlek och är mycket svår att styra med vanlig spöföring. Den ska genast tas in, och det är sorgligt att se hur laxfiskare ibland kör felkrokad lax in i döden.

Blir laxen felkrokad i närheten av stjärten känner man direkt dess simrörelser i spöt. Blir den krokad mer mot mittryggen till känns det som om man fått en stock på kroken. Fighten sker vanligen med laxen nedströms och det är oerhört svårt, näst intill omöjligt, att dra en felkrokad lax tillbaka mot strömmen även med mesta möjliga spöpress.

Hur som helst, så fort man upptäcker eller misstänker felkrokning gäller det att sänka spöt mot fisken och med hjälp av händerna helt enkelt dra in den för allt vad grejerna tål. Det finns ingen anledning att fortsätta fighten med vanlig spöföring. Försök istället förkorta pinan. Ryker tafs eller krokfäste är det i alla händelser ett bättre öde för laxens vidkommande än att fightas för länge mot en plågsam död.

Rent allmänt gäller vid laxfiske, som vid allt annat fiske, att man naturligtvis alltid bör eftersträva att ta in fisken så snabbt som möjligt. En långt utdragen kamp kan måhända ge berättelsen om fighten fler dramatiska poäng, men är knappast något tecken på gott sportmanship utan tillför endast fisken onödigt lidande.

Glöm inte att anmäla...

... din nya adress när du flyttar.
Då kommer tidningen fram även i
fortsättningen.

Skriv till

FLUGFISKE I NORDEN
S. Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT
eller faxa till 0476-160 64

SYSSLEBÄCKS FISKECAMP & STUGBY

Ett suveränt harrfiske väntar Dig i Klarälven där
även öringen nappar. Här finns också tillgång till
"Put-and- Take fiske"+ ett 40-tal andra fiskevatten.
Bästa harrfisket i aug-sept.

Välkommen till Nordvärmland!
Bokning och info 0564-105 14
Vi har småstugor, vandrarhem,
camping mm.
www.camping.se/plats/S36
sysslebacks.fiskecamping@telia.com

DAN-TACKEL.COM

Bushy Bob 99:-
Cats Whisker 99:-
Fritz 105:-
Gold Bead Nymf 99:-
Lead Head Nobbl. 120:-
Muddler Minnows 100:-

Följande flugor kommer i 20 pack. Kommer i blandade storlekar och mönster.

Sea Trout 120:-
Twinkle Nymf & Lures 99:-
Cul-De-Carnard 99:-
Gold Bead Lures 105:-
Mini Lures 99:-
Tadpoles 99:-

DAN-TACKEL.COM

Booby Nymphs 99:-
Daddy Long Legs 99:-
Grayling 89:-
Hopper Torr 99:-
Mayflies 95:-
Stimulator Lures 99:-

Flugrullar

Redington Large Arbor.
Färg: Guld, 9/10

Ord 3390:- **Kampanj Pris: 1899:-**
Denna rullar finns i ett begränsat antal

DAN-TACKEL.COM

Sea Trout dbl 150:-
Waggle Tails 189:-
Damsel Nymf Förtyngd 99:-
Hairs Ear 99:-
Mixed Sedge 99:-
Viva Lutes 99:-

Redington AS. Färg: Guld
AS5/6 Ord 2465:-

Kampanj Pris: 1399:-
AS11/12 Ord 3149:-

Kampanj Pris: 1899:-

Dessa rullar finns i ett begränsat antal

Dan-Tackel Sweden

Webbshop öppet 24 h

Tfn 042-34 06 01

Fiska harr i ett av landets bästa strömvatten.
Flugfiskesträcka med max antal spön och höga
minimått. Fiskekurser & Guide & Fiskeshop mm.

GÖRÄLVEN

Ring Åke på Stötens Camping
0280-850 11 alt 070-571 92 44

**Nordens BÄSTA priser på
kvalitetsflugor**

www.popularfishingflies.com

Se hit!!!

– alla läsare som bor utanför landets gränser.

Vi har nu möjlighet att ta emot betalning för prenumerationer via betalkort såsom:

• Eurocard • Mastercard • Visa

Även varor som Du beställer från vår postorderavdelning kan vi hantera på sam-
ma sätt.

Sänd eller faxa ett brev där du uppger följande:

- Ditt ärende
- Kortets namn, ex. Visa
- Kortets giltighetstid
- Kortets nummer
- samt Din underskrift

Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, S-343 31 ÄLMHULT, Fax 0476-160 64

AnneMarie Skarp

Vi har Regnbågsfiske i flera sjöar i vild
smålandsnatur. Exklusivt fiske efter
GROV fisk & enbart flugfiske.
Camping, Stugor, Vindskydd, Grillplats.

BERGETS SPORTFISKE

www.go.to/bergetssportfiske
bergets.sportfiske@swipnet.se

Bergets Sportfiske
575 21 Eksjö

Ring Edel 0381- 830 43

SPORTFISKARN

i Strängnäs

Din närmaste fiskebutik!

Störst i Sverige på flugbindning!!!

Närmare 2000 varianter på lager. Nu även spöbyggnad.

Fynda på Veckans Vara. Ny varje vecka.

www.sportfiskarn.com

Öppettider: Månd-Fred 10-18 & Lörd 10-13 - Trädgårdsgatan 36 - Tel: 0152-103 60

Se upp för fästingar i sommar

På 80-talet fick dottern till en bekant, en flicka i sjuårsåldern, en svårartad neurologisk sjukdom som helt invaliderade henne och gjorde henne till ett vårdpaket.

Läkarna stod maktlösa och först flera år senare konstaterades vid en provanalys i USA att hon troligen smittats av en fästingburen infektion med mycket ödesdigra följder.

Själv råkade jag för fyra år sedan ut för symtom som av läkare först uppfattades som en hjärtinfarkt, men efter ett dygn på hjärtintensiven kunde man konstatera att så inte var fallet. Någon vecka senare slog en handflatstor rodnad ut på insidan av låret, vilken diagnostiserades som en infektionsrodnad efter fästingbett. Jag vet än idag inte om det fanns ett samband mellan infektionen och mina hjärtbesvär, men det tog flera månader innan jag sakta, sakta hämtade mig igen. Efter att ha "läst på" förstår jag emellertid att en av de fästingburna infektionerna, borrelia, kan ge hjärtbesvär, symtom från

nervsystemet, ansiktsförslamning, domningar, abnorm trötthet samt värk i lederna, vilket i det senare fallet även kan uppträda flera år efter infektionstillfället.

Vid sidan av borrelia, som alltså är en infektion orsakad av fästingburna bakterier, och därmed kan behandlas med antibiotika, så har allt fler studier visat att fästingar också sprider en rad andra otrevliga infektioner.

TBE är en fästingburen hjärninflammation, som orsakas av ett virus och vanligtvis ger influensaliknande sjukdombild. Men infektionen kan också sprida sig till hjärna och hjärnhinnor med risk för framtida men.

Antibiotika hjälper inte mot virus, men idag finns förebyggande vaccin mot TBE. Riskområde är främst Stockholms skärgård, östra Mälardalen, Åland samt Östersjökusten söderut och Öland.

Under senare år har framkommit att Ehrlichia bakterier också kan spridas via fästingbett liksom en tyfusliknan-

de bakterie, Rickettsia helvetica, som angriper i lungorna. Så det finns all anledning att ha respekt för infektionsrisken när man befinner sig i fästingrik miljö. De senare årens mildare väderlekstyp har gynnat fästingen, som både fått en längre säsong och ökat i antal och spridning norrut längs Norrlandskusten. Bästa sättet att skydda sig är genom att bära heltäckande klädsel och stoppa ner byxbenen i strumporna. Myggmedlet Mosi-guard, som säljs på Apoteket, har visat sig ge visst skydd också mot fästingangrepp.

Tidigare hade jag inte samma respekt för fästingar. Men efter att på nära håll ha sett vilka följderna kan bli av en fästingburen infektion, vill jag uppmana till stor försiktighet. Som flugfiskare befinner vi ju oss ofta i just de miljöer där fästingar trivs, till exempel i strändernas alskogar eller liknande lite fuktig lövskog med tät undervegetation.

Gunnar Johnson

TIPSRUTAN:

Mini-radio ger väderinformation

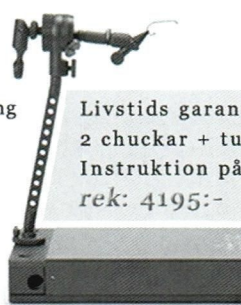
För några år sedan köpte jag en billig mini-radio. Den är bara 6x9 centimeter och väger endast 76 gram. Men på fjället är den trots sin litenhet mycket värdefull, eftersom den ger mig rapport om den närmaste väderutvecklingen. Dessutom skapar den en social kontakt med yttervärlden, vilket upplevs mycket positivt efter någon vecka i isolerad ensamhet. En ovädersdag då man ligger "inregnad" i tältet känns det till exempel skönt att kunna lyssna på musik eller få veta när SMHI beräknar att ovädret ska ha passerat.

Radion är försedd med två hörsnäckor med mycket bra ljud. Är man två personer i tältet kan man alltså samtidigt lyssna i var sin hörsnäcka.

Drivs med två stycken AAA-batterier, varav man lämpligen också tar med två i reserv.

Börje Svensson

MP-vise

Gör allting möjligt.

Livstids garanti
2 chuckar + tubchuck
Instruktion på CD
rek: 4195:-

Maryat

FLY-DRESSING

Välbundna kvalitetsflugor från

SANDELL FLIES

LAX & HAVSÖRINGSFLUGOR
Binder på beställning Ditt favoritmönster
på tub och krok

Mats Sandell
Forsythiagatan 4
266 31 Munka Ljungby
Tfn: 0431- 432 310
Int. 0046- 431 432 310

www.sandellflies.com

Böjda Spön

Proffs på flugbindning, där kvaliteten
går i första hand.
Beställ 2002 års katalog NU! Ingen kostnad

www.sportfiskaren.nu
Böjda Spön Långgatan 12 686 30 Sunne 0565 - 711 600

Exklusiva flugaskar

Lilla Åsa Snickeri AB

Tel. 0157-500 81
<http://home.swipnet.se/lilla-asa>

ML Sportfiske & Laxflugespecialisten
Värnäs25, 680 51 Stöllet
Tel/Fax +46 (0)563 - 814 33
ml.sportfiske@swipnet.se
<http://home.swipnet.se/ml-sportfiske>

Kvalitetsflugor från eget
flugbinderi.
Lax & Öringsflugor mm.

Beställ
katalog
2002!

SÖLVKROKEN
ANDNINGSVADARE
1439:-
VADARSKOR 596:-
VADARPAKET:
BYXOR + SKOR 1749.-

Björklidens Fiskecamp vid Laisälven

www.bjorkliden-laisalven.info

Flugfiskekurs vecka 28

För info går du in på vår hemsida
enl ovan eller på www.jkflugfiske.com
Du kan även ringa eller maila oss

Tfn 0152-13355, E-post info@jkflugfiske.com

 JK FLUGFISKE
www.JKFLUGFISKE.com

Nytt

Strömfiskevatten i Småland

Kom och njut av ett spännande
öringsfiske i en vacker natur.
Nu även flugfiskekurs med
Gunnar Rask Nielsen.
Besök vår hemsida.
Strömfiske
Alsterån

Fiskecenter
0481 - 633 66
www.alsteran.com

www.grankullavik.com

ÖLAND
SPORTEFISHING
CENTER

Lax- & Havsöringsflugor

Spey, Dee, Eagles, Prawns, Bombers,
Zonkers m.fl. bundna på Salarkrok & tub.
Vingar av Tempelhund & Räv

WWW.PPSALMONFLIES.COM
070-595 54 84

BRODERADE TYGMÄRKEN

Skriv/ring för info och priser.
Tel/Fax 040-49 65 33
E-mail: carrek@b4.nu www.b4.nu

Carrek
Vikingagatan 100 A, 217 75 Malmö

Ny representant i Norden för THOMPSON-produkter är

TECNO FLY SHOP

Norrskogsv 30
145 72 NORSBORG
Tel 08 531 77 860
www.tecno.se

www.elgeco.com heter vår
hemsida. Ta en titt, det kan löna sig!!

**ALLTID MYCKET HEMMA FÖR
SPÖBYGGAREN !!**
KLINGOR, RULLFÄSTEN RINGAR MM.

MYCKET FLUGBINDNING
Bl.a den bästa kroken till bästa priset,
SPRITE
OCH MYCKET MERA !!

MILL END LINOR.
2:A SORTERING FLUGLINOR MED
OFTAST OBETYDLIGA SKÖNHETSFEL.
88:- / st., 240:- / 3, 380:- / 5, 650:- / 10.

NYA MYCKET BRA STARTSET
TILL MYCKET BRA PRIS!!
9' spö för lina 4-5, 5-6 eller 6-7, rulle
lina och tafs med c:a 30% rabatt!!

REA!
PÅ MYCKET, MINST 30%!!
KOLLA HEMSIDAN!!

 ELGECO

Box 8012
421 08 Västra Frölunda
Tel. 031 - 473560
Fax. 031 - 493581
E-mail. elgeco@algonet.se

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med 30:-/rad som bifogas med beställningen. Varje rad består av ca 35 nedslag. OBS! Mellanslag, kommatecken och dylikt räknas också. Köp, Sälj och Byt marknaden avser endast PRIVAT annonsering och gäller ej affärsdrivande verksamhet.

Annonser vars innehåll tyder på kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FIN prenumeranter såsom betalda radannonser där 30:-/rad bifogas manus.

Skicka eller maila Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Fliskärvägen 6, 570 90 Påskallavik, klippinge@ebox.tninet.se. Uppge namn och fullständig adress!

Deadline för nästa Köp, Sälj & Byt är den 28 augusti.

Köpes: Flugfiske i Norden årgång 1979, komplett. Bo Olsson, tel (S) 031-26 85 95, 0733-52 78 81. spotster.spray.se

Säljes: Vadarjacka Vision "11", strl XL, svart/grå. Nypris 1 600:-. NU 700:-. Pf tillkommer. Per-Arne, tel (S) 036-14 58 20 efter kl 17.

Säljes: Loomis GLX 10', #7, 3 500:-. Split-canespö byggt av Ingvar Nilsson 8', #5, 2 200:-. Hardy LRH Lightweight 1 150:-. Hardy JLH Ultralite, #2/3/4, 1 250:-. Hardy Marquis Disc #7 (nr 290), 1 100:-. Allt i nyskick. Jörgen, tel (S) 019-33 10 66, 30 34 29 jorgen.lennqvist@hum.oru.se

Säljes: Fenwick Black Nighthawk 12'6, #8-9, nytt 1 000:-. System two 1011 + Backing skjutlina & klump, nytt 1 000:-. Redington Red Start 9', #8-9, 400:-. Gärna byte Bambuspö 7', 7'6, Rackelhane 9'6. Christer, tel (S) 0250-142 66, 010-264 23 20.

Säljes: Vision extreme + 9', #5, oanvänt. Pris: 1 500 kr. (Nypris 2 200 kr). Powell Scandinavia 8'6", #4-5 i mycket fint skick. Pris: 2 500 kr. Båda spön har originaltuber. Rikard, tel (S) 031-25 95 61, 0733-82 18 69.

Säljes: Graphite III GT2 8113-3, 2 100:-. Graphite III GT2 8100 RPL, 1 800:-. Graphite GT2 9126-3, 2 600:-. Loop 3W, 1 900:-. Laxrulle Steel Head "King Eliso" 11-12, 800:-. Laxspö Pateke Morton 16' "Carbon Salmon" 11-12, 500:-. Allt i nyskick. Alutub till samtliga spön. Örjan, tel (S) 0911-24 53 05, 070-229 48 42.

Säljes: Scott PowRply 10' #5 och 9' #3. Loop 1.5 + ex spole, LW 4/5F, Orvis Int. WF6. Samekniv av JärvaPer, näverkont-väska. Väst Stream Design (M) begie. Sevald, tel (S) 08-712 30 85, e-post ntj654e@tninet.se

Säljes: Penn Laxrulle Gold Antireverse H.AR, ny 4 000:-. Fenwick Laxrulle Antireverse Class 8, 1 600:-. Flugspö Fenwick, WC 12', #9-10, 1 600:-. Marquis Disc 8, ny 800:-. Rulle Shakespeare Magnesium, 400:-. Don Philips Boron 9' #5, 1 500:-. Rune, tel (S) 08-546 86 22, 070-721 41 32.

Säljes: Split cane, Tom Moran, 8', #5, 2-del, 2 toppar, lädertub. Nästan nytt. Pris: 16 000:-. Marc, tel (S) 070-779 41 91, 08-733 76 39.

Säljes: Laxspö Scott Alpha 14', #9-10, 3-del. Custombyggt -01 och oanvänt. Nypris 4 900:-. Nu 2 700:- inkl alu.tub. Frakt tillk. Tel (S) 021-84 00 36.

Säljes: Hardy Favourite 16', #11. Pris: 2 000 kr. Ev byte mot spö 12-13', #8/9 i samma kvalitet. Tel (N) 77 07 06 71. e-mail: kjellhc90@hotmail.com

Köpes: Del till Loomis IMX 4-del, 9', #4. Behöver del 2 från rullfästet räknat. Tel (S) 019-18 44 90, 070-344 14 40.

Säljes: Splitcane, Hørgaards "Vesla", 7 1/2", #5. 700:- el bud. Tel (S) 070-690 45 62.

Säljes: Hardy Salmon Fly De Luxe 13'9", #9. Rulle Orvis DXR 9/10 med X-spole. 3 500 kr. Hardy De Luxe Spey 15', #10 med rulle Golden Prince Salmon 11/12 och linor flyt, sjunk. Sinktip DT 10. 4 500 kr. Tel (S) 070-574 96 94. E-post: anderswi@spray.se

Säljes: 5-delat Sage 489-5 SP, 8'9", #4-5, 3 500 kr. Ross Cimarron C2, 875 kr. Lars, tel (S) 0706-42 26 65.

Bytes: FIN 79-99 bytes mot Travelspö #4-5 i kolfiber 7-8' i fint skick. Janne, tel (S) 0372-104 66.

Säljes: Loop vadarjacka strl L 2000 års modell (grå). Sparsamt använd och i fint skick. Pris 1 800 kr. Mats, tel (S) 070-312 05 59 efter 18.00.

Selges: Scott svs 904 #4, 9' 2-del, 1 500:-. Sage GLFL 596 RPL graphite III #5, 9' 2-del, 1 800:-. Arvid, tel (N) 047-480 948 51.

Köpes: Ett hus (utan spole) eller beg Hardy Sovereign. Vilken storlek som helst. Gunnar Sandberg, tel (S) 0505-131 31, GGmed@swipnet.se

Säljes: Flugfiske i Norden 1979-1990 komplett med undantag för -84 & -92 nr 1-4, -87 2-4 & -96 1-3. Pris: 1 000:-. Tel (S) 040-49 59 42,

e-post: wernerbreski@telia.com

Säljes: Fiskeböcker: Torrflugfiske ou inb omsl av Preben Torp-Jacobsen, Flug på fluga av Nils Färnström, Småfisk och storfisk ou inb av Juhani Aho. Qrister, tel (S) 0303-552 35, e-post: Qrister@swipnet.se

Säljes: Rom och ensommrig harrängel. För mer info ring (S) 010-654 67 01.

Säljes: Redington Red-Fly 9', #5-6, inkl tygfodral - carduratub, 700:-. Tel (S) 073-904 61 40 + 070-764 03 97.

Etterlysning: Kan en av dere som var ved Tulchan Water i River Spey i Skottland lördag 13 april og så en fisker lande en laks, vennligst ta kontakt med Einar Mathiesen på tel (N) +47 90 55 01 56.

Säljes: Scott Alpha 14', 3-del lina 9-10. Bringsén laxrulle inkl backing + 3 linor. Alutub ingår. Allt i nyskick. Custombyggt. Pris för allt 2 500:- + frakt. Tel (S) 021-84 00 36.

Säljes: FiN årg 1979-92. pris 2 000 kr el högstbj. Fräscha. Harald, tel (S) 08-93 82 78.

Förkortningar:

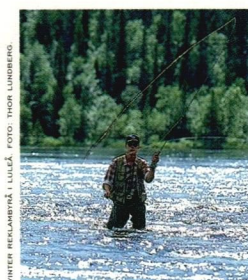
AFTM-klass	= #
Fot	= '
Tum/inch	= "
2-delat	= 2-del
3-delat	= 3-del
Reservspole/extra spole	= res.spole
Dubbeltaperad lina	= DT
Weight	
Forward-/klumplina	= WF
Long Belly-/Speylina	= LB
Shooting Taper lina	= ST
Flytande	= F
Sjunkande	= S
Snabbsjunkande	= FS
Intermediate	= I

DE BÄSTA ÄVENTYREN LIGGER BARA NÅGRA TIMMAR BORT.

Jokkmokk är exotism. Jokkmokk är fina fiskevatten. Jokkmokk är storslaget med det gigantiska världsarvet Laponia som täcker en hel fjällvärld.

Börja med att titta in på Jokkmokks hemsida. Sedan ringer du vår turistbyrå på 0971-121 40. Äventyret börjar nu.

JOKKMOKK
www.turism.jokkmokk.se

VINTER REKLAMBYÅ I LULEÅ. FOTO: THOR LINDBERG.

Skarp Millingvecka i Vindelfjällen

Ammarnäs Fiskecentrum arrangerar 15/7 till 19/7 2002 en flugfiskevecka i Ammarnäsområdet tillsammans med Flugfiske i Nordens Anne Marie Skarp och den kända norrlandsfotografen Leif Milling.

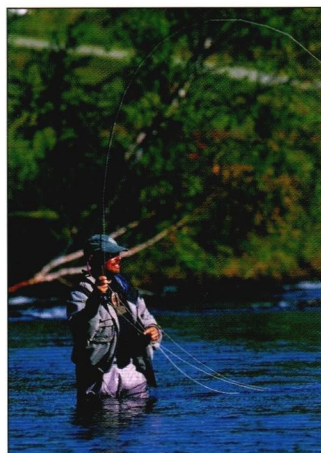
Pris: 3 100 kr per person. I priset ingår logi, fisketillstånd, en välkomstlunch, en gemensam middag samt transporter och guider.

Minimiantal 8 pers. Begränsat antal platser.

Vi fiskar i strömmande vatten, tjärnar, och fjällsjöar. I strömmarna står harr och öring, i sjöar och tjärnar huserar öringen tillsammans med rödingen. Under veckan kommer vi även ägna stunder till flugbindning, av lokala mönster.

Tel 0952-602 00 - 070-327 84 63
www.ammarnas.net

kirunaflyg.se

svenska lapplands bästa flugfiske

Rosto	Flyg
Kaitum	Lávvu
Tjirtjam	Stugor
Kukkak	Kanoter
Liettik	Kajaker
Väljokk	Flottar
Leavasjokk	Guider
Päkkejokk	Kunskap
Taavaättno	Service
Harrijokk	
Pirtimysjokk	

Telefon
0980-202 50
Fax
0980-202 51
E-post
info@kirunaflyg.se

Europas bästa fiske och naturupplevelser

Kontakta oss, vi kan allt om din resa till Kalix Älv.

Kalix Älv ekonomisk förening

Tel. 0926-779 90, fax 0926-107 36
E-mail: info@kalixriver.se
www.kalixriver.se

Canyonfiske i Norge

Interessen våkna for alvor den gang vi stod ved kanten av et stup og betrakta en djup kulp i bunnen av en canyon. Denne delen av fjellelva var vanskelig tilgjengelig. Voldsomme naturkrefter har vært i sving, og det har gått store ras ved elveløpet. Dette er en verden som få andre fluefiskere har brydd seg om å utforske – men vi kunne se mørke fiskerygger i den grønne elva langt under oss...

Text: Dag Meland & Liv M Olaisen

Foto: Liv M Olaisen

De beste fiskeopplevelsene handler ikke alltid om størst eller flest fisk. Da sesongen skulle oppsummeres, var noen av de mest minneverdige opplevelsene knytta til fisket etter bekkeørret. Denne bekkeørreten befant seg i ei fjellelv på bunnen av en vanskelig tilgjengelig dal. Et ufattelig slit for lite fisk, vil nok enkelte si. Men for oss var det noe eget lokkende i en utfordring som denne. Spenningen i å ta seg frem i et annerledes landskap, og å ikke vite på forhånd hva vi ville finne, eller hvor langt vi kunne nå frem...

Interessen våkna for alvor den gangen vi stod ved kanten av et stup og betrakta en djup kulp i den grønne elva langt under oss; vi kunne se mørke fiskerygger i strømmen – håpløst utenfor rekkevidde. Vel, noe skal også naturen ha i fred for oss påtrengende mennesker, prøvde vi å si. Vi skulle jo bare se på utsikten. Men synet av det besnærende grønne vannet slapp ikke så lett, og fra da av lå tanken der og gnog; hvordan kan vi nærme oss dette tilsynelatende utilnærmelige?

Fjellelva ligger i et naturskjønt område, og den nederste og tilgjengelige biten er mye benytta av lokale sportsfiskere. Den delen som strekker seg fra lavlandet til fjellet er betrakta som vanskelig tilgjengelig. Voldsomme naturkrefter har vært i sving flere ganger, det har gått store ras ved elveløpet, og mange steder er det tilnærma fritt fall ned til vannet. Men siden det er snakk om atskillige kilometer elveløp, finnes det også steder å klatre ned. Noen lett vei finnes knapt, bare steder som er mer egna enn andre. Dette er terreng som krever både oppmerksomhet og

tålmodig innstilling. Kanskje finner man ikke en vei ned der det virka mest lovende. Kanskje må man snu noen ganger før man ser et bedre utgangspunkt. Men det er verdt slitet, ikke minst fordi dette er en verden som få andre mennesker har brydd seg om å utforske de siste årene.

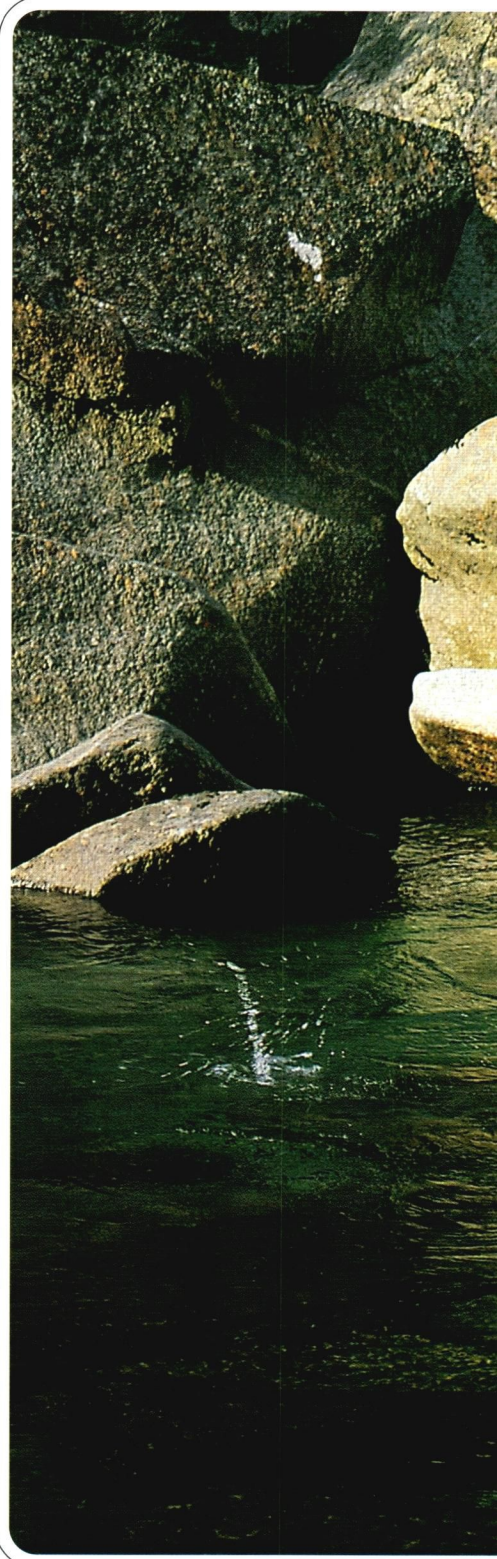
Fremme ved elva!

Fra hvor vi står ser vi ca 30 meter av elva før den forsvinner inn i mørket under en stein på størrelse med en garasje. Av og til brytes den ensformige viskingen fra vannet av et tydelig plask. Det er en ørret som vaker, men i disse omgivelsene er det vanskelig å lokalisere den.

Elva går hvit av skum størsteparten av året, og så stor at det er umulig å fiske. Nå er det midtsommer, lavere vannstand og tid for å prøve seg på ørreten som lever i denne utilgjengelige verdenen. Elva er krystallklar, og man ser både bunnen og de fleste ørretene som lever i hølene. Enkelte steder renner vannet under klippeblokker som gir skjul for de litt større fiskene. Det lønner seg å vente ved hølen for å observere, før man starter fisket. Etter noen minutter har man som regel fått øye på de fiskene som er aktive og fått ro til å finne ut en strategi for å lure dem...

Igen lyder et plask, og denne gangen ser vi den begge to; der hvor elva renner inn under en klippeblokk vaker det en brukbar bekkeørret. Ved å kaste flua rett i steinen slik at den stopper vil man kanskje få nok slakk til at den driper under steinen uten stripe. Første

kastet blir mislykket, men på andre forsøk forsvinner flua inn under steinen og det kommer et plask. Som en grønnskimrende torpedo kommer fisken ut i hølen etter et par sekunders stillingskrig under steinen. Det blir en kamp mellom fisk og fisker der fisken søker seg under skjul, men med sidepress trettes fisken raskt ut og glir inn i

Det er viktig å kjøre fisken raskt og hardt, fordi da får man kanskje sjansen til å prøve på andre fisker i samme kulp.

håven. Ørreten her er usedvanlig pen; glitrende grønn med mørkere "fingermerker" og store prikker.

Men etter den første fisken er det som regel slutt på bettet og det er to muligheter; flytte på seg eller la hølen hvile slik fisken kan roe seg... Vi velger å klatre et stykke opp for så å komme til neste høl med nye muligheter...

Fluevalg

Det er nå på sommeren at det er en del klekking i elva, men det har ofte vist seg at landinsekter gir god uttelling når man fisker nede i elvejuv. Det er et yrende liv på steinene som elva renner mellom, og maur og biller hav-

ner jevnlig i vannet ettersom vannstanden varierer gjennom døgnet. En av favorittene er en maur av celleplast. Den synker aldri, men flyter tungt i vannet, akkurat som sitt forbilde.

Det lønner seg også å overdrive størrelsen litt, slik at man øker sjansene for at fisken ser flua første gangen
forts på neste sida

En vakker og grønnskimrende bekkeørret i håven!

forts från föreg sida
den kommer inn i synsfeltet.

Vårfluene dominerer i denne elva, og det er klokt å ta med noen forskjellige mønster, både flytende og synkende. Alle fluene en bruker til dette fisket bør være enkle å binde fordi man kan

regne med å ødelegge en del i bakslengen.

Dette er siste sommers favoritter:
Flytende: Goddard Sedge, Voljc-Moser Caddis, svart celleplast maur, Royal Doublewing, og Grønn vårflue klekker.

Synkende: Goldhead Sparkle Pupae, Goldhead Caddis Pupae, Leadhead Caddis, vårfluelarve med kulehode, og lett vårflue puppe.

Strategi og teknikk

Fisket i slike elver ligner ikke mye på ørretfiske i større elver. Her er det ikke snakk om lange kast og smal linebukt! Det gjelder å finne den ene måten å få flua foran fisken, og det kan godt bety å kaste fluesnøret oppå en stein slik at bare flua og en del av fortommen havner på vannet. Sære forhold krever sære strategier, og det er nettopp det som gjør dette fisket så interessant.

Fluesnører er dyre og det er en god ide å bruke et gammelt snøre til dette fisket. Selv har vi brukt en stang i klasse 2 og et gammelt DT 4 snøre for å få nok vekt til å spenne opp stanga på ultrakorte hold. Fortommen kan godt lagges grovere enn vanlig med en kort fin spiss for å redusere muligheten for at den gnages av, hvis fisken går under en stein.

Ellers er det som alltid viktig å kle seg slik at man i størst mulig grad går i ett med omgivelsene og smyge seg
forts på sid 62

Fiske på innløpsstrømmen. Fra denne posisjonen kan man fiske uten å kaste skygge på elva.

Exklusiva konsttryck från FiN

Den mäktiga svenska fjällvärlden inspirerade konstnären **Rolf Smedman** då han målade dessa tavlor som blivit konsttryck från FiN.

Föreställ er hans fantastiska fiskeminnen bakom dessa målningar. Från septemberfiske vid Storselforsen i Gimån till de skummande forsarna vid Stor Sjouten och fjällvidderna kring norska Rostaelv. På bilden ovan är originalen vackert inramade med guldrum och mossgrön passepartou.

Konsttrycken säljes i hel mapp om 3 motiv, kronor 1 450 inklusive porto eller separata motiv, kronor 550 per styck inklusive porto.

Översta tavlan i bilden är Storselforsen i Gimån, bredvid Stora Sjouten och framför ligger motiv från Rostaelv.

Konsttrycken mäter 38x50 centimeter och varje bild är individuellt numrerad och signerad av Rolf.

Observera att upplagan är begränsad. Beställ direkt från FiN.

FLUGFISKE I NORDEN, S. Parkgatan 8, S-343 31 ÄLMHULT

Telefon +46-0476-160 90. Fax +46-0476-160 64

order@flugfiskeinorden.se

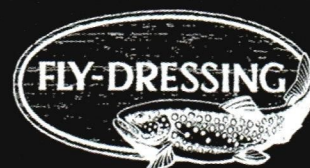
Marrat

Large Arbor

rek. 3295:-

M-1 # WF 3F +50 yd
M-2 # WF 6F +100 yd
M-3 # WF 9F +125 yd

036- 460 95

Tørrfluer – med sola: Grønn vårflueklekker, svart celleplastmaur, Goddard Sedge, Royal Doublewing og Voljc-Moser Caddis.

forts från sid 60

fram; det er litt ergelig å skremme fisken allerede før man har fått kastet. Denne formen for fiske er spennende. Hver situasjon krever sin egen løsning. Det er opp til fiskeren å finne ut hvordan flua skal presenteres for å lokke fisken til hogg i hver enkelt høl.

Fiskehistorien og bildene i denne artikkelen er fra en elv i Nordland, men både på Vestlandet og i fjellet i Sør-Norge finnes det slike strie elver med periodevis lav vannføring slikt at man kan komme til med fluestanga. Vanligvis er fisken bekkeørret mellom 200 og 400 gram, men man kan også belønnes

med større fisk. Store deler av disse elvene er utilgjengelige for fiskere og andre predatorer slik at det er stor sjanse at noen fisker skal kunne bli riktig store.

Til slutt noen ord om sikkerhet. Det er ikke ufarlig å ta seg fram i ur og juv, så man bør ikke dra på slike ekspedisjoner helt alene.

Dessuten er det lettere når man er to slik at man kan sende utstyret til hverandre og på den måten få hendene fri til å klatre. Husk godt fottøy, og vær obs på at det som var en brukbar rute i tørt vær, kan være livsfarlig glatt etter regn!

Våtfluer – med sola: Goldhead Sparkle Pupae, Leadhead Caddis, vårfluelarve med kulehode, lett vårfluepuppe og en Goldhead Caddis Pupae.

Flugfiske i Norden

Nr 3 juni 2002
Årgång 24

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

Prenumerationer,
beställningar, kassa:
Anne-Marie Skarp

Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult
tel. 0476/160 90, fax 0476/160 64
order@flugfiskeinorden.se

Annonser:

Pelle Klippinge

Fliskärsvägen 6, 570 90 Påskallavik
tel 0491/913 23 eller 0708/74 32 26
klippinge@ebox.tninet.se

Redaktion:

Gunnar Johnson

Box 22, 571 06 Bodafors
tel 0380/37 11 25

Prenumerationspris för kalenderår:
SEK 280 i Sverige, NOK 330 i Norge,
DKK 320 i Danmark, EUR 41 i Finland,
SEK 430 i Europa och SEK 495 i
övriga världen.

Våra postgironummer är:

Sverige 10794-6
Danmark 5 00 21 33
Finland 800051-1099 515
Norge 7877.08.16040

Payment from abroad by e.g. Eurocard, Visa, Mastercard or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, Sweden.

Glöm ej att adressändra **skriftligt** när du flyttar. Uppge också alltid gamla adressen.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke. Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden. Tidningen utkommer med sex nummer om året: febr, april, juni, okt och dec (dubbelnummer).

Sättning: Art Graphia AB.

Repro: Reprografen AB.

Tryckt 2002 hos Abetryck, Helsingborg.
ISSN 0349-3849.

Nummer 4 av Flugfiske i Norden
2002 beräknas utkomma i okt.

Foto: Gunnar Westrin

FLY FISHERS HEAVEN

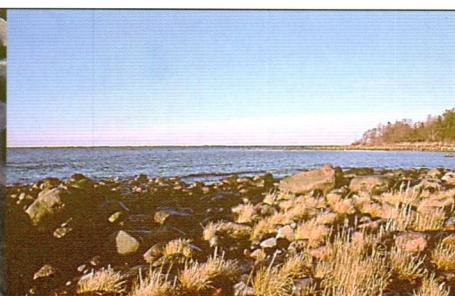
TEL 023-13140

Återförsäljare Redington

Alnö Sportfiske, Sundsvall
Benerus, Örnsköldsvik
Berras Sportfiske, Stockholm
Böjda Spön, Sunne
Dan-Tackle, Höganäs

Fiske Shopen, Karlshamn
Fiskeshopen, Norrköping
Gnesta Fiskeredskap, Gnesta
Görans Sportfiske, Eskilstuna
Laponia Sport, Umeå
Sportfiskarn i Strängnäs, Strängnäs

Sportfiskedepån, Helsingborg
Torsångs Jakt & Fiske, Borlänge
Wittlocks Sportfiske, Halmstad
YM's Fiske & Fritid, Smedjebacken
Älvdalens Fiskecenter, Älvdalen

Åland! En fluga gör att ingen somnar...

Havsöringsfisket på kusten har varit strålande de senaste åren.
En klar topp i mars – maj och oktober – december.
Vadarbyxor är nödvändigt för landfiskaren. Prova flytring
eftersom det finns många kuststräckor som är perfekta för
flytringsfiske.

Fiskepaket från 525 kr / person

I paketet ingår: personbiljett på Eckerö Linjen t/r, 2 dygn
i stuga, båt med motor, 10 l bensin, fiskekort, flytvästar,
bastu, lakan och handdukar samt slutstädning av stuga.

Rekommenderade flugfiskeguider på Åland:

Vidar Häggblom tfn. +358 40 528 1828, Ingemar Eriksson tfn. +358 50 3135 599 alt. pingo@aland.net

Åland
sportfiske@turist.aland.fi

ECKERÖ LINJEN

Bokning: 0175-25800, fax 0175-33054
eller logi@eckerolinjen.fi

Fånga varje nummer av
Flugfiske i Norden

Bästa sättet är att bli prenumerant!

Använd bifogade inbetalningskort och du får:

- NR 4-5/6 FÖR 110 SEK
- FRI LEVERANS HEM
- INGA MISSADE NUMMER
- LÄSA OM "DET" FÖRST
- 352 SIDOR FLUGFISKELÄSNING/ÅR
- GRATIS ANNONSERING

Du kan anmäla detta genom att ringa Anne Marie på tel 0476-160 90, fax 0476-160 64 eller Pelle 0708-74 32 26 eller sätta in beloppet på vårt postgiro nr 10794-6. Uppge då "Ny pren". Använd gärna vår e-mail: order@flugfiskeinorden.se

Detta erbjudande gäller endast nya prenumeranter.

Oavsett vad du flugfiskar så bjuder *Flugfiske i Norden* på spännande fiskereportage från när och fjärran. Heta tips på flugfiske i strömmande vatten, sjöar och hav efter bl.a. lax, öring, harr, gädda och regnbåge. I *Flugfiske i Norden* kan du vara säker på att få läsa om de bästa flugorna och smartaste fisketaktiken.

www.flugfiskeinorden.se

Nordens äldsta flugfisketidning